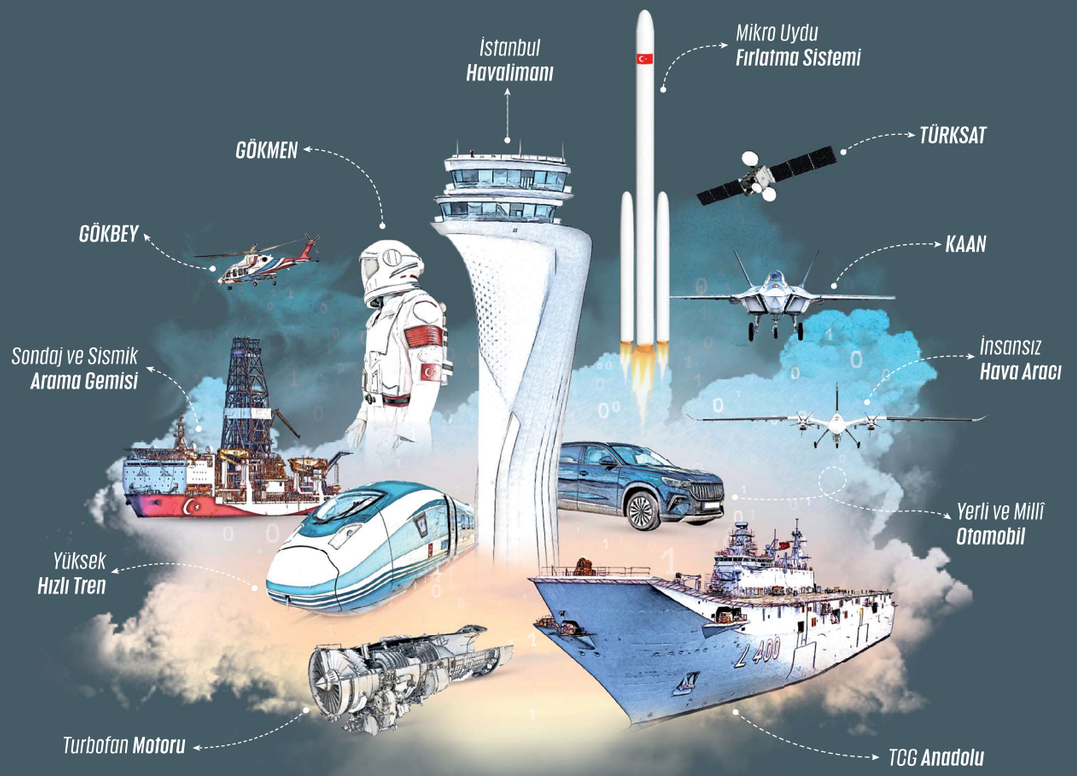
Bu kitaba sığmayan daha neler var!

eba
www.eba.gov.tr

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

Teknoloji Yolculuğumuz

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

ORTAÖĞRETİM
ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
KUR'AN-I KERİM HAZIRLIK SINIFI
DERS KİTABI

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI | ORTAÖĞRETİM | DERS KİTABI
ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

KUR'AN-I KERİM
HAZIRLIK SINIFI

ORTAÖĞRETİM

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

KUR'AN-I KERİM

HAZIRLIK SINIFI

Ders Kitabı

Yazarlar

Büşra DALFİDAN
Hatice KALENCİ
Merve KAZANCI
Sadettin NARMAN
Suheyla Nur YILMAZ
Süleyman EMİROĞLU

Ankara - 2026

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları No: ..... : 11049
Ders Kitapları Dizisi No: ..... : 2575

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Editör
Doç. Dr. Mustafa KILIÇ

Dil Uzmanı
Serdar ÇAKIROĞLU

Görsel Tasarımcı
Erkam UĞUR

Çoklu Ortam Tasarımcısı
Mehmet Fatih BÜTÜN
Murat ÖZBEY

Program Geliştirme Uzmanı
Sinan SEÇKİN
Talip AYDEMİR

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Sami KAYA

Rehberlik Uzmanı
Kenan PINARBAŞI

ISBN 000-000-00-000-0

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 03.07.2026 tarih ve 163678484 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir. Kurulca bu kitabın kabul edilmiş olması ders kitabından yayınevi ve yazarın/yazarların sorumluluğunu kaldırmaz.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

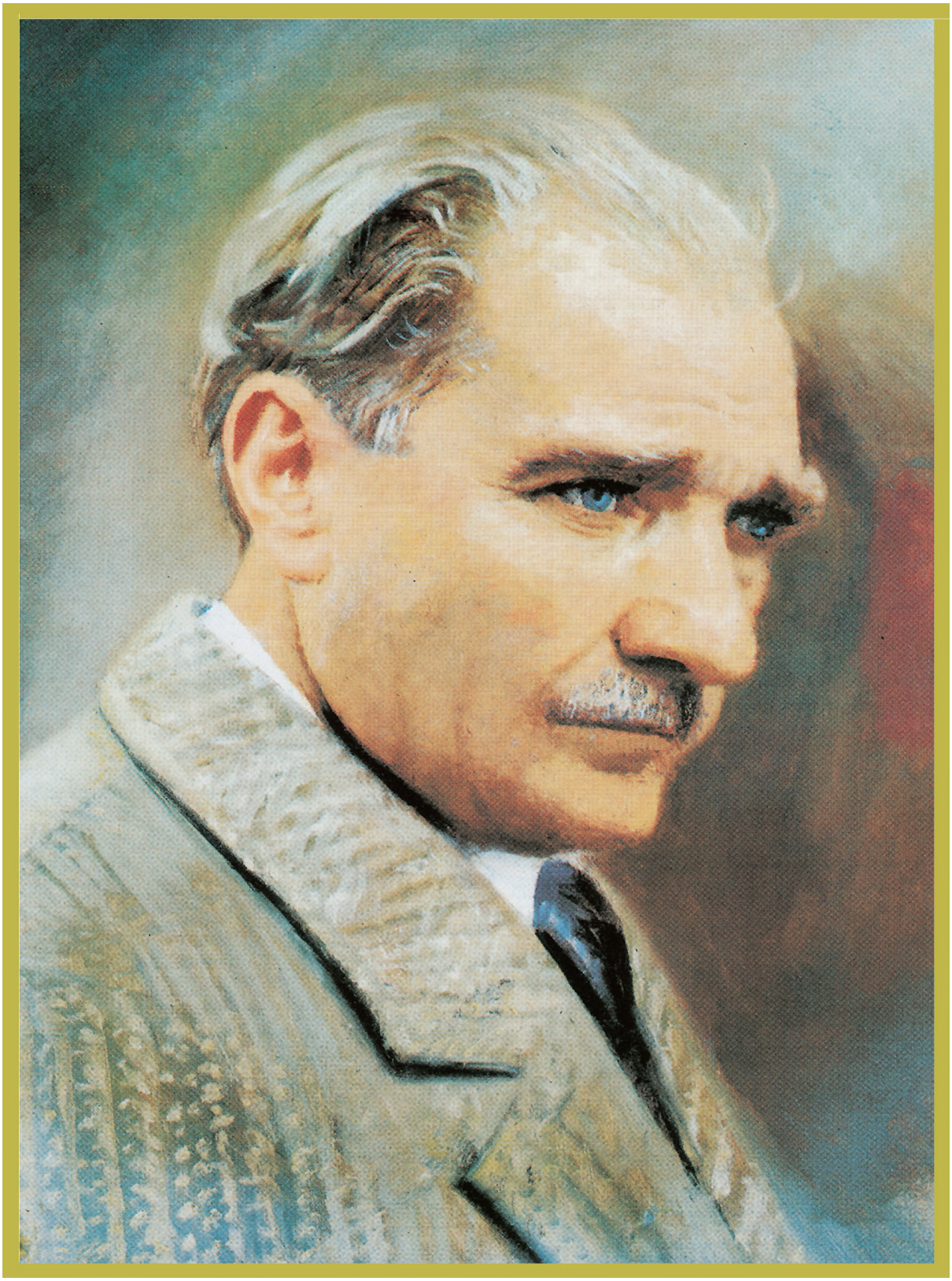
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" bölümünde bulunan başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda ise ünite isimleri üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

İçindekiler

Kitabın Tanıtımı 8

1. TEMA: KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA 14

1.1. KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYI ÖĞRENMENİN ÖNEMİ . 16
1.2. KUR'AN-I KERİM'İN İÇ DÜZENİ 21
1. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 23
1. TEMA SONNOTLARI 27

2. TEMA: TECVİT 28

2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ..... 31
2.1.1. Harflerin İsimleri 31
2.1.2. Harflerin Mahreçleri 32
2.1.3. Kalın ve İnce Sesli Harfler 35
2.1.4. Harflerin Yazılışları 36
2.2. HARFLERİN TELAFFUZU..... 43
2.2.1. Harekeler: Üstün, Esre, Ötre 43
2.2.2 Özel İşaretler: Cezim, Şedde 46
2.2.3. Tenvin: İki Üstün, İki Esre, İki Ötre 48
2.2.4. Med Harfleri: Elif, Vav, Ya 51
2.2.5. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif 55
2.2.6. Uzatma (Âsar-Çeker) İşareti 56
2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR 59
2.3.1. Elif Lâm Takısı 59
2.3.2. Zamir 59
2.3.3. Med-Kasır Kelimeleri 60
2.3.4. Okunmayan Elif 60
2.3.5. Hurufımukattaa 61
2.4. MED ÇEŞİTLERİ 65
2.4.1. Medditabii 66
2.4.2. Meddimuttasıl 66
2.4.3. Meddimunfasıl 67
2.4.4. Meddilazım 68
2.4.5. Meddiarız 68
2.4.6. Meddilin 69
2. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 74
2. TEMA SONNOTLARI 79

3. TEMA: YÜZÜNDEN OKUMA 80

3. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME..... 82
3.1. FATİHA SURESİ 112
3.2. BAKARA SURESİ 112

4. TEMA: EZBERE OKUMA 114

4.1. NAMAZ DUALARI VE ANLAMLARI 116
4.1.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı..... 117
4.1.2. Tahiyyat Duası ve Anlamı 119
4.1.3. Salli-Barik Duaları ve Anlamları.....121
4.1.4. Rabbena Duaları ve Anlamları 123
4.1.5. Kunut Duaları ve Anlamları 127
4.2. FATİHA, FİL İLA NÂS SURELERİ VE ANLAMLARI . 131
4.2.1. Fatiha Suresi ve Anlamı 132
4.2.2. Fil Suresi ve Anlamı 136
4.2.3. Kureyş Suresi ve Anlamı 138
4.2.4. Maun Suresi ve Anlamı 141
4.2.5. Kevser Suresi ve Anlamı 143
4.2.6. Kâfirun Suresi ve Anlamı 146
4.2.7. Nasr Suresi ve Anlamı 148
4.2.8. Tebbet Suresi ve Anlamı 150
4.2.9. İhlas Suresi ve Anlamı 153
4.2.10. Felak Suresi ve Anlamı 155
4.2.11. Nâs Suresi ve Anlamı 157
4. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 162
4. TEMA SONNOTLARI 167

SÖZLÜK 168
KAYNAKÇA 171
Cevap Anahtarı..... 173
Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası 173
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI 174
TÜRK DÜNYASI HARİTASI 175

Kitabın Tanıtımı

Tema Numarası

Tema adı

Öğrenme çıktıları

Öğrenilecek kavramlar

Temanın sunusuna yönlendiren karekod

Temanın dijital nüshasına yönlendiren karekod

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Ön Değerlendirme" alanı

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Köprü Kurma" alanı

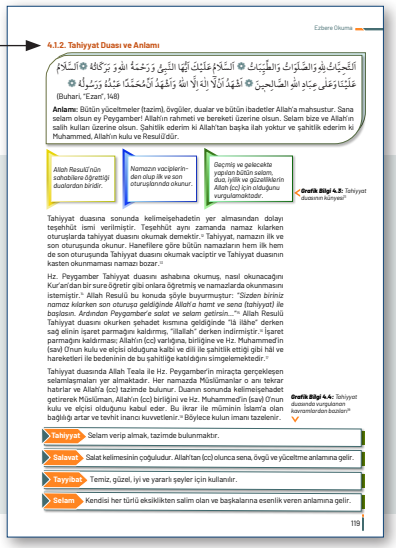
Desimal sistemle gösterilen tema konu başlığı

İçeriği destekleyen görsel

Kitapta bulunan karekodları akıllı cihazlarınıza okutarak veya kitabın dijital kopyalarında yer alan karekodlara tıklayarak e-içeriklere ulaşabilirsiniz.

Kitabın Tanıtımı

Desimal sistemle gösterilen tema alt konu başlığı

Ezbere Okuma

4.1.2. Tahiyyat Duası ve Anlamı

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ ۞ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهٗ ۞ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصّٰلِحِيْنَ ۞ اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ۞

(Buhari, "Ezan", 148)

Anlamı: Bütün yüceltmeler (tazim), övgüler, dualar ve bütün ibadetler Allah'a mahsustur. Sana selam olsun ey Peygamber! Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Selam bize ve Allah'ın salih kulları üzerine olsun. Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve şahitlik ederim ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Resulüdür.

Allah Resulü'nün sahabilere öğrettiği dualardan biridir.

Namazın vaciplerinden olup ilk ve son oturuşlarında okunur.

Geçmiş ve gelecekte yapılan bütün selam, dua, iyilik ve güzelliklerin Allah (cc) için olduğunu yurgulamaktadır.

Grafik Bilgi 4.3: Tahiyyat duasının kümyesi[6]

Tahiyyat duasına sonunda kelimeişehadetin yer almasından dolayı teşehhüt ismi verilmiştir. Teşehhüt aynı zamanda namaz kılarken oturuşlarda tahiyyat duasını okumak demektir.[7] Tahiyyat, namazın ilk ve son oturuşunda okunur. Hanefilere göre bütün namazların hem ilk hem de son oturuşunda Tahiyyat duasını okumak vaciptir ve Tahiyyat duasının kasten okunmaması namazı bozar.[8]

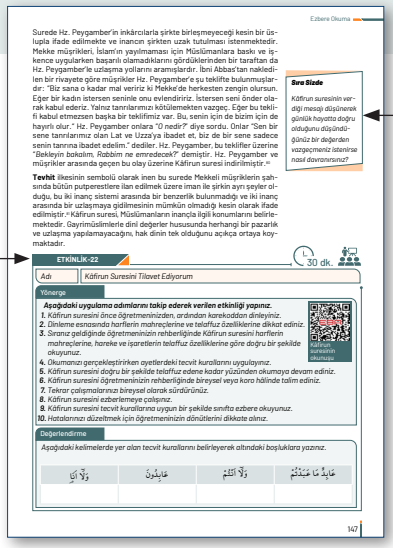
Hz. Peygamber Tahiyyat duasını ashabına okumuş, nasıl okunacağını Kur'an'dan bir sure öğretir gibi onlara öğretmiş ve namazlarda okunmasını istemiştir.[9] Allah Resulü bu konuda şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz namaz kılarken son oturuşa geldiğinde *Allah'a hamt ve sena (tahiyyat) ile başlasın. Ardından Peygamber'e salat ve selam getirsin...*"[10] Allah Resulü Tahiyyat duasını okurken şehadet kısmına geldiğinde "İlâ ilâhe" derken sağ elinin işaret parmağını kaldırmış, "illallah" derken indirmiştir.[11] İşaret parmağını kaldırması; Allah'ın (cc) varlığına, birliğine ve Hz. Muhammed'in (sav) Onun kulu ve elçisi olduğuna kalbi ve dili ile şahitlik ettiği gibi hâl ve hareketleri ile bedeninin de bu şahitliğe katıldığını simgelemektedir.[12]

Tahiyyat duasında Allah Teala ile Hz. Peygamber'in miraçta gerçekleşen selamlaşmaları yer almaktadır. Her namazda Müslümanlar o anı tekrar hatırlar ve Allah'a (cc) tazimde bulunur. Duanın sonunda kelimeişehadet getirerek Müslüman, Allah'ın (cc) birliğini ve Hz. Muhammed'in (sav) Onun kulu ve elçisi olduğunu kabul eder. Bu ikrar ile müminin İslam'a olan bağlılığı artar ve tevhit inancı kuvvetlenir.[13] Böylece kulun imanı tazelenir.

Grafik Bilgi 4.4: Tahiyyat duasında vurgulanan kavramlardan bazıları[14]

- **Tahiyyat:** Selam verip almak, tazimde bulunmaktır.
- **Salavat:** Salat kelimesinin çoğuludur. Allah'tan (cc) olunca sena, övgü ve yüceltme anlamına gelir.
- **Tayyibat:** Temiz, güzel, iyi ve yararlı şeyler için kullanılır.
- **Selam:** Kendisi her türlü eksiklikten salim olan ve başkalarına esenlik veren anlamına gelir.

119

Ezbere Okuma

Sürede Hz. Peygamber'in inkârcılarla şirkte birleşmeyeceği kesin bir üslupla ifade edilmekte ve inancın şirkten uzak tutulması istenmektedir. Mekke müşrikleri, İslam'ın yayılmaması için Müslümanlara baskı ve işkence uygularken başarılı olamadıklarının gördüklerinden bir taraftan da Hz. Peygamber'le uzlaşma yollarını aramışlardır. İbni Abbas'tan nakledilen bir rivayete göre müşrikler Hz. Peygamber'e şu teklifte bulunmuşlardır: "Biz sana o kadar mal veririz ki Mekke'de herkesten zengin olursun. Eğer bir kadın istersen seninle onu evlendiririz. İstersen seni önder olarak kabul ederiz. Yalnız tanrılarımızı kötülemekten vazgeç. Eğer bu teklifi kabul etmezsen başka bir teklifimiz var. Bu, senin için de bizim için de hayırlı olur." Hz. Peygamber onlara *"O nedir?"* diye sordu. Onlar "Sen bir sene tanrılarımız olan Lat ve Uzza'ya ibadet et, biz de bir sene sadece senin tanrına ibadet edelim," dediler. Hz. Peygamber, bu teklifler üzerine *"Bekleyin bakalım, Rabbim ne emredecek?"* demiştir. Hz. Peygamber ve müşrikler arasında geçen bu olay üzerine Kâfirun suresi indirilmiştir.[15]

Tevhit ilkesinin sembolü olarak inen bu surede Mekkeli müşriklerin şahsında bütün putperestlere ilan edilmek üzere iman ile şirkin aynı şeyler olduğu, bu iki inanç sistemi arasında bir benzerlik bulunmadığı ve iki inanç arasında bir uzlaşmaya gidilmesinin mümkün olmadığı kesin olarak ifade edilmiştir.[16] Kâfirun suresi, Müslümanların inançla ilgili konumlarını belirlemektedir. Gayrimüslimlerle dinî değerler hususunda herhangi bir pazarlık ve uzlaşma yapılamayacağını, hak dinin tek olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Sıra Sizde

Kâfirun suresinin vardığı mesajı düşünerek günlük hayatta doğru olduğunu düşündüğünüz bir değerden vazgeçmeniz istenirse nasıl davranırsınız?

ETKİNLİK-22 — 30 dk.

Adı: Kâfirun Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. Kâfirun suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.
2. Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.
3. Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kâfirun suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.
4. Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.
5. Kâfirun suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.
6. Kâfirun suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya kora halinde talim ediniz.
7. Tekrar çalışmalarınız bireysel olarak sürdürünüz.
8. Kâfirun suresini ezberlemeye çalışınız.
9. Kâfirun suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.
10. Hatalarınız düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.

Kâfirun suresinin okunuşu

Değerlendirme

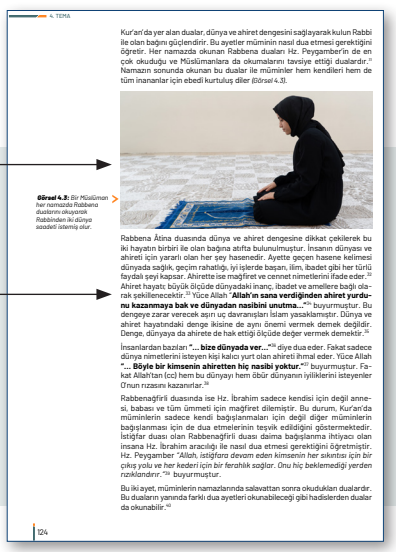
Aşağıdaki kelimelerde yer olan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ	وَلَآ اَنْتُمْ	عَابِدُوْنَ	وَلَآ اَنَا

147

Öğrenme çıktılarının gerçekleşmesine yönelik etkinliklerin bulunduğu alan

Konuyla ilgili ek bilgi verilen alan

4. TEMA

Kur'an'da yer alan dualar, dünya ve ahiret dengesini sağlayarak kulun Rabbi ile olan bağını güçlendirir. Bu ayetler müminin nasıl dua etmesi gerektiğini öğretir. Her namazda okunan Rabbena duaları Hz. Peygamber'in de en çok okuduğu ve Müslümanlara da okumalarını tavsiye ettiği dualardır.[17] Namazın sonunda okunan bu dualar ile müminler hem kendileri hem de tüm inananlar için ebedî kurtuluş diler (*Görsel 4.3*).

Görsel 4.3: Bir Müslüman her namazda Rabbena dualarını okuyarak Rabbinden iki dünya saadeti istemiş olur.

Rabbena Âtina duasında dünya ve ahiret dengesine dikkat çekilerek bu iki hayatın birbiri ile olan bağına atıfta bulunulmuştur. İnsanın dünyası ve ahireti için yararlı olan her şey hasenedir. Ayette geçen hasene kelimesi dünyada sağlık, geçim rahatlığı, iyi işlerde başarı, ilim, ibadet gibi her türlü faydalı şeyi kapsar. Ahirette ise mağfiret ve cennet nimetlerini ifade eder.[18] Ahiret hayatı; büyük ölçüde dünyadaki inanç, ibadet ve amellere bağlı olarak şekillenecektir.[19] Yüce Allah "**Allah'ın sana verdiğinden ahiret yurdunu kazanmaya bak ve dünyadan nasibini unutma...**"[20] buyurmuştur. Bu dengeye zarar verecek aşırı uç davranışları İslam yasaklamıştır. Dünya ve ahiret hayatındaki denge ikisine de aynı önemi vermek demek değildir. Denge, dünyaya da ahirete de hak ettiği ölçüde değer vermek demektir.[21]

İnsanlardan bazıları "**... bize dünyada ver...**"[22] diye dua eder. Fakat sadece dünya nimetlerini isteyen kişi kalıcı yurt olan ahireti ihmal eder. Yüce Allah "**... Böyle bir kimsenin ahiretten hiç nasibi yoktur.**"[23] buyurmuştur. Fakat Allah'tan (cc) hem bu dünyayı hem öbür dünyanın iyiliklerini isteyenler O'nun rızasını kazanırlar.[24]

Rabbenağfirlî duasında ise Hz. İbrahim sadece kendisi için değil annesi, babası ve tüm ümmeti için mağfiret dilemiştir. Bu durum, Kur'an'da müminlerin sadece kendi bağışlanmaları için değil diğer müminlerin bağışlanması için de dua etmelerinin teşvik edildiğini göstermektedir. İstiğfar duası olan Rabbenağfirlî duası daima bağışlanma ihtiyacı olan insana Hz. İbrahim aracılığı ile nasıl dua etmesi gerektiğini öğretmiştir. Hz. Peygamber *"Allah, istiğfara devam eden kimsenin her sıkıntısı için bir çıkış yolu ve her kederi için bir ferahlık sağlar. Onu hiç beklemediği yerden rızıklandırır."*[25] buyurmuştur.

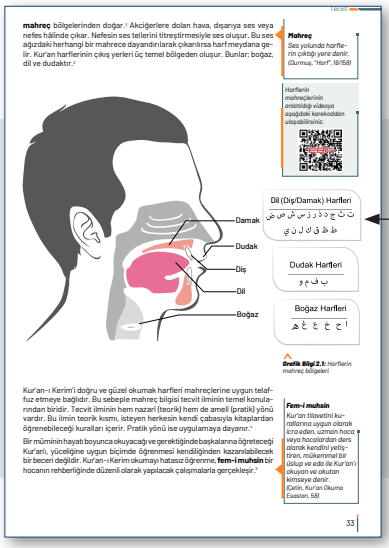
Bu iki ayet, müminlerin namazlarında salavattan sonra okudukları dualardır. Bu duaların yanında farklı dua ayetleri okunabileceği gibi hadislerden dualar da okunabilir.[26]

124

İçeriği destekleyen görsel

Konunun daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacak bilgileri içeren alan

Kitabın Tanıtımı

mahreç bölgelerinden doğar.[2] Akciğerlere dolan hava, dışarıya ses veya nefes hâlinde çıkar. Nefesin ses tellerini titreştirmesiyle ses oluşur. Bu ses ağızdaki herhangi bir mahrece dayandırılarak çıkarılırsa harf meydana gelir. Kur'an harflerinin çıkış yerleri üç temel bölgeden oluşur. Bunlar; boğaz, dil ve dudaktır.[3]

Mahreç
Ses yolunda harflerin çıktığı yere denir. (Durmuş, "Harf", 161/158)

Harflerin mahreçlerinin anlatıldığı videoya aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Damak
Dudak
Diş
Dil
Boğaz

Dil (Dış/Damak) Harfleri
ت ث ج د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن ي ق ك

Dudak Harfleri
ب ف م و

Boğaz Harfleri
ء ع غ ح خ ه

Grafik Bilgi 2.1: Harflerin mahreç bölgeleri

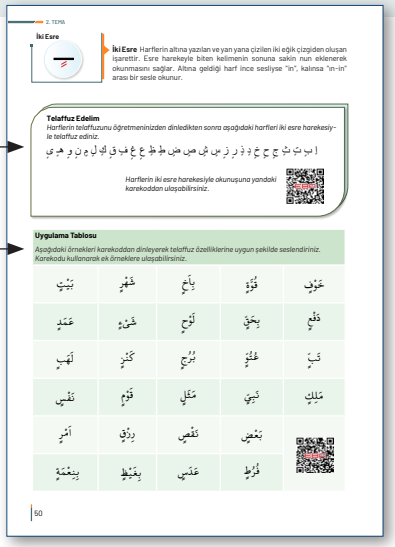
Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumak harfleri mahreçlerine uygun telaffuz etmeye bağlıdır. Bu sebeple mahreç bilgisi tecvit ilminin temel konularından biridir. Tecvit ilminin hem nazarî (teorik) hem de amelî (pratik) yönü vardır. Bu ilmin teorik kısmı, isteyen herkesin kendi çabasıyla kitaplardan öğrenebileceği kuralları içerir. Pratik yönü ise uygulamaya dayanır.[4]

Bir müminin hayatı boyunca okuyacağı ve gerektiğinde başkalarına öğreteceği Kur'an'ı, yüceliğine uygun biçimde öğrenmesi kendiliğinden kazanılabilecek bir beceri değildir. Kur'an-ı Kerim'i okumayı hatasız öğrenme, **fem-i muhsin** bir hocanın rehberliğinde düzenli olarak yapılacak çalışmalarla gerçekleşir.[5]

Fem-i muhsin
Kur'an tilavetini kurallarına uygun olarak icra eden, usman hoca veya hocalardan ders alarak kendini yetiştiren, mükemmel bir üslup ve eda ile Kur'an'ı okuyan ve okutan kimseye denir. (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 58)

33

İçeriği destekleyen ve tamamlayan grafik bilgi

2. TEMA

İki Esre

İki Esre Harflerin altına yazılan ve yan yana çizilen iki eğik çizgiden oluşan işarettir. Esre harekeyle biten kelimenin sonuna sakin nun eklenerek okunmasını sağlar. Altına geldiği harf ince sesliyse "in", kalınsa "un-ün" arası bir sesle okunur.

Telaffuz Edelim
Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri iki esre harekesiyle telaffuz ediniz.

اِ بِ تِ ثِ جِ حِ خِ دِ ذِ رِ زِ سِ شِ صِ ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ كِ لِ مِ نِ وِ هِ يِ

Harflerin iki esre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

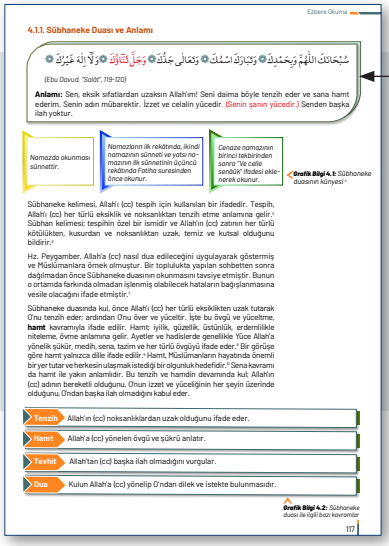
Uygulama Tablosu
Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

عَوْنٍ	فَوْزٍ	بِأَحَدٍ	شَهْرٍ	بَيْتٍ
دَفْعٍ	بِحَقٍّ	لَوْحٍ	شَيْءٍ	عَبْدٍ
لَهَبٍ	بُرُجٍ	كَنْزٍ	غُلُوٍّ	تَبٍّ
مَلِكِ	نَبِيٍّ	مَكَّةٍ	قَوْمٍ	نَفْسٍ
	بَعْضٍ	نَفْسٍ	رِزْقٍ	أَمْرٍ
	فُرُطٍ	عَدَسٍ	يَغْبِطِ	بِنِعْمَةٍ

50

Öğrenilen konunun telaffuzla pekiştirilmesine katkı sağlayacak "Telaffuz Edelim" alanı

Öğrenilen konunun uygulamalarla pekiştirilmesine katkı sağlayacak "Uygulama Tablosu" alanı

Ezberle Okuma

4.1.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ✪ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ ✪ وَتَعَالٰى جَدُّكَ ✪ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ ✪ وَلَآ إِلٰهَ غَيْرُكَ

(Ebu Davud, "Salât", 119-120)

Anlamı: Sen, eksik sıfatlardan uzaksın Allah'ım! Seni daima böyle tenzih eder ve sana hamt ederim. Senin adın mübarektir. İzzet ve celalin yücedir. (Senin şanın yücedir.) Senden başka ilah yoktur.

Namazda okunması sünnettir.

Namazların ilk rekâtında, ikindi namazının sünneti ve yatsı namazının ilk sünnetinin üçüncü rekâtında Fatiha suresinden önce okunur.

Cenaze namazının birinci tekbirinden sonra "Ve celle senâüke" ifadesi eklenerek okunur.

Grafik Bilgi 4.1: Sübhaneke duasının kılınışı[1]

Sübhaneke kelimesi, Allah'ı (cc) tespih için kullanılan bir ifadedir. Tespih, Allah'ı (cc) her türlü eksiklik ve noksanlıktan tenzih etme anlamına gelir.[2] Sübhan kelimesi tespihin özel bir ismidir ve Allah'ın (cc) zatının her türlü kötülükten, kusurdan ve noksanlıktan uzak, temiz ve kutsal olduğunu bildirir.[3]

Hz. Peygamber, Allah'a (cc) nasıl dua edileceğini uygulayarak göstermiş ve Müslümanlara örnek olmuştur. Bir topluluğa yapılan sohbetten sonra dağılmadan önce Sübhaneke duasının okunmasını tavsiye etmiştir. Bunun o ortamda farkında olmadan işlenmiş olabilecek hataların bağışlanmasına vesile olacağını ifade etmiştir.[4]

Sübhaneke duasında kul, önce Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak Onu tenzih eder; ardından Onu över ve yüceltir. İşte bu övgü ve yüceltme, **hamt** kavramıyla ifade edilir. Hamt; iyilik, güzellik, üstünlük, erdemlilikle nitelenme, övme anlamına gelir. Ayetler ve hadislerde genellikle Yüce Allah'a yönelik şükür, medih, sena, tazim ve her türlü övgüyü ifade eder.[5] Bir görüşe göre hamt yalnızca dille ifade edilir.[6] Hamt, Müslümanların hayatında önemli bir yer tutar ve herkesin ulaşmak istediği bir oluşumluk hedefidir.[7] Sena kavramı da hamt ile yakın anlamlıdır. Bu tenzih ve hamdin devamında kul; Allah'ın (cc) adının bereketli olduğunu, Onun izzet ve yüceliğinin her şeyin üzerinde olduğunu, Ondan başka ilah olmadığını kabul eder.

Tenzih Allah'ın (cc) noksanlıklardan uzak olduğunu ifade eder.

Hamt Allah'a (cc) yönelen övgü ve şükrü anlatır.

Tevhit Allah'tan (cc) başka ilah olmadığını vurgular.

Dua Kulun Allah'a (cc) yönelip O'ndan dilek ve istekte bulunmasıdır.

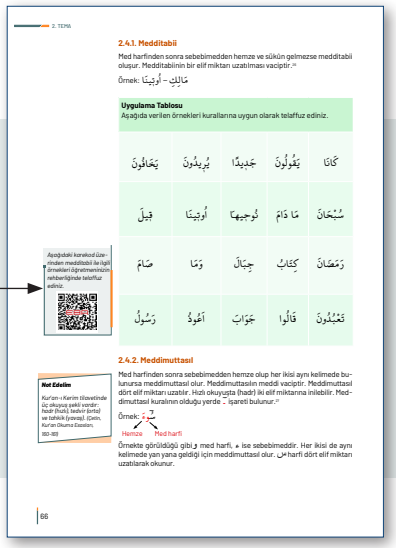
Grafik Bilgi 4.2: Sübhaneke duası ile ilgili bazı kavramlar

117

Ezberlenecek surenin veya duanın Arapçasının yer aldığı bölüm

Kitabın Tanıtımı

Öğrenme çıktılarının gerçekleşmesine yönelik etkileşimli içeriklerin bulunduğu alan

2. TEMA

2.4.1. Medditabii

Med harfinden sonra sebebimedden hemze ve sükûn gelmezse medditabii oluşur. Medditabiinin bir elif miktarı uzatılması vaciptir.[1]

Örnek: مَالِكِ – أُوتِيَا

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

كَانَا	يَقُولُونَ	جَدِيدًا	يُرِيدُونَ	يَخَافُونَ
سُبْحَانَ	مَا دَامَ	نُوحِيهَا	أُوتِيَا	قِيلَ
رَمَضَانَ	كِتَابُ	جِبَالَ	وَمَا	صَامَ
تَعْبُدُونَ	قَالُوا	جَوَابَ	أَعُودُ	رَسُولُ

Aşağıdaki karekod üzerinden medditabii ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.2. Meddimuttasıl

Not Edelim

Kur'an-ı Kerim tilavetinde üç okuyuş şekli vardır: hadr (hızlı), tedvir (orta) ve tahkik (yavaş). (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 183-185)

Med harfinden sonra sebebimedden hemze olup her ikisi aynı kelimede bulunursa meddimuttasıl olur. Meddimuttasılın meddi vaciptir. Meddimuttasıl dört elif miktarı uzatılır. Hızlı okuyuşta (hadr) iki elif miktarına inilebilir. Meddimuttasıl kuralının olduğu yerde ~ işareti bulunur.[1]

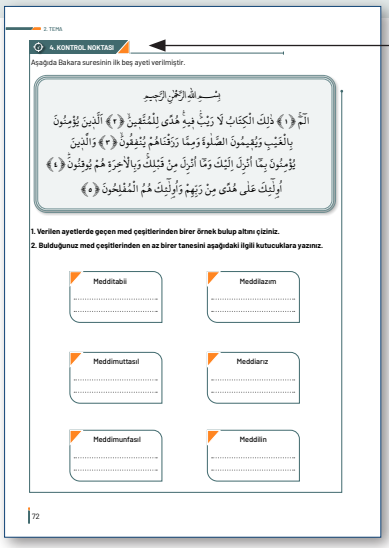
Örnek: جَآءَ

Hemze — Med harfi

Örnekte görüldüğü gibi ـَا med harfi, ء ise sebebimeddir. Her ikisi de aynı kelimede yan yana geldiği için meddimuttasıl olur. ـَا harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.

66

Konu sonlarında öğrencilerin öğrenme çıktısı ile ilgili pekiştirme amaçlı çalışma yapabilecekleri bölüm

2. TEMA

4. KONTROL NOKTASI

Aşağıda Bakara suresinin ilk beş ayeti verilmiştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾
أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

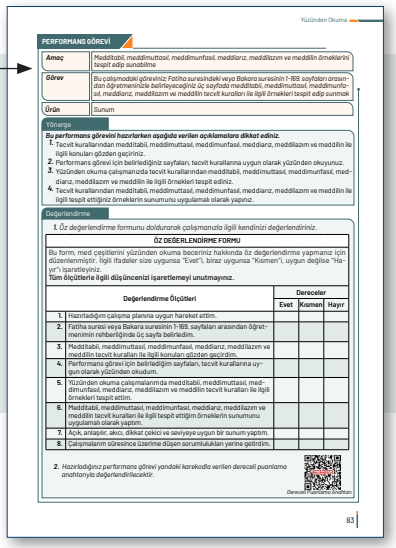
1. Verilen ayetlerde geçen med çeşitlerinden birer örnek bulup altını çiziniz.

2. Bulduğunuz med çeşitlerinden en az birer tanesini aşağıdaki ilgili kutucuklara yazınız.

Medditabii | Meddilazım | Meddimuttasıl | Meddiarız | Meddimunfasıl | Meddilin

72

Temaya ait performans görevinin bulunduğu bölüm

Yüzünden Okuma

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin örneklerini tespit edip sunabilme
Görev	Bu çalışmadaki göreviniz; Fatiha suresindeki veya Bakara suresinin 1-188 sayfaları arasından öğretmeninizle belirleyeceğiniz üç sayfada medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili örnekleri tespit edip sunmak
Ürün	Sunum

Yönerge

Bu performans görevini hazırlarken aşağıda verilen açıklamalara dikkat ediniz.

1. Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili konuları gözden geçiriniz.
2. Performans görevi için belirlediğiniz sayfaları, tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
3. Yüzünden okuma çalışmanızda tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili örnekleri tespit ediniz.
4. Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili tespit ettiğiniz örneklerin sunumunu uygulamalı olarak yapınız.

Değerlendirme

1. Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, med çeşitlerini yüzünden okuma becerinize hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.
Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

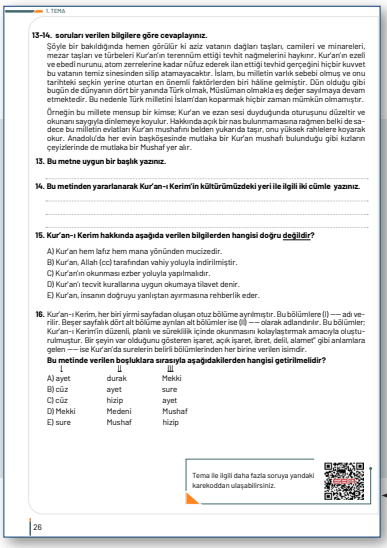
	Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Hazırladığım çalışma planına uygun hareket ettim.			
2.	Fatiha suresi veya Bakara suresinin 1-188. sayfaları arasından öğretmenimin rehberliğinde üç sayfa belirledim.			
3.	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili konuları gözden geçirdim.			
4.	Performans görevi için belirlediğim sayfaları, tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okudum.			
5.	Yüzünden okuma çalışmalarımda medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili örnekleri tespit ettim.			
6.	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili tespit ettiğim örneklerin sunumunu uygulamalı olarak yaptım.			
7.	Açık, anlaşılır, akıcı, dikkat çekici ve seviyeye uygun bir sunum yaptım.			
8.	Çalışmalarım süresince üzerime düşen sorumlulukları yerine getirdim.			

2. Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilecektir.

Dereceli Puanlama Anahtarı

83

Kitabın Tanıtımı

1. TEMA

13-14. soruları verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Şöyle bir bakıldığında hemen görülür ki aziz vatanın dağları taşları, camileri ve minareleri, mezar taşları ve türbeleri Kur'an'ın terennüm ettiği tevhit nağmelerini haykırır. Kur'an'ın ezeli ve ebedî nurunu, atom zerrelerine kadar nüfuz ederek ilan ettiği tevhid gerçeğini hiçbir kuvvet bu vatanın temiz sinesinden silip atamayacaktır. İslam, bu milletin varlık sebebi olmuş ve onu tarihteki saçkın yerine oturtan en önemli faktörlerden biri hâline gelmiştir. Dün olduğu gibi bugün de dünyanın dört bir yanında Türk olmak, Müslüman olmakla eş değer sayılmaya devam etmektedir. Bu nedenle Türk milletini İslam'dan koparmak hiçbir zaman mümkün olmamıştır.

Örneğin bu millete mensup bir kimse; Kur'an ve ezan sesi duyduğunda oturuşunu düzeltir ve okunanı saygıyla dinlemeye koyulur. Hakkında açık bir nas bulunmamasına rağmen belki de sadece bu milletin evlatları Kur'an mushafını belden yukarıda taşır, onu yüksek rahlelere koyarak okur. Anadolu'da her evin başköşesinde mutlaka bir Kur'an mushafı bulunduğu gibi kızların çeyizlerinde de mutlaka bir Mushaf yer alır.

13. Bu metne uygun bir başlık yazınız.

14. Bu metinden yararlanarak Kur'an-ı Kerim'in kültürümüzdeki yeri ile ilgili iki cümle yazınız.

15. Kur'an-ı Kerim hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

A) Kur'an hem lafız hem mana yönünden mucizedir.
B) Kur'an, Allah (cc) tarafından vahiy yoluyla indirilmiştir.
C) Kur'an'ın okunması ezber yoluyla yapılmalıdır.
D) Kur'an'ı tecvit kurallarına uygun okumaya tilavet denir.
E) Kur'an, insanın doğruyu yanlıştan ayırmasına rehberlik eder.

16. Kur'an-ı Kerim, her biri yirmi sayfadan oluşan otuz bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlere (I) ---- adı verilir. Beşer sayfalık dört alt bölüme ayrılan alt bölümler ise (II) ---- olarak adlandırılır. Bu bölümler; Kur'an-ı Kerim'in düzenli, planlı ve sürekliliği içinde okunmasını kolaylaştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Bir şeyin var olduğunu gösteren işaret, açık işaret, ibret, delil, alamet' gibi anlamlara gelen ---- ise Kur'an'da surelerin belirli bölümlerinden her birine verilen isimdir.

Bu metinde verilen boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A)	ayet	durak	Mekki
B)	cüz	ayet	sure
C)	cüz	hizip	ayet
D)	Mekki	Medeni	Mushaf
E)	sure	Mushaf	hizip

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

26

Tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabileceğiniz karekodun bulunduğu bölüm

1. TEMA

الجُزْءُ الأَوَّل

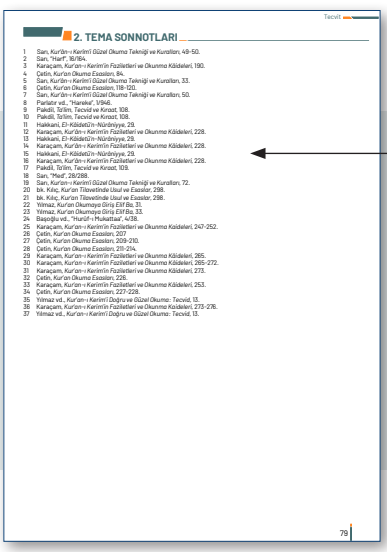
وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارٰى عَلٰى شَيْءٍ وَّقَالَتِ
النَّصَارٰى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ وَّهُمْ يَتْلُونَ الْكِتٰبَ
كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ
يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ أَنْ يُّذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعٰى
فِي خَرَابِهَا ۚ أُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَّدْخُلُوهَا إِلَّا خَآئِفِينَ ۚ
لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾
وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ۚ إِنَّ
اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَانَهُ ۖ بَلْ لَهُ
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُ قَانِتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضٰى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾
وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ أَوْ تَأْتِينَا
آيَةٌ ۗ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَابَهَتْ
قُلُوبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنٰكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَّنَذِيرًا ۙ وَّلَا تُسْـَٔلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve meallerine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

92

Yüzünden okunacak surenin okunuşunun yer aldığı karekod

Yüzünden okunacak surelerin yer aldığı bölüm

Tecvit

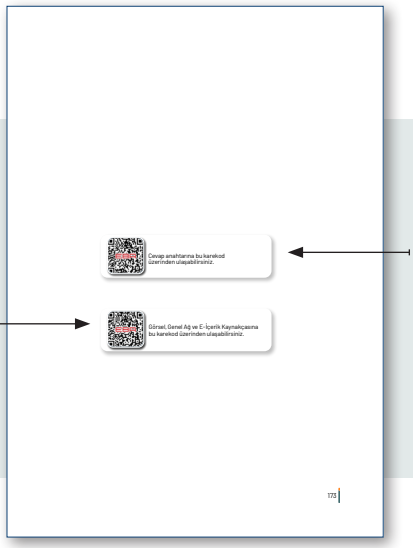
2. TEMA SONNOTLARI

1 Sarı, Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları, 49-50.
2 Sarı, "Hıaf", 80/84.
3 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 190.
4 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 84.
5 Sarı, Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları, 33.
6 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 118-120.
7 Sarı, Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları, 50.
8 Partlete vd., "Harekе", 1/846.
9 Paksöl, Tilâm, Tecvid ve Kıraat, 108.
10 Paksöl, Tilâm, Tecvid ve Kıraat, 108.
11 Hakkani, *El-Kâdetü'n-Nûrâniyye*, 29.
12 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 228.
13 Hakkani, *El-Kâdetü'n-Nûrâniyye*, 29.
14 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 228.
15 Hakkani, *El-Kâdetü'n-Nûrâniyye*, 29.
16 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 228.
17 Paksöl, Tilâm, Tecvid ve Kıraat, 109.
18 Sarı, "Hıaf", 29/288.
19 Sarı, Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları, 72.
20 bk. Kılıç, *Kur'an Tilâvetinde Usul ve Esaslar*, 298.
21 bk. Kılıç, *Kur'an Tilâvetinde Usul ve Esaslar*, 298.
22 Yılmaz, *Kur'an Okumaya Giriş Elif Ba*, 31.
23 Yılmaz, *Kur'an Okumaya Giriş Elif Ba*, 33.
24 Başcıoğlu vd., "Hurûf-ı Mukattaa", 4/38.
25 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri*, 247-252.
26 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 207
27 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 209-210.
28 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 211-214.
29 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 265.
30 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 265-272.
31 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 273.
32 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 226.
33 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâdeleri*, 253.
34 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 227-228.
35 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 13.
36 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri*, 273-276.
37 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 13.

79

Temalarda yer alan sonnotların gösterildiği bölüm

Kitabın Tanıtımı

Kitaba ait görsel, genel ağ ve e-içerik kaynakçasına yönlendiren karekod

Kitap içerisindeki "Kontrol Noktası" ve tema sonu "Ölçme ve Değerlendirme" sorularının cevap anahtarına yönlendiren karekod

KİTAP GENELİNDE KULLANILAN SEMBOLLER VE AÇIKLAMALARI

"Üniteye Başlarken"		Bireysel etkinlik		Etkinliğin süresi	
"Bağlantı Noktası"		Grup etkinliği		Sonraki sayfada devam eden çalışma	
"Kontrol Noktası" alanı		Rehberli etkinlik		Önceki sayfadan devam eden çalışma	

- Kitap genelinde derkenar, sıra sizde, etkinlik gibi bölümlerde şiir dışındaki kaynakların gösterimi İSNAD atıf sisteminin İSNAD Sonnot versiyonu esas alınarak düzenlenmiştir.
- Kitabın genelinde hicri takvime göre olan tarihler parantez dışında, miladi takvimler de parantez içinde verilmiştir.

Kısaltmalar

as	aleyhisselam [Allah'ın (cc) selamı onun üzerine olsun.]	MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
bk.	bakınız	MÜFV	Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı
b.y.	basım yeri yok	sav	Sallallahü aleyhi vesellem [Allah'ın (cc) salat ve selamı onun üzerine olsun.]
cc	cellecelalüh (O'nun şanı yücedir.)	thk.	tahkik eden
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı	TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
ed.	editör	ts.	tarihsiz
Hz.	Hazreti	vb.	ve benzeri
haz.	hazırlayan	vd.	ve diğerleri
İSAM	İslam Araştırmaları Merkezi		

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIMA

İÇERİK ÇERÇEVESİ

1.1. KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYI ÖĞRENMENİN ÖNEMİ

1.2. KUR'AN-I KERİM'İN İÇ DÜZENİ

Bu temada sizlerden

- Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemini müşahede edebilmeyi,
- Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramları ayırt edebilmeyi

öğrenmeniz beklenmektedir.

Bu temada öğrenilecek kavramlar

- ayet
- cüz
- hizip
- sure
- tertil
- tilavet

Tema Dosyası

Tema Sunusu

ÖN DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenmek Müslümanlar için neden önemlidir?
2. Kur'an-ı Kerim okurken dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir?
3. Doğum, düğün, kandil geceleri, cenaze gibi merasimlerde neden Kur'an-ı Kerim okunur?
4. Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili hangi kavramları biliyorsunuz?

Köprü Kurma

Yandaki karekodda verilen videodaki bilgileri kendi tecrübelerinizden edindiğiniz bilgilerle ilişkilendirerek değerlendiriniz.

Kur'an-ı Kerim okumanın önemi ile ilgili video

1.1. KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYI ÖĞRENMENİN ÖNEMİ

Not Edelim

Mütevatir haber, yalan üzerinde anlaşmaları mümkün olmayacak sayıda çok kişi tarafından nesilden nesile aktarılan haberdir. (Apaydın, "Mütevâtir", 32/208)

Kur'an kelimesi, "okumak, toplamak" gibi anlamlara gelir. Kur'an-ı Kerim, Resulullah'a vahiy yoluyla indirilen, nesilden nesile mütevatir olarak nakledilen, Fatiha suresi ile başlayıp Nas suresi ile biten ve ilahi kitapların sonuncusu olan mukaddes metnin özel ismidir.[1] Kur'an-ı Kerim hem lafız hem mana yönünden mucizedir. Allah (cc) tarafından indirilmiştir ve O'nun tarafından korunmaktadır.[2] İslam tarihi boyunca farklı coğrafyalarda yaşayan Müslümanların ellerindeki Mushafların aynı olması, diğer kutsal kitapların maruz kaldığı bozulma, değişme gibi tahriflerden korunduğunun kanıtıdır.[3] Kur'an'ın gönderiliş amacı; insanda tevhit inancını yerleştirmek, insanın doğruyu yanlıştan ayırmasına rehberlik etmek, yanlış inanç ve düşüncelerin etkisinden arınarak olgunlaşmasına katkı sağlamaktır. Kur'an, müminler için şifa ve rahmet kaynağıdır.[4]

İslam'ın doğru bir şekilde anlaşılması ve hayata aktarılabilmesi için Kur'an-ı Kerim'in emir ve yasaklarının bilinmesi gerekmektedir. İlk vahyin **"... oku"**[5] emriyle başlaması okumanın önemini göstermektedir. Allah Resulü, Kur'an okuyup onunla amel edenlerin gıpta edilecek kişiler olduklarını söylemiştir[6] *(Görsel 1.1)*. Hz. Peygamber Müslümanları Kur'an okumaya teşvik ederek bir hadisinde şöyle buyurmuştur: *"Kur'an öğrenin, okuyun ve okutun..."*[7] Bunun yanında Kur'an'ı başından sonuna kadar yüzünden veya ezbere okuyarak hatim indirmeyi de Allah'ın (cc) en çok sevdiği amellerden birisi olarak bildirmiştir.[8]

Görsel 1.1: *Braille alfabesiyle hazırlanmış Kur'an-ı Kerim, görme engelli bireylerin de Allah'ın (cc) kelamını okuyabilmesine imkân sağlar. Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun şekilde okumak ve ona saygı göstermek bütün Müslümanlar için önemlidir.*

"Okumak, tabi olmak" anlamına gelen **tilavet**, Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına uygun olarak okumaya denir.[9] Aynı zamanda Kur'an-ı Kerim'in emir ve yasaklarını, teşvik ve uyarılarını hayata geçirerek Allah'ın (cc) kitabına uymak anlamına da gelir. Kur'an'ı anlaşılır bir şekilde özen göstererek ve manasını düşünerek okuma anlamındaki **tertil** kavramı da tilavetle ilgilidir.[10] Kur'an-ı Kerim'in güzel okunması önemlidir. Kur'an'ın harflerinin mahreçlerine ve tecvit kurallarına dikkat edilerek doğru bir şekilde okunması gerekir. Kur'an okuyan kişi ecir kazanır. Hz. Peygamber *"Kim Allah'ın kitabından bir harf okursa onun için bir hasene vardır. Her hasene ise on misli sevapla karşılanır. Ben size 'elif-lâm-mim' bir harftir demiyorum; aksine 'elif' bir harf, 'lâm' bir harf ve 'mim' de bir harftir."*[11] buyurmuştur.

- Kur'an okuma bir ibadet olduğu için okuyan kişinin abdestli olmaya özen göstermesi gerekir.[12] Yüce Allah "O, elbette değerli bir Kur'an'dır. Korunmuş bir kitaptadır. Ona ancak tertemiz olanlar dokunabilir."[13] buyurmuştur.
- Kur'an okumaya "euzübesmele" ile başlanır.[14] Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a (cc) sığınırım anlamına gelen "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm" ifadesine istiaze denir.[15] İstiazeden sonra besmele ifadesi olan "Bismillahirrahmanirrahîm" denilerek Kur'an-ı Kerim okunmaya başlanır *(Görsel 1.2)*.
- Kur'an'ın düzgün bir şekilde, tane tane ve yavaş yavaş okunması gerekmektedir.[16]
- Allah (cc) kelamı olduğu için Kur'an okunurken Müslümanların onu dinlemesi gerekir.[17]

Grafik Bilgi 1.1: *Kur'an-ı Kerim'e göre Kur'an okurken dikkat edilecek bazı hususlar*

Görsel 1.2: *Her işe Allah'ın (cc) adıyla başlandığı gibi Kur'an okumaya da besmele ile başlanır.*

Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumak gibi ezberden okumak da ibadettir. Ayrıca Kur'an okumak, namaz ibadetinin önemli bir rüknüdür. Namazın her rekâtında Kur'an'dan ayetler okunur. Bundan dolayı bir müminin en azından farz olan namaz ibadetini yerine getirebilecek kadar Kur'an ezberlemesi gerekir.[18] Hz. Peygamber ezberinde ayet veya sure bulunmayan kişileri harap olmuş eve benzetmiştir.[19] Ayrıca Allah Resulü Kur'an'ın tamamının ezberlenmesini de teşvik etmiştir.[20] Kur'an'ın korunmasını sağladıkları için Kur'an'ın tamamını ezberleyen kişilere koruyan anlamına gelen hafız denir.[21]

Kur'an okuyan kişi ayetlerdeki mesajları anlamak için de çaba harcayarak gerekli nasihatleri alabilmeli ve bunları hayatına aktarabilmelidir.[22] Böylece insanoğlu doğru inanca yönelir, dünya ve ahiret mutluluğuna ulaşır.

ÖĞRENME GÜNLÜĞÜ

Kur'an-ı Kerim okumanın önemiyle ilgili öğrendiklerinizi ve düşüncelerinizi yazınız.

Kur'an-ı Kerim okumanın kişisel hayata etkileri hakkında neler düşünüyorum?

Kur'an-ı Kerim okumanın ibadetlerdeki yeri ve önemi ile ilgili düşüncelerim nelerdir?

Öğrendiklerim beni nasıl etkiledi?

Öğrendiklerimi davranışlarıma nasıl yansıtabilirim?

Öğrendiklerimden yola çıkarak sormak istediğim sorular nelerdir?

Ramazan ayı, kandil geceleri, düğünler, cenaze merasimleri ve asker uğurlama törenlerinde Kur'an-ı Kerim okunması benim için ne anlam ifade ediyor?

Kültür, maddi ve manevi değerleri sonraki nesillere aktararak bireylerin kökleriyle bağ kurmasını sağlar. Kur'an-ı Kerim, kültürümüzün temelini oluşturan unsurlardan biridir. Toplumumuzda doğumdan ölüme kadar hayatın her alanında Kur'an vardır. Doğum, düğün, asker uğurlaması, kandil geceleri, kabir ziyaretleri, cenaze gibi merasimlerde ve kılınan namazlarda Kur'an-ı Kerim okunur. Ayrıca ramazan ayında mukabele okumanın da kültürümüzde önemli bir yeri vardır. Kur'an-ı Kerim okumasını iyi bilen kişilerin Kur'an okuması ve cemaatin de okunan ayetleri takip ederek hatim indirmesine mukabele denir.[23] Bu gelenek, Hz. Peygamber ve Cebrail (as) arasında gerçekleşen bir uygulamaya dayanır.[24]

ETKİNLİK-1

30 dk.

Adı	Soru Turu

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Beş grup oluşturarak grupların çember şeklinde oturmasını sağlayınız.*
2. *Grup içinde Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemi ile ilgili kavramları belirleyiniz. Bu aşamada grup üyelerinin kavram belirlemesini sağlayınız ve bunları not alınız.*
3. *Ortaya konan bütün kavramları grup olarak gözden geçiriniz. Konuyla ilgili olmayan kavramları ayıklayınız.*
4. *Grubunuzla seçtiğiniz bir kavramı boş kâğıda yazarak sol taraftaki gruba veriniz.*
5. *Gelen kavramla ilgili merak ettiğiniz soruları sorarak kavramı grubunuzla inceleyiniz ve çıkarımlarınızı kendi cümlelerinizle bir kâğıda yazınız.*
6. *Kâğıtları tekrar solunuzdaki gruba veriniz ve gelen kavramla ilgili merak ettiğiniz soruları sorarak kavramı inceleyiniz. İncelediğiniz kavramla ilgili çıkarımlarınızı tekrar kendi cümlelerinizle kâğıda yazınız. Kâğıtlar ilk gruba dönene kadar tura devam ediniz.*
7. *Her grubun kavramını tahtaya yazınız ve bu kavramları aşağıdaki konulara göre tartışınız.*
   - *Bu kavram Kur'an-ı Kerim'e verilen önemi hangi yönleriyle ortaya koymaktadır?*
   - *Bu kavram günlük hayatta hangi davranışta somut olarak görünür?*
   - *Bu kavramın millî ve manevi değerler açısından önemi ile ilişkisi nedir?*

Değerlendirme

Aşağıdaki cümleyi tamamlayınız.

Etkinlik sonunda beni en çok etkileyen düşünce .....

.....

.....

1. KONTROL NOKTASI

Aşağıda verilen cümlelerin doğruluğu (D) veya yanlışlığına (Y) göre yönlendirici okları takip ediniz ve ulaştığınız çıkışı işaretleyiniz.

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	*Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemini müşahede edebilme*
Görev	*Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenmenin ve güzel okumanın önemiyle ilgili sunum hazırlamak*
Ürün	*Sunum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemiyle ilgili bilgi toplayınız.*

Yönerge

Bu performans görevini aşağıdaki uygulama adımları doğrultusunda hazırlayınız.

1. *Bir çalışma planı oluşturunuz.*
2. *Çalışmanızda faydalandığınız kaynakların isimlerine yer veriniz.*
3. *Konuyu ele alırken sınırları iyi belirleyiniz ve konu dışına çıkmayınız.*
4. *Çalışmanızı destekleyecek yazılı görsel veya işitsel materyal kullanınız.*
5. *Konuyu ele alırken araştırma süreci, kavramları belirleme, çıkarım yapma ve sunma aşamalarını takip ediniz.*
6. *Sunum içeriğini oluştururken günlük hayattan örneklere yer verebilirsiniz.*

Değerlendirme

1. *Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.*

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenme ve güzel okumanın önemi ile ilgili bilgi ve becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.
Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

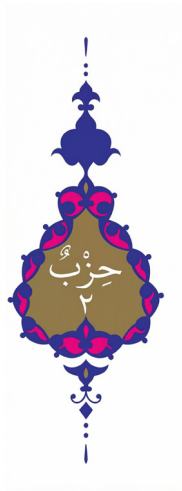
	Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Hazırladığım çalışma planına uygun hareket ettim.			
2.	Araştırma sürecinde en az iki farklı güvenilir kaynaktan araştırma yapıp veri topladım.			
3.	Konuyla ilgili kavramları doğru bir şekilde belirledim.			
4.	İncelediğim bilgilerden çıkarım yaptım.			
5.	Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenmenin ve güzel okumanın önemini müşahede ettim.			

2. *Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen "Dereceli Puanlama Anahtarı" ile değerlendirilecektir.*

Dereceli Puanlama Anahtarı

1.2. KUR'AN-I KERİM'İN İÇ DÜZENİ

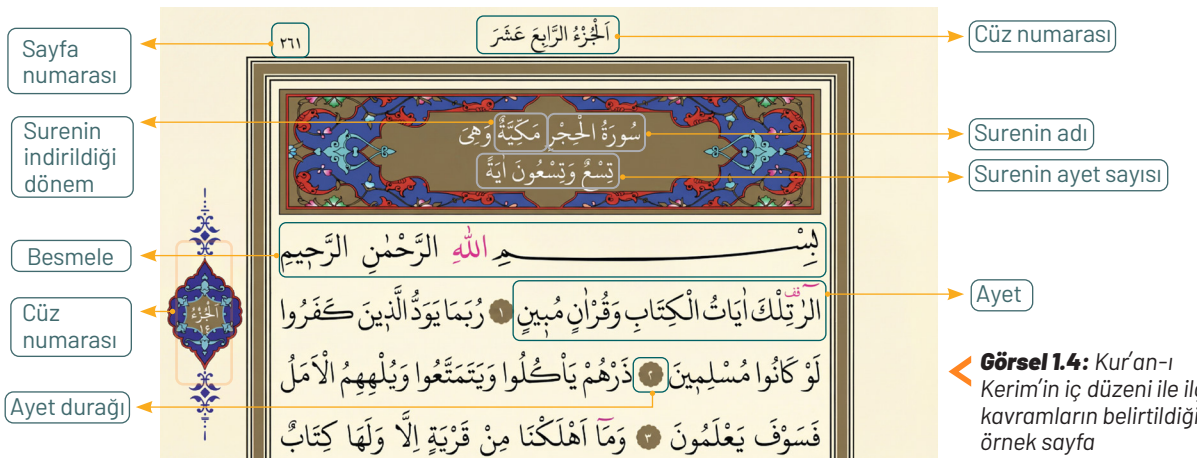
Hz. Peygamber'in okuma biçimi örnek alınarak Kur'an harflerinin çıkış yerleri olan mahreçlerine, sıfatlarına ve tecvit kurallarına uygun biçimde okunmasına kıraat denir.[25] Hz. Peygamber Kur'an'ı ağır ağır, tane tane okur; Kur'an okurken ayetlerin arasında bir müddet duraklar, sonra devam ederdi. Hz. Peygamber'in Kur'an'ı özenli ve ölçülü biçimde okuması, kıraatle ilgili bilgi ve uygulamaların oluşmasında etkili olmuştur. Kıraat ilmi; Kur'an-ı Kerim'in harf, kelime ve ayetlerinin doğru, usulüne uygun ve farklı rivayetlere dayalı biçimlerde okunmasını konu edinir.[26] Kur'an-ı Kerim ayetlerden ve surelerden oluşan ilahi bir kitaptır. Ayet ve sureler, Kur'an'ın düzenli bir bütün hâlinde okunmasını ve öğrenilmesini kolaylaştırır. Ayetlerin sureler içindeki tertibi vahye dayanır. Hz. Peygamber, gelen vahiyleri tebliğ etmiş ve vahiy kâtiplerine yazdırmıştır. Kur'an-ı Kerim'in Mushaf tertibi de Hz. Peygamber'in Cebrail (as) ile karşılıklı okumaları esas alınarak belirlenmiştir.[27] "Bir şeyin var olduğunu gösteren işaret, açık işaret, ibret, delil, alamet" gibi anlamlara gelen **ayet,** Kur'an'da surelerin belirli bölümlerinden her birine verilen isimdir. Bu bölümler insanların benzerini ortaya koyamaması yönüyle Allah'ın (cc) varlığına, birliğine ve Hz. Muhammed'in (sav) peygamberliğine bir delil sayılır.[28] Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerin bir araya gelmesiyle oluşan bölüme **sure** denir. Fatiha suresi ile başlayıp Nâs suresi ile sona eren Kur'an-ı Kerim, 114 sureden oluşmaktadır. Sureler Mekki ve Medeni olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Hicret'ten önce nazil olan ayet ve surelere Mekki, Hicret'ten sonra nazil olanlarına ise Medeni sureler denir.[29]

Görsel 1.3: *Kur'an-ı Kerim sayfasından hizip örneği*

Kur'an-ı Kerim Mushaf'ı her biri yirmişer sayfadan oluşan ve **cüz** adı verilen otuz bölüme ayrılır.[30] Her cüzde yaklaşık beş sayfadan oluşan dört bölüm vardır. Bu bölümlere ise **hizip** denir *(Görsel 1.3)*.[31] Kur'an-ı Kerim'in cüz ve hiziplere ayrılması, her gün tam bir cüz okuyamayanların düzenli okuma yapmasını kolaylaştırır.[32]

Cüzü oluşturan hiziplerden birincisi cüz başı olduğu için numaralandırılmaz. Ancak diğer hizipler iki, üç ve dört şeklinde numaralandırılır. Kur'an-ı Kerim toplamda yüz yirmi hizipten oluşur. Osmanlı Dönemi'nde yazımı ve basımı gerçekleştirilen Mushaflara bu hizipleri belirtmek amacıyla özel işaretler konulmuştur.[33] Kur'an-ı Kerim'in cüzlere, hiziplere ve daha küçük bölümlere ayrılarak okunması kişinin motivasyonunun artırılması açısından önemlidir.[34] Kur'an-ı Kerim'in ayet, sure, hizip ve cüzlerden oluşması onu okumayı ve ezberlemeyi kolaylaştırır *(Görsel 1.4)*.

Görsel 1.4: *Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili kavramların belirtildiği örnek sayfa*

ETKİNLİK-2

40 dk.

Adı	Kavramların İzinde

Yönerge

Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. *Geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan araştırarak ayet, sure, hizip ve cüz kavramlarını tespit ediniz.*
2. *Tespit ettiğiniz kavramların Kur'an-ı Kerim'deki yeri ve önemini araştırınız.*
3. *Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili verilen bölümlerin sayılarını geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan araştırarak tablodaki boşluklara yazınız.*

Sure	Ayet Sayısı	Cüz Sayısı	Hizip Sayısı
Fetih			
Bakara			
Lokman			
Mülk			

Değerlendirme

Kur'an-ı Kerim'in cüz, hizip gibi bölümlere ayrılması, öğrenmeyi ve anlamayı nasıl etkiler? Yazınız.

.....

.....

.....

.....

2. KONTROL NOKTASI

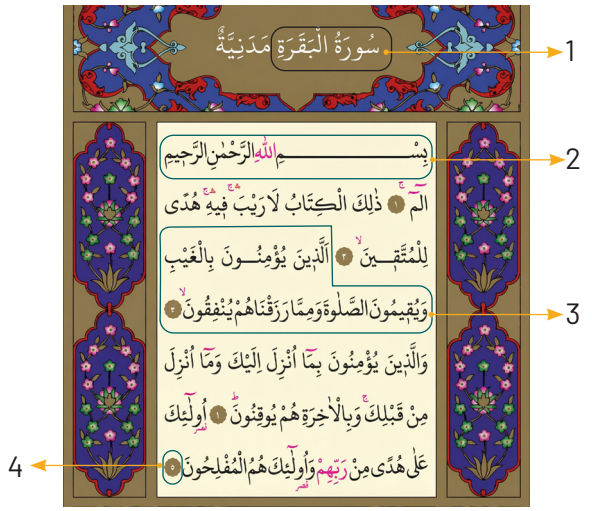
Aşağıdaki kavramları, ait oldukları tanımların başındaki kutuya yazınız.

ayet	cüz	hizip	kıraat	Mushaf	sure

1. ☐ Kur'an-ı Kerim'in beş sayfalık bölümüne verilen isimdir.
2. ☐ Surelerin içinde yer alan ve özel işaretlerle ayrılan vahiy cümleleridir.
3. ☐ Ayetlerin bir araya getirilmesiyle oluşan ve Kur'an-ı Kerim'de 114 tane bulunan bölümlerdir.
4. ☐ Kur'an-ı Kerim'in yirmi sayfadan oluşan her bir bölümüdür.

1. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Aşağıda Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni ile ilgili numaralandırılmış bölümlerin ait oldukları kavramları boş bırakılan yerlere yazınız.

1.	2.	3.	4.

2. Aşağıda verilen a, b, c ifadelerinin altındaki boşluklara tanımı verilen kavramları yazınız.

a. Hicret'ten önce indirilen ayet ve surelere verilen isimdir.	**b.** Kur'an'da ayetlerin anlam bütünlüğü içinde oluşan bölümlerine verilen isimdir.	**c.** Hicret'ten sonra indirilen ayet ve surelere verilen isimdir.

3. "Allah Resulü, yatsı namazından sonra yanımıza gelerek bizimle sohbet ederdi. Bir gece yanımıza her zamankinden geç geldi. 'Ey Allah'ın Resulü! Yanımıza gelmekte gecikmenizin sebebi nedir?' deyince o 'Kur'an'dan her gün okuduğum kadarını bitirmeden çıkmak istemedim.' buyurdu." (İbni Mace, "İkametü's-Salat", 178)

Bu hadiste vurgulanan konu ile ilgili çıkarımınızı yazınız.

.....

.....

4.
- "Kur'an-ı Kerim'i okuyan ve Kur'an'ın hükümlerini hayatında uygulayan kişinin anne-babasına kıyamet günü bir taç giydirilir. Bu tacın ışığı dünyadaki güneş ışığından daha güzel ve parlak bir ışıktır. O hâlde bununla amel eden hakkında ne düşünürsünüz?" (Ebu Davud, "Vitr", 14)
- "Kur'an'ı düşünerek tekrar edin! Çünkü onun insanın ezberinden silinip gitmesi, devenin bağından kurtulup kaçmasından daha hızlıdır!" (Buhari, "Fezâilü'l-Kur'ân", 23)
- "Kur'an'ı ezberleyip okuyan kişi, Allah katındaki seçkin meleklerle birlikte olacaktır. Kur'an'ı zorlanarak da olsa devamlı okumaya çalışan kişiye ise iki kat ecir vardır." [Buhari, "Tefsîr", (Abese) 1]
- "Size öyle bir şey bıraktım ki ona sıkı sarılırsanız sapıtmazsınız: Allah'ın Kitabı!" (Müslim, "Hac", 147)

Verilen hadislerden yararlanarak Kur'an-ı Kerim okumanın önemini kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

5–6. soruları aşağıda verilen metne göre cevaplayınız.

Kur'an-ı Kerim'in doğru, bilinçli ve süreklilik içinde okunabilmesi için tarihsel süreçte çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler, Kur'an'ın anlam bütünlüğünü koruyarak okuyucunun metni takip etmesini ve öğrenme sürecini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Böylece Kur'an hem okunabilirliği artan hem de anlamı üzerinde düşünmeye imkân tanıyan bir rehber niteliği kazanmıştır.

5. Aşağıda verilen kavramlardan metinde bahsedilen konu ile ilgili olanları işaretleyiniz.

- ○ Cüz
- ○ Hizip
- ○ Kıraat
- ○ Sure
- ○ Vahiy

6. İşaretlediğiniz kavramlardan ikisini kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

7–9. soruları verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Bir öğretmen, Kur'an-ı Kerim'in iç düzeni konusunu işledikten sonra öğrencilerine konuyla ilgili hazırladığı kavram kâğıtlarını karışık hâlde dağıtmıştır. Kâğıtları açan öğrenciler, kavramları tanımlayarak arkadaşlarının bunları tahmin etmesini istemiştir.

1. Öğrenci: Kur'an-ı Kerim'deki ayetlerin bir araya gelmesiyle oluşan bölümlerdir.
2. Öğrenci: Her cüzde beş sayfadan oluşan dört bölüme verilen isimdir.
3. Öğrenci: Kur'an-ı Kerim'in yirmi sayfadan oluşan otuz bölümünden her birine verilen isimdir.
4. Öğrenci: Bir şeyin var olduğunu gösteren işaret, ibret, delil, alamet gibi anlamlara gelen kavramdır.

7. Buna göre birinci ve üçüncü öğrencinin tanımladığı kavramlar nelerdir?

.....

.....

8. Buna göre ikinci öğrencinin tanımladığı kavramı kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

9. Dördüncü öğrencinin tanımladığı kavramı yazarak bu kavrama bir örnek veriniz.

.....

.....

.....

10. "Allah'ın (cc) kullarına en büyük lütfu, onlara peygamberi aracılığıyla Kur'an-ı Kerim'i göndermiş olmasıdır. O Kur'an ki insanlara kıyamete kadar doğruyu ve yanlışı gösteren kitaptır. Müslümanlar ondan hiçbir zaman uzak durmamışlar, onu okumuşlar ve okutmuşlardır.

(...)

Kur'an, kelamın en hayırlısıdır. İnsanların en hayırlısı, peygamberlerden sonra Kur'an öğrenen ve öğretendir. Selef âlimlerimizden hiçbirisi, Kur'an okutmayı başka şeylere denk tutmamıştır. Burada şunu da ilave etmek gerekir ki bu üstün dereceye ancak ve ancak Kur'an ahlakını yaşayan takva sahibi, Allah rızasını gözeten, kalbi temiz, Kur'an'a yaraşır bu üslupla onun hakkını vererek okuyanlar ulaşırlar." (Aydın, *"Kur'an-ı Kerim Okumanın ve Dinlemenin Fazilet ve Adabı"*, 127)

Bu metin, aşağıda verilen ayet ve hadislerden hangileriyle desteklenebilir? Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

a) "Allah'ın kitabını okuyanlar, namazını kılanlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah için) gizli açık sarf edenler, asla zarara uğramayacak bir kazanç umabilirler." (Fatır suresi 29. ayet)

b) "... Kur'an'ı yavaş yavaş ve açık olarak tertil ile oku." (Müzzemmil suresi 4. ayet)

c) "Kur'an okunduğu zaman hemen onu dinleyin ve susun. Umulur ki esirgenmiş olursunuz." (Araf suresi 204. ayet)

ç) "Müminler o kimselerdir ki Allah anıldığı zaman yürekleri ürperir, karşılarında ayetleri okunduğu zaman imanlarını artırır. Onlar ancak Rablerine dayanıp güvenirler." (Enfal suresi 2. ayet)

d) "Biz Kur'an'dan öyle bir şey indiriyoruz ki o, müminler için şifa ve rahmettir. Zalimlerin ise yalnız ziyanını artırır." (İsra suresi 82. ayet)

e) "Ey Ebu Zer! Allah'ın kitabından bir ayet öğrenmek için sabahleyin evinden çıkman, yüz rekât namaz kılmandan daha hayırlıdır." (İbni Mace, *Sünen*, 1/79)

f) "Hiçbir peygamber yoktur ki insanların inanmaları için kendisine mucizeler verilmiş olmasın. Bana verilen ise Allah'ın vahyettiği Kur'an-ı Kerim'dir..." (Buhari, "İtisâm", 1)

11. Aşağıdaki kavramları kullanarak Kur'an-ı Kerim'in tanımını yapınız.

ilahi kitap mukaddes mütevatir vahiy

.....

.....

12. Ey müminler hatta ey insanlar! Kur'an okunduğu zaman hutbede veya herhangi bir mecliste hemen kulak verip onu dinleyin ve ağzınızı tutup susun ki rahmete erdirilmeniz umulmuş olsun. Gerek namaz içinde gerek namaz dışında olsun Kur'an okunurken onun manalarını iyice anlamak, öğütlerinden faydalanmak ve davranışları ona göre ayarlayabilmek için tam bir dikkat ve sükûnet içerisinde dinlemek gerekir. (bk. Aydın, "Kur'an-ı Kerim Okumanın ve Dinlemenin Fazilet ve Adabı", 149)
Bu metinden hareketle aşağıda verilen çıkarımlardan doğru olanları işaretleyiniz.

a) Kur'an'ın düzgün bir şekilde tane tane okunması gerekmektedir.
b) Allah (cc) kelamı olduğu için Kur'an okunurken Müslümanların onu dinlemesi gerekir.
c) Kur'an okurken kıbleye yönelmek farzdır.
ç) Kur'an okurken abdestli olmaya özen gösterilir.
d) Kur'an okumaya "euzübesmele" ile başlanır.
e) Kur'an okurken camide olmak gerekir.

13-14. soruları verilen bilgilere göre cevaplayınız.

Şöyle bir bakıldığında hemen görülür ki aziz vatanın dağları taşları, camileri ve minareleri, mezar taşları ve türbeleri Kur'an'ın terennüm ettiği tevhit nağmelerini haykırır. Kur'an'ın ezelî ve ebedî nurunu, atom zerrelerine kadar nüfuz ederek ilan ettiği tevhid gerçeğini hiçbir kuvvet bu vatanın temiz sinesinden silip atamayacaktır. İslam, bu milletin varlık sebebi olmuş ve onu tarihteki seçkin yerine oturtan en önemli faktörlerden biri hâline gelmiştir. Dün olduğu gibi bugün de dünyanın dört bir yanında Türk olmak, Müslüman olmakla eş değer sayılmaya devam etmektedir. Bu nedenle Türk milletini İslam'dan koparmak hiçbir zaman mümkün olmamıştır.

Örneğin bu millete mensup bir kimse; Kur'an ve ezan sesi duyduğunda oturuşunu düzeltir ve okunanı saygıyla dinlemeye koyulur. Hakkında açık bir nas bulunmamasına rağmen belki de sadece bu milletin evlatları Kur'an mushafını belden yukarıda taşır, onu yüksek rahlelere koyarak okur. Anadolu'da her evin başköşesinde mutlaka bir Kur'an mushafı bulunduğu gibi kızların çeyizlerinde de mutlaka bir Mushaf yer alır.

13. Bu metne uygun bir başlık yazınız.

.....

14. Bu metinden yararlanarak Kur'an-ı Kerim'in kültürümüzdeki yeri ile ilgili iki cümle yazınız.

.....

.....

.....

15. Kur'an-ı Kerim hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

A) Kur'an hem lafız hem mana yönünden mucizedir.
B) Kur'an, Allah (cc) tarafından vahiy yoluyla indirilmiştir.
C) Kur'an'ın okunması ezber yoluyla yapılmalıdır.
D) Kur'an'ı tecvit kurallarına uygun okumaya tilavet denir.
E) Kur'an, insanın doğruyu yanlıştan ayırmasına rehberlik eder.

16. Kur'an-ı Kerim, her biri yirmi sayfadan oluşan otuz bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlere (I) —— adı verilir. Beşer sayfalık dört alt bölüme ayrılan alt bölümler ise (II) —— olarak adlandırılır. Bu bölümler; Kur'an-ı Kerim'in düzenli, planlı ve süreklilik içinde okunmasını kolaylaştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Bir şeyin var olduğunu gösteren işaret, açık işaret, ibret, delil, alamet" gibi anlamlara gelen —— ise Kur'an'da surelerin belirli bölümlerinden her birine verilen isimdir.

Bu metinde verilen boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A)	ayet	durak	Mekki
B)	cüz	ayet	sure
C)	cüz	hizip	ayet
D)	Mekki	Medeni	Mushaf
E)	sure	Mushaf	hizip

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

1. TEMA SONNOTLARI

1 Erdoğan, "Kur'an", 318; *Çetin, Kur'an Okuma Esasları*, 17.
2 bk. Hicr suresi 9. ayet.
3 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/335.
4 bk. İsra suresi 9, 82. ayetler.
5 Alak suresi 1. ayet.
6 bk. Buhari, "Fezailü'l-Kur'an", 17.
7 Buhari, "Fezailü'l-Kur'an", 2.
8 bk. Tirmizi, "Kıraat", 13.
9 Serinsu vd., "Tilavet", 367.
10 Çetin, "Tilâvet", 41/155.
11 Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 16.
12 Başoğlu vd., "Kur'an", 5/251.
13 Vakıa suresi 77-79. ayetler.
14 bk. Nahl suresi 98. ayet.
15 Serinsu vd., "İstiaze", 179.
16 bk. Müzzemmil suresi 4. ayet.
17 bk. Araf suresi 204. ayet.
18 Paçacı, *Kur'an'a Giriş*, 136-137.
19 Tirmizi, "Fezailü'l-Kur'an", 18.
20 bk. Buhari, "Temennî", 5.
21 Bozkurt, "Hâfız", 15/74.
22 bk. Sad suresi 29. ayet.
23 Serinsu vd., "Mukabele", 247.
24 Buhari, "İstizan", 43.
25 Serinsu vd., "Kıraat", 203.
26 Birışık, "Kıraat", 25/425-432.
27 Birışık, "Kur'an", 26/388.
28 Yavuz-Çetin, "Âyet", 4/ 242-244.
29 Birışık, "Sûre", 37/538-539.
30 Kandemir, "Cüz", 8/147.
31 Serinsu vd., "Hizip", 141.
32 Koçyiğit, "Kur'an'ın Bölümlenmesi", 383-384.
33 Maşalı, "Mushaf", 31/245.
34 Koçyiğit, "Kur'an'ın Bölümlenmesi", 390-391.

.

2. TEMA

TECVİT

İÇERİK ÇERÇEVESİ

2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ
2.2. HARFLERİN TELAFFUZU
2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR
2.4. MED ÇEŞİTLERİ

Bu temada sizlerden

- harfleri,
- harfleri okunuşları ile,
- okunuşla ilgili özel durumları,
- med (uzatma) çeşitlerini telaffuz edebilmeyi

öğrenmeniz beklenmektedir.

Bu temada öğrenilecek kavramlar

- arızisükûn
- fem-i muhsin
- hareke
- harfilin
- hurufımukattaa
- kamerî harf
- lazımisükûn
- mahreç
- med
- şemsî harf
- tecvit

Tema Dosyası

Tema Sunusu

ÖN DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki harfleri ve ayetleri okuyunuz. Her tablo için okuma düzeyinizi değerlendirerek altındaki "Evet", "Kısmen" veya "Hayır" seçeneklerinden size uygun olanı işaretleyiniz.

ث	م	س	ع	ن	ح	ش
ذ	ى	ت	ز	ظ	ق	ا
و	خ	ط	ر	ك	ض	ه
ب	ف	د	غ	ج	ل	ص

Evet	Kısmen	Hayır

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن
قَبْلِكَ ۚ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّن
رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

Evet	Kısmen	Hayır

2. Aşağıda verilen öz değerlendirme formunu doldurunuz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu öz değerlendirme formu, "harfleri tanıma, harflerin telaffuzu, okunuşla ilgili özel durumlar, med çeşitleri ve Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabilme" ile ilgili ön bilgilerinizi tespit etmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıda verilen ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.
Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

	Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Kur'an alfabesindeki harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediyorum.			
2.	Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışlarını tanıyorum.			
3.	Harflerin okunmasını sağlayan hareke, cezim ve şeddeyi tanıyorum.			
4.	Harfleri hareke, cezim ve şedde ile birlikte okuyabiliyorum.			
5.	Harflerin okunuşuyla ilgili özel durumları (elif lâm takısı, hurufımukattaa, zamir ve okunuşu, med ve kasır işaretleri) biliyorum.			
6.	Med harflerini tanıyorum ve bu harflerin işlevlerini biliyorum.			
7.	Med çeşitlerini (medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddilazım, meddiarız, meddilin) biliyorum.			
8.	Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabiliyorum.			

Köprü Kurma

Yandaki karekodda verilen Bakara suresinin 1-5. ayetlerinin örnek okuyuşunu dinleyerek/izleyerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. **Bu okuyuşu güzelleştiren unsurlar nelerdir?**
2. **Güzel ve kuralına uygun okunan Kur'an-ı Kerim ayetlerini dinlediğinizde neler hissediyorsunuz? Duygularınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.**

Bakara suresinin 1-5. ayetlerinin örnek okunuşu

2.1. HARFLER VE ÖZELLİKLERİ

2.1.1. Harflerin İsimleri

Kur'an-ı Kerim Yüce Allah'ın Hz. Muhammed'e (sav) vahiy yolu ile indirdiği Arapça bir kitaptır. Hz. Peygamber'e nazil olan vahiyler, kendine has özellikleri ve kuralları olan Arap alfabesi ile yazıya geçirilmiştir. Arap alfabesindeki harfler sessiz olup sağdan sola doğru yazılır ve okunur. Alfabedeki her harfin bir ismi, bir resmi (şekli) ve hareke ile kazandığı sesi vardır. Harfler isimleriyle anılır, resimleriyle yazılır, sesleri ile okunur.[1]

Harflerin doğru biçimde tanınması ve isimlerinin usulüne uygun şekilde telaffuz edilmesi Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenme sürecinin temelini oluşturur. Çünkü harflerin telaffuzunda oluşan küçük bir farklılık, kelimenin yapısını ve anlamını değiştirebilir. Bu sebeple harf bilgisi sadece alfabetik bir tanıma süreci değil aynı zamanda doğru okuma becerisinin kazanılmasında vazgeçilmez bir aşamadır. Kur'an alfabesindeki harfler şunlardır:

Kur'an-ı Kerim alfabesindeki harfleri ve bu harflerin isimlerini tanıtan videoya aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

ح	ج	ث	ت	ب	ا
س	ز	ر	ذ	د	خ
ع	ظ	ط	ض	ص	ش
م	ل	ك	ق	ف	غ
		ى	ه	و	ن

Yukarıdaki karekoddan harflerin isimlerini öğretmeninizin rehberliğinde tekrar ediniz.

Harflerin isimleri ile ilgili dinle ve bul etkinliğine aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

ETKİNLİK-1

20 dk.

Adı	Harflerin İsimlerini Telaffuz Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizden harflerin isimlerini ve kalın/ince ayrımına dikkat ederek okunuşlarını dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harf isimlerinin sonundaki uzatmalara ve kalın harflerdeki ağız dolgunluğuna dikkat ediniz.*
3. *Öğretmeninizin harflerin temel bazı özellikleri (pelteklik, incelik ve kalınlık) ile ilgili yaptığı açıklamaları not ediniz.*
4. *Zorlandığınız bölümlerde öğretmeninizden yardım alınız.*
5. *Öğretmeniniz rehberliğinde harf isimlerini tekrarlayınız.*
6. *Telaffuz sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.*
7. *Telaffuzunuz ile ilgili öğretmeninizden aldığınız dönütleri not ederek hatalarınızı fark ediniz.*
8. *Harf isimlerini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar bireysel ve koro çalışmalarınızı sürdürünüz.*
9. *Kendi telaffuzunuzu arkadaşlarınızın telaffuzu ile karşılaştırınız.*
10. *Harfleri telaffuz etmeye yönelik kazandığınız beceriyi kendi başınıza uygulayınız.*

Değerlendirme

Telaffuzunuzu değerlendiriniz. Pelteklik, incelik ve kalınlık özelliğine sahip olan harfleri örneklendirerek aşağıdaki boş bırakılan alana yazınız.

Pelteklik	İncelik	Kalınlık

2.1.2. Harflerin Mahreçleri

Tecvit

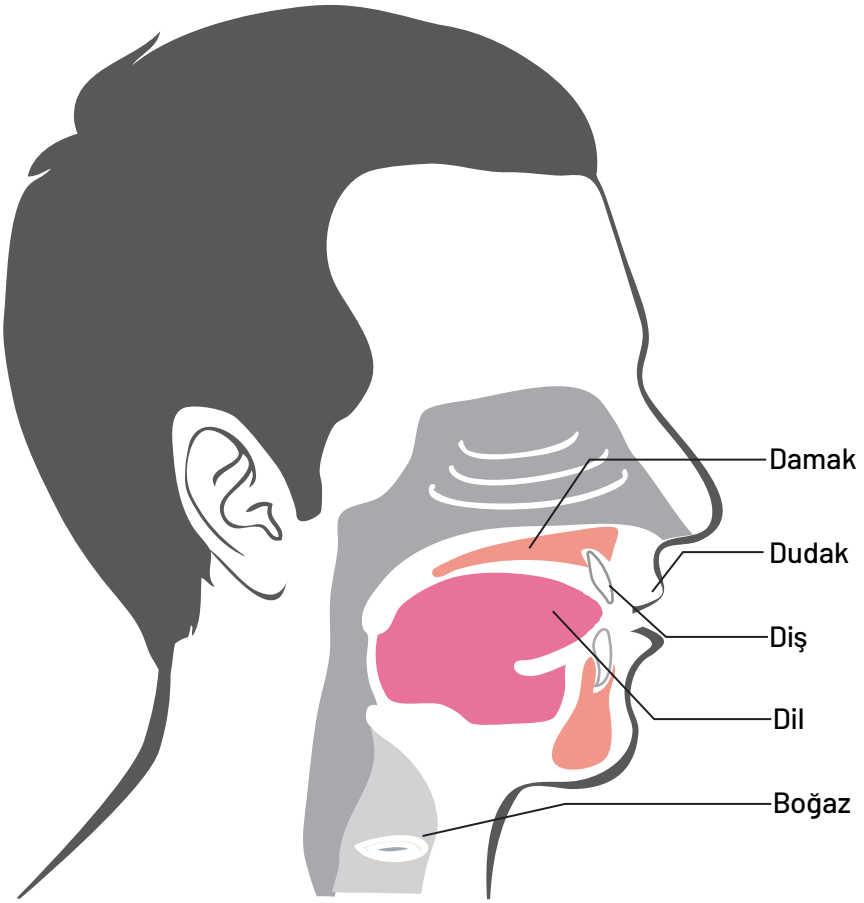
Kur'an-ı Kerim'i harflerin mahreçlerine, sıfatlarına, tilavet kurallarına uygun bir şekilde güzel ve hatasız okumayı öğreten ilimdir. (Çetin, *Kur'an Okuma Esasları, 78)*

Kur'an alfabesinde yer alan bazı harflerin Türkçede bire bir karşılığı bulunmamaktadır. Peltek olarak telaffuz edilen ث ve ذ harfleri ile boğazdan çıkarılan خ harfi buna örnektir. Bununla birlikte Türkçede kullanılan ç, j, o, ö, p gibi harfler de Kur'an alfabesinde yoktur. Bu farklılıklar, Kur'an alfabesindeki harflerin kendine özgü yapısal özellikleri ile öğrenilmesini gerekli kılmaktadır. Harflerin mahreç yerlerinden ve kendilerine has özelliklerine uygun biçimde telaffuz edilmesi **tecvit** ilminin ve Kur'an tilavetinin temelini oluşturur.

Kur'an alfabesindeki harfler boğaz bölgesinden dudaklara kadar uzanan **mahreç** bölgelerinden doğar.[2] Akciğerlere dolan hava, dışarıya ses veya nefes hâlinde çıkar. Nefesin ses tellerini titreştirmesiyle ses oluşur. Bu ses ağızdaki herhangi bir mahrece dayandırılarak çıkarılırsa harf meydana gelir. Kur'an harflerinin çıkış yerleri üç temel bölgeden oluşur. Bunlar; boğaz, dil ve dudaktır.[3]

Mahreç
Ses yolunda harflerin çıktığı yere denir.
(Durmuş, "Harf", 16/158)

Harflerin mahreçlerinin anlatıldığı videoya aşağıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Dil (Diş/Damak) Harfleri
ت ث ج د ذ ر ز س ش ص ض
ط ظ ق ك ل ن ي

Dudak Harfleri
ب ف م و

Boğaz Harfleri
ا ح خ ع غ ه

Grafik Bilgi 2.1: *Harflerin mahreç bölgeleri*

Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel okumak harfleri mahreçlerine uygun telaffuz etmeye bağlıdır. Bu sebeple mahreç bilgisi tecvit ilminin temel konularından biridir. Tecvit ilminin hem nazarî (teorik) hem de amelî (pratik) yönü vardır. Bu ilmin teorik kısmı, isteyen herkesin kendi çabasıyla kitaplardan öğrenebileceği kuralları içerir. Pratik yönü ise uygulamaya dayanır.[4]

Bir müminin hayatı boyunca okuyacağı ve gerektiğinde başkalarına öğreteceği Kur'an'ı, yüceliğine uygun biçimde öğrenmesi kendiliğinden kazanılabilecek bir beceri değildir. Kur'an-ı Kerim okumayı hatasız öğrenme, **fem-i muhsin** bir hocanın rehberliğinde düzenli olarak yapılacak çalışmalarla gerçekleşir.[5]

Fem-i muhsin
Kur'an tilavetini kurallarına uygun olarak icra eden, uzman hoca veya hocalardan ders alarak kendini yetiştiren, mükemmel bir üslup ve eda ile Kur'an'ı okuyan ve okutan kimseye denir.
(Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 58)

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)
ا	Boğazın göğse bitişen kısmından çıkarılır.
ب	Dudakların kuvvetlice kapanmasıyla çıkarılır.
ت	Dil ucu ile üst ön dişlerin diplerinden çıkarılır.
ث	Dil ucu ile ön dişlerin uçlarından çıkarılır. Dil, dişler arasından hafifçe görünür. Peltek bir harftir.
ج	Dil ortasının üst damağın ortasına kuvvetlice basılıp çekilmesiyle çıkarılır.
ح	Boğaz ortasının içeriden hafifçe sıkılmasıyla çıkarılır.
خ	Boğazın ağza yakın kısmından dil kökünün yükseltilmesiyle hırıltılı şekilde çıkarılır.
د	Dil ucu ile üst ön dişlerin diplerinden çıkarılır.
ذ	Dil ucu ve ön dişlerin uçlarından çıkarılır. Bu harf okunurken dil, dişler arasından hafifçe görünür. Peltek bir harftir.
ر	Dil ucu ve üst ön dişlerin üstündeki damaktan çıkarılır.
ز	Dil ucu ile alt ön dişlerin iç yüzeyinden çıkarılır.
س	Dil ucu ile alt ön dişlerin iç yüzeyinden çıkarılır.
ش	Dilin ortası ile üst damağın ortasından çıkarılır.
ص	Dil ucu ile alt ön dişlerin iç yüzeyinden çıkarılır.
ض	Dil kenarı ile üst azı dişlerden çıkarılır.
ط	Dil ucu ile üst ön dişlerin diplerinden çıkarılır.
ظ	Dil ucu ile üst ön dişlerin uçlarından çıkarılır. Peltek bir harftir.
ع	Boğaz ortasının hafifçe sıkılmasıyla çıkarılır.
غ	Boğazın ağza en yakın olan kısmından çıkarılır.
ف	Üst ön dişlerin uçlarıyla alt dudağın içinden çıkarılır.
ق	Dil kökü ve onun karşısındaki üst damaktan çıkarılır.
ك	Dil kökü ve küçük dilin önünden çıkarılır.
ل	Dilin iki kenarı ve ucu ile üst damaktan çıkarılır.
م	Dudakların normal hâlde iken kapanmasıyla çıkarılır.
ن	Dil ucu ve iki üst ön diş etlerinden çıkarılır.
و	Dudaklar ileriye doğru büzülüp ortasında küçük bir boşluk bırakılarak çıkarılır.
ه	Boğazın göğse bitiştiği yerden çıkarılır.
ى	Dilin ortası ile üst damağın ortasından çıkarılır.

Grafik Bilgi 2.2: *Harflerin mahreç yerleri ve bazı telaffuz özellikleri*

2.1.3. Kalın ve İnce Sesli Harfler

Kur'an harfleri, kalın ve ince sesli olma bakımından ikiye ayrılır:

1. Kalın sesli harfler: خ ص ض ط ظ غ ق

2. İnce sesli harfler: ا ب ت ث ج ح د ذ ر ز س ش ع ف ك ل م ن و ه ى

• ل harfi ince seslidir ancak lafzatullahtaki (اللهُ) lâm harfi, önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise kalın okunur.

• ر harfi ince seslidir ancak bu harfin kendine özgü okunuş kuralları vardır. Harekesi üstün veya ötre olduğunda kalın, harekesi esre olduğunda ise ince okunur.

• Kalın harfler خُصَّ ضَغْطٍ قِظْ şeklinde formüle edilmiştir.[6]

Not Edelim

Kur'an-ı Kerim alfabesindeki üç harf peltektir. Bu harfler şunlardır: ظ, ذ, ث

Peltek harflerin iki tanesi ince (ذ, ث), bir tanesi kalın (ظ) seslidir.

(Pakdil, Ta'lim, Tecvid ve Kıraat, 90-94)

ETKİNLİK-2

40 dk.

Adı	Harfleri Telaffuz Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Aşağıdaki harfleri inceleyiniz.*
   ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ف ق ك ل م ن ه و ى
2. *Harflerin mahreçlerinin telaffuz edilişini öğretmeninizden dinleyiniz.*
3. *Harflerin mahreçlerine uygun telaffuz edilmesinde dil, boğaz ve dudakların kullanımına dair öğretmeniniz tarafından yapılan açıklamaları not ediniz.*
4. *Öğretmeninizin telaffuzundan hareketle harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz.*
5. *Belirlediğiniz özelliklere göre aşağıdaki tabloyu doldurunuz.*

Kalın Okunan Harfler	İnce Okunan Harfler	Peltek Okunan Harfler

6. *Öğretmeninizin rehberliğinde harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediniz.*
7. *Telaffuzunuz ile ilgili öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*
8. *Harflerin mahreçlerini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar tekrar çalışmalarınızı bireysel ve koro olarak sürdürünüz.*
9. *Harfleri mahreç bölgelerine göre aşağıdaki kutulara yazarak listeleyiniz.*

Dil (Diş-Damak) Bölgesi	Boğaz Bölgesi	Dudak Bölgesi

Değerlendirme

Harflerin mahreç bölgelerine uygun telaffuz edilmesinin Kur'an-ı Kerim okuyuşunuza etkileri nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

Not Edelim

ا د ذ ر ز و harfleri kelime içinde yazılırken kendinden sonraki harfle bitişmez. Bu harflerin ortada ve sondaki yazılışları aynıdır.
(Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 90-94)

2.1.4. Harflerin Yazılışları

Kur'an harfleri genel olarak önceki ve sonraki harfle bitişik yazılır. Harfler kelime başında, ortasında ve sonunda yazılırken şekil bakımından bazı değişiklikler gösterebilir. Yazım kurallarından kaynaklanan bu değişiklikler harfin asli yapısını etkilemez. Yazıda akıcılığı sağlamak amacı ile kelime içinde harflerin temel (asli) kısımları korunur, tali unsurları ise kullanılmaz.[7] Bir harf; kelime başında, ortasında, sonunda ya da tek başına bulunabilir ve buna bağlı olarak dört farklı yazım şekline sahip olabilir. Aşağıdaki tabloda "ب" harfinin kelime içindeki konumuna göre değişen yazılış biçimleri gösterilmiştir.

Harfin Konumu	Harfin Yazılış Şekli İle İlgili Açıklama	Harf
ب Tek Başına	Hiçbir harfle bitişmemiş yalın hâli.	ب
بَصَرَ Başta	Kendinden sonraki harfe bağlanır.	بـ
حَبَطَ Ortada	Hem önceki hem sonraki harfe bağlanır.	ـبـ
حَسِبَ Sonda	Kendinden önceki harfe bağlanır, kelime bittiği için orijinal formuna döner.	ـب

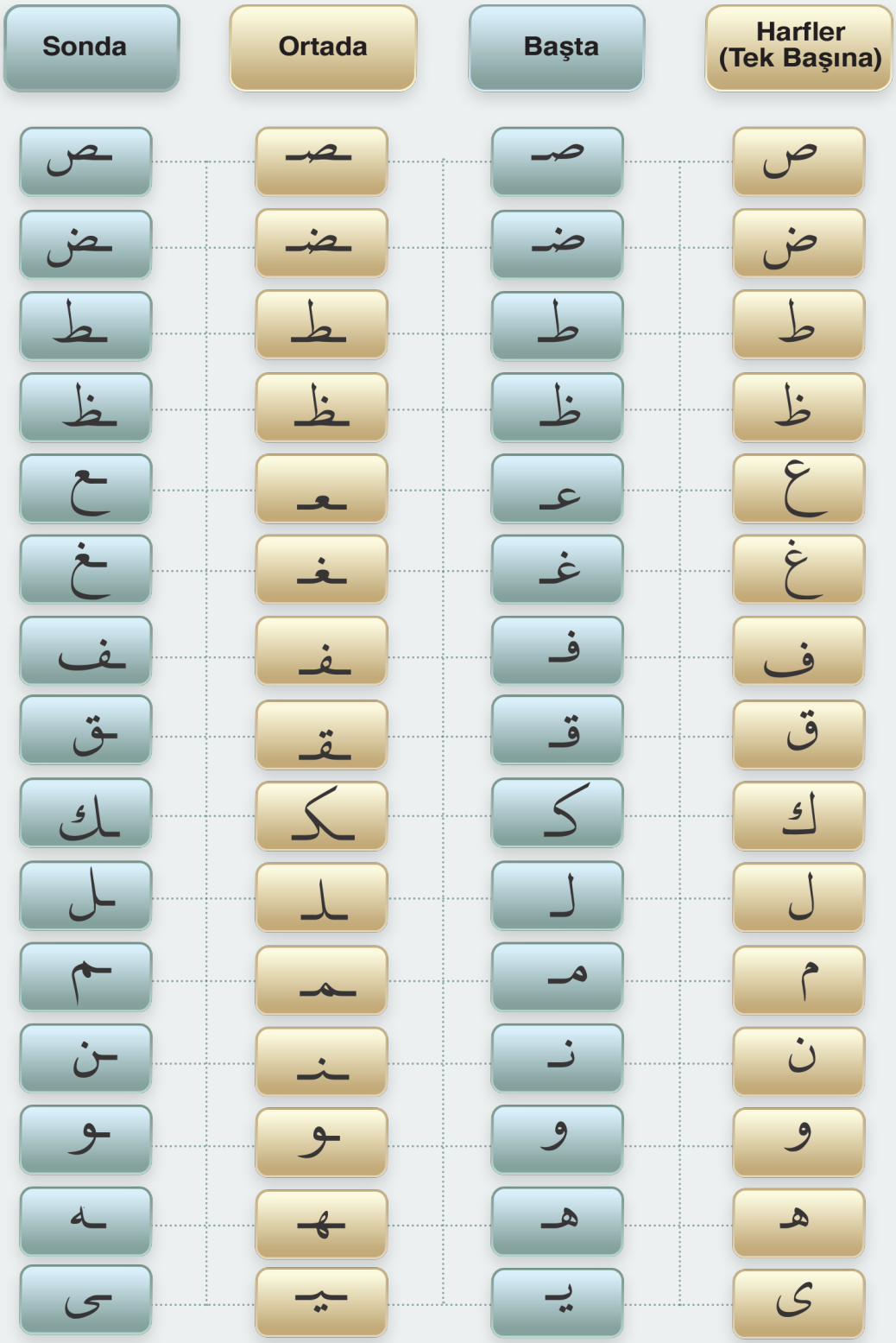
Kur'an alfabesindeki harfler, yazım biçimleri ve yapısal özelliklerine göre sınıflandırılarak aralarındaki şekilsel farklılıklar ortaya konulabilir. Bu sınıflandırma, harflerin benzer ve farklı yönlerinin daha kolay kavranmasını sağlar.

Harf Grubu	Grubun Özelliği	Farklılık Noktası
ب/ ت/ ث	Geniş tabanlı harfler.	Noktanın yeri ve sayısı
ج/ ح/ خ- ع/غ	Satırın altında kuyruğu olan harfler.	Noktanın yeri ve varlığı
د/ذ - ر/ ز	Eğik gövdeli harfler.	Sadece nokta farkı
س-ش	Tarak dişli harfler.	Sadece nokta farkı
ص/ض- ط/ظ - ف/ق	Göz şeklinde harfler.	Sadece nokta farkı
ا-ك-ل	Uzun gövdeli harfler.	Alt kısımdaki kıvrım ve iç yapı (kâf harfindeki hemze gibi)
م - ن - و - ه - ى	Kıvrımlı veya yuvarlak gövdeli harfler.	Bu harfler arasında şekil benzerliği yoktur.

Grafik Bilgi 2.3: *Harflerinin yapısal özelliklerine göre sınıflandırılması*

HARFLERİN YAZILIŞI

Harfler (Tek Başına)	Başta	Ortada	Sonda
ا	ا	ـا	ـا
ب	بـ	ـبـ	ـب
ت	تـ	ـتـ	ـت
ث	ثـ	ـثـ	ـث
ج	جـ	ـجـ	ـج
ح	حـ	ـحـ	ـح
خ	خـ	ـخـ	ـخ
د	د	ـد	ـد
ذ	ذ	ـذ	ـذ
ر	ر	ـر	ـر
ز	ز	ـز	ـز
س	سـ	ـسـ	ـس
ش	شـ	ـشـ	ـش

Grafik Bilgi 2.4: *Harflerin tek başına, başta, ortada, sonda yazılışları*

ETKİNLİK-3

15 dk.

Adı	Harfleri Telaffuz Ediyorum-Birleştiriyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Aşağıdaki tabloda bitişmemiş şekilde verilen harfleri inceleyiniz.*
2. *Harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediniz.*
3. *Harfleri, bitişme kurallarını dikkate alarak altlarındaki kutucuklara önceki ve sonraki harflerle birleştirerek örnekteki gibi yazınız.*

و ز ن	د ر س	ا د ب	ح س ن
			حسن
ط ل ب	ك ت ب	خ ل ق	ذ ه ب
ج ل ث	ل ز ن	ر ز ق	ظ ق ى
خ ت م	ن ص ر	ف ع ل	س ج د
ف ت ح	ع ل م	ح ض ر	ش ر ب
ج ه د	غ ض ب	ر م ا	ز ر ع
ف س د	ن ظ ر	ف ق ه	ش ك ر

Değerlendirme

Harfleri kelime içindeki konumuna göre yazarken nelere dikkat ettiniz? Gerekçesi ile yazınız.

.....

.....

.....

ETKİNLİK-4

15 dk.

Adı	*Harfleri Yazıyorum-Telaffuz Ediyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri inceleyiniz.*
2. *Kelime içinde bitişik yazılmış harfleri, altlarında yer alan kutucuklara birbirinden ayrılmış şekliyle örnekteki gibi yazınız.*
3. *Yazdığınız harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ediniz.*

فكر	امل	سبح	قدر
ف ك ر			
جمل	جدل	خرج	درك
عبد	عظم	مجد	اكل
حكم	تبع	ثبت	ضرب
سهل	غفر	بعث	ظلم
شغل	ملك	فهم	صبر
سلم	حمد	بسح	جمع

Değerlendirme

Harfleri ayrı ayrı yazarken ve telaffuz ederken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

.....

.....

.....

1. KONTROL NOKTASI

KONTROL LİSTESİ

Adı Soyadı:	Sınıfı ve Numarası:

Bu form, öğrencinin harflerin isimlerini ve mahreçlerini kurallarına uygun olarak telaffuz edebilmesi ile ilgili bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirebilme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Harflerin isimlerini bilirim.		
2.	Harflerin telaffuz özelliklerini doğru olarak belirlerim.		
3.	Harflerin isimlerini doğru telaffuz ederim.		
4.	Harflerin mahreçlerini doğru olarak belirlerim.		
5.	Kalın, ince ve peltek harfleri doğru bir şekilde telaffuz ederim.		
6.	Dil bölgesi harflerini doğru temas noktasından telaffuz ederim.		
7.	Dudak bölgesi harflerini dudak konumuna uygun şekilde telaffuz ederim.		
8.	Boğaz bölgesi harflerini doğru bölgeden telaffuz ederim.		
9.	Harfleri telaffuz özelliklerine göre tekrarlarım.		
10.	Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışlarını tanırım.		
11.	Telaffuzu ile ilgili öğretmeninin dönütlerini dikkate alarak hatamı düzeltirim.		

Öğretmenin Yorumu:

2.2. HARFLERİN TELAFFUZU

Kur'an-ı Kerim harfleri sessizdir. Harflerin seslendirilmesi altına veya üstüne gelen özel işaretlerle sağlanır. Bu işaretler; harekeler, tenvin, cezim, şedde, âsar, çeker ve meddir.

2.2.1. Harekeler: Üstün, Esre, Ötre

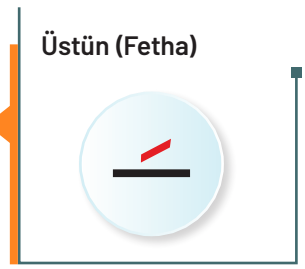
Arap harfleriyle yazılmış metinlerde kısa ünlüleri göstermek için kullanılan işaretlere **hareke** denir.[8] Harekeler, harflerin okunuş şeklini belirler ve Türkçedeki sesli harflerin yerini tutar. Harflerin üstüne veya altına konularak harflerin sesli okunmasını sağlayan üç hareke vardır: üstün, esre, ötre.[9]

HAREKELER		
Üstün	(ـَ)	İnce harflere "e", kalın harfe "a" sesi verir.
Esre	(ـِ)	Kalın harfe "ı" ile başlayıp "i" ile biten bir ses verir. İnce harfe "i" sesi verir.
Ötre	(ـُ)	Kalın harfe "u", ince harfe "ü-u" arası bir ses verir.

Grafik Bilgi 2.5: *Harekeler*[10]

Arapçada harekeler sessiz (ünsüz) harflere ses ekleyerek onları sesli (ünlü) hâle getirir. Örneğin Arapçada ب harfi tek başına sessizdir. Üstün olduğunda Türkçedeki "b" ve "e" sesi birleşimi ile aynı olur ve "be" diye okunur.

Üstün (Fetha): Harfin üstünde bulunan bu harekeye Arapçada fetha denir. Kelime anlamı "açmak" demektir. Ağız normal şekilde açık olmalıdır.[11] Dudaklar doğal biçimde açılmazsa ses, Türkçedeki "o" sesine; üst çene yeterince kalkmazsa "i" sesine kayabilir.[12] İnce harflere "e", kalın harflere "a" sesi verir. Örneğin bu harekenin getirildiği س harfi "se" şeklinde, ص harfi ise "sa" şeklinde okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri üstün harekesiyle telaffuz ediniz.

اَ بَ تَ ثَ جَ حَ خَ دَ ذَ رَ زَ سَ شَ صَ ضَ طَ ظَ عَ غَ فَ قَ كَ لَ مَ نَ وَ هَ يَ

Harflerin üstün harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

وَرَدَ	دَرَسَ	اَدَبَ	وَزَنَ	رَزَقَ
مَهَدَ	يَقَظَ	طَلَعَ	ظَفَرَ	قَوَلَ
بَطَلَ	كَسَرَ	ثَبَتَ	غَرَضَ	جَذَ بَ
خَتَمَ	صَدَقَ	ظَهَرَ	اَمَلَ	رَدَفَ
	اَحَدَ	فَعَلَ	قَلَبَ	عَدَلَ
	سَجَدَ	تَرَكَ	شَكَرَ	ذَهَبَ

Esre (Kesra)

Esre (Kesra): Harfin altında bulunan bu harekeye Arapçada kesra denir. Kelime anlamı "kırmak" demektir. Alt çene hafifçe aşağı çekilir.[13] Esre harekesini okurken ağız açıklığını biraz daraltmak gerekir, üst çene alt çeneye daha baskın hâle gelir. Aksi takdirde esre sesi, üstüne kayar.[14] Örneğin bu harekenin getirildiği س harfi "si" şeklinde, ص harfi ise "sı" şeklinde okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri esre harekesiyle telaffuz ediniz.

اِ بِ تِ ثِ جِ حِ خِ دِ ذِ رِ زِ سِ شِ صِ ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ كِ لِ مِ نِ وِ هِ يِ

Harflerin esre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

رَخِسَ	صَغِرَ	خَطِفَ	نَسِيَ	اِبِلِ
حَسِبَ	ضَحِكَ	رَضِيَ	حَمِدَ	لَعِبَ
نَشِطَ	لَبِسَ	قَنِعَ	عَمِلَ	اَجِرَ
نَدِمَ	حَذِرَ	شَرِبَ	خَسِرَ	فَهِمَ
	عَلِمَ	قِبَلِ	وَثِقَ	لَزِمَ
	حَيِيَ	رَكِبَ	اَثِمَ	سَفِهَ

Ötre (Damme): Kelime anlamı "toplama/birleştirme" demektir.[15] Ötre okurken dudaklar öne doğru uzatılıp büzülmelidir. Buna dikkat edilmezse ses ya Türkçedeki "o" sesine ya da üstüne kayabilir.[16] Örneğin bu harekenin getirildiği س harfi "su-sü" arası bir sesle, ص harfi ise "su" şeklinde okunur.

Ötre (Damme)

ـُـ

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri ötre harekesiyle telaffuz ediniz.

اُ بُ تُ ثُ جُ حُ خُ دُ ذُ رُ زُ سُ شُ صُ ضُ طُ ظُ عُ غُ فُ قُ كُ لُ مُ نُ وُ هـُ يُ

Harflerin ötre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

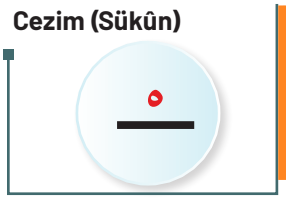
أُخِذَ	وُلِدَ	رُزِقَ	بُعِثَ	نُفِخَ
ثُلُثُ	وُضِعَ	كُتُبُ	زُبِحَ	رُسُلُ
ضُرِبَ	فُهِمَ	رَسِخُ	غُفِرَ	ذُكِرَ
سُئِلَ	جُعِلَ	خُلِقَ	قُتِلَ	طُبِعَ
	تَجِدُ	شُغِلَ	حُشِرَ	عُقِدَ
	يُمِنَ	قَبِلُ	تَصِلُ	ظُلِمَ

2.2.2. Özel İşaretler: Cezim, Şedde

ÖZEL İŞARETLER		
Cezim	(ـْـ)	Harfi kendinden önceki harfe bağlar.
Şedde	(ـّـ)	Üzerinde bulunduğu harfin iki defa okunmasını sağlar.

Grafik Bilgi 2.6: *Özel işaretler*

Cezim (Sükûn)

Cezim (Sükûn): Sükûn sözlükte "durmak, susmak, ara vermek, hafiflemek" anlamlarına gelir. Harflerin harekesiz hâlidir. Kelime oluşturabilmek için harekelere olduğu kadar sükûnlara da ihtiyaç vardır. Sükûnun alameti cezim (ـْ) dir.[17] Cezim, harfleri birbirine bağlar. Türkçede ünsüz harfle biten hecelere benzer. Örneğin üstün harekesi alan elif ile cezimli te harfi birleşince اَتْ (et) olarak okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin ... اَبْ اِبْ اُبْ şeklinde okunuşunu öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Bütün harfleri mahreçlerine uygun olarak cezim ile telaffuz ediniz. Cezimli harfleri bir önceki harfin harekesini uzatmadan öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz.

Cezimli harflerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

نَهْرُ	اَيْنَ	بَعْدُ	وِزْرَ	عَنْكَ
شَمْسُ	لَيْلُ	بَحْرُ	نَعَمْ	فَجْرُ
ذِكْرُ	خَلْفَ	تَحْتَ	اَتَيْتَ	اَبْتَرْ
مُؤْمِنُ	اَضْحَكَ	اَطْعَمَ	يُصْلِحْ	رَبِحَتْ
	اَذْهَبَ	مُشْرِكُ	يَلْهَثْ	يَغْفِرُ
	يَفْصِلُ	يَخْلُقُ	لَمْ يَلِدْ	اِسْتَوْقَدَ

Şedde: Şedde, harfin üzerine yazılan ters "m" şekline benzer bir işarettir. Üzerine geldiği harfin iki defa okunmasını sağlar. Şeddeli harf; birincisi cezimli, ikincisi harekeli olan aynı iki harfin yan yana gelmesiyle oluşur. Şeddeli harf kelimenin başında bulunmaz. Örneğin اَلَّ kelimesi اَ لْ + لَ harflerinden oluşur. Türkçede iki sessiz harfin yan yana gelmesi ile oluşan dikkat, kulluk kelimeleri bu duruma benzer.

Şedde

Telaffuz Edelim

Harflerin ... اَبَّ اِبَّ اُبَّ şeklinde okunuşunu öğretmeninizden dikkatlice dinleyiniz. Bütün harfleri mahreçlerine uygun olarak cezim ile telaffuz ediniz. Şeddeli harfleri bir önceki harfin harekesini uzatmadan öğretmeninizin rehberliğinde okuyunuz.

Şeddeli harflerin okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

اِنَّ	عَدَّ	شَرِّ	رَتَّبَ	دَمَّرَ
قُوَّةُ	سَجَّلَ	تَمَثَّلَ	يَدُعُّ	كَلَّفَ
يُشَكِّرُ	يُنَزِّلُ	يُضِلُّ	وُفِّيَتْ	يُعَظِّمُ
حُجَّةَ	فُضِّلَتْ	يُمَحِّصَ	يُكَذِّبُ	يُخَصِّصُ
	نُفَرِّقُ	يُبَشِّرُ	مُصَدِّقُ	تَوَسَّعَ
	تَزَيَّنَ	نُسَبِّحُ	جَهَنَّمَ	يَتَصَدَّقُ

2.2.3. Tenvin: İki Üstün, İki Esre, İki Ötre

"Nunlamak" anlamına gelen tenvin, harfin üstüne ya da altına çift hareke olarak yazılır ve harekenin sesine "nun" sesini ilave eder. Tenvindeki "nun" sesi sadece telaffuzda vardır. Yazıda harf olarak gösterilmez. Tenvin Arapçada sadece isimlerin sonunda bulunur.

TENVİN		
İki Üstün	(ً)	İnce harflerin "en", kalın harflerin "an" sesiyle okunmasını sağlar.
İki Esre	(ٍ)	İnce harflerin "in", kalın harflerin "ın-in" arası bir sesle okunmasını sağlar.
İki Ötre	(ٌ)	İnce harflerin "un-ün" arası bir sesle, kalın harflerin "un" sesiyle okunmasını sağlar.

Grafik Bilgi 2.7: *Tenvin*

İki Üstün: Harflerin üzerine yazılan ve yan yana çizilen iki eğik çizgiden oluşan işarettir. Yuvarlak te (ة) ve hemze (ء) dışındaki harflerde elif (ا) desteği alarak ilgili harfin üzerine yazılır. Üstün harekeyle biten kelimenin sonuna sakin nun eklenerek okunmasını sağlar. Üstüne geldiği harf ince sesliyse "en", kalınsa "an" olarak okunur.

İki Üstün

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri iki üstün hareke-siyle telaffuz ediniz.

اً بًا تًا ثًا جًا حًا خًا دًا ذًا رًا زًا سًا شًا صًا ضًا طًا ظًا عًا غًا فًا قًا كًا لًا مًا نًا وًا هًا يًا

Harflerin iki üstün harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

اِذًا	نَفْسًا	حَظًّا	مَلَكًا	كَذِبًا
جُزْءًا	بَيْتًا	صَبْرًا	صُحُفًا	عُلُوًّا
رِزْقًا	رِجْزًا	شَيْخًا	عِوَجًا	اَسَدًا
بَلِغًا	كَرْهًا	قَصَصًا	بَعْضًا	زُلَفًا
	فَتْحًا	بَطْشًا	يَوْمًا	وَهَنًا
	تَبَعًا	عَبَثًا	سَوِيًّا	تَسَلُّطًا

İki Esre

İki Esre Harflerin altına yazılan ve yan yana çizilen iki eğik çizgiden oluşan işarettir. Esre harekeyle biten kelimenin sonuna sakin nun eklenerek okunmasını sağlar. Altına geldiği harf ince sesliyse "in", kalınsa "ın-in" arası bir sesle okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri iki esre harekesiyle telaffuz ediniz.

اِ بِ تِ ثِ جِ حِ خِ دِ ذِ رِ زِ سِ شِ صِ ضِ طِ ظِ عِ غِ فِ قِ كِ لِ مِ نِ وِ هِ يِ

Harflerin iki esre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

خَوْفٍ	قُوَّةٍ	بِاَخٍ	شَهْرٍ	بَيْتٍ
دَفْعٍ	بِحَقٍّ	لَوْحٍ	شَىْءٍ	عَمَدٍ
تَبٍّ	عُتُوٍّ	بُرُجٍ	كَنْزٍ	لَهَبٍ
مَلِكٍ	نَبِيٍّ	مَثَلٍ	قَوْمٍ	نَفْسٍ
	بَعْضٍ	نَقْصٍ	رِزْقٍ	اَمْرٍ
	فُرُطٍ	عَدَسٍ	بِغَيْظٍ	بِنِعْمَةٍ

İki Ötre: Kelimelerin sonuna gelen ve harfin üzerine (ٍ) şeklinde yazılan bir tenvin işaretidir. Ötre harekeyle biten kelimenin sonuna sakin nun eklenerek okunmasını sağlar. Üstüne geldiği harf ince sesliyse "ün-un", kalınsa "un" olarak okunur.

İki Ötre

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri iki ötre harekesiyle telaffuz ediniz.

اٌ بٌ تٌ ثٌ جٌ حٌ خٌ دٌ ذٌ رٌ زٌ سٌ شٌ صٌ ضٌ طٌ ظٌ عٌ غٌ فٌ قٌ كٌ لٌ مٌ نٌ وٌ هٌ یٌ

Harflerin iki ötre harekesiyle okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

صُمٌّ	رَيْبٌ	بُكْمٌ	كُفْرٌ	اَحَدٌ
عَدُوٌّ	خَلْقٌ	عُمْىٌ	مَرَضٌ	عَرْشٌ
حَجٌّ	تِسْعٌ	نَفْسٌ	صَمَدٌ	رُسُلٌ
خَوْفٌ	كُتُبٌ	عَدْلٌ	ثُلُثٌ	صَدَقَةٌ
	مُخْلِصٌ	مُحَرَّمٌ	بَرْزَخٌ	مُفْلِحٌ
	مُفْسِدٌ	مُصْلِحٌ	قَرْيَةٌ	مَخْرَجٌ

2.2.4. Med Harfleri: Elif, Vav, Ya

"Arttırmak, ziyade etmek" anlamına gelen **med,** harfin sesinin med harflerinden biri ile harekesi yönünde uzatılmasını ifade eder. Med harfleri ا, و, ي olmak üzere üç tanedir. Bu harflerin kendinden önceki harfi uzatması için harekesiz (sakin) olması gerekir.[18] Med harfleri çoğu yerde yazıda görülür fakat bazı durumlarda yalnız telaffuzda vardır. Bu duruma بِهٖ-لَهُ kelimeleri örnek verilebilir.

Medlerin uzatılma süresi Kur'an-ı Kerim tilavetinde önemlidir. Birim ölçüsü olarak elif kullanılır. Med harfleri bir elif miktarı yani "bir parmak kaldıracak süre kadar"uzatılır. Arapçada kısa heceler harflere verilen harekelerle, uzun heceler ise med harfleriyle oluşur.[19]

Not Edelim

Med harfi olan "elif"ten önceki harfin harekesi üstün, "vav"dan önceki harfin harekesi ötre, "ya"dan önceki harfin harekesi esre olmalıdır. Örneğin بَا بِى بُو

MED HARFLERİ		
Elif	ا	Kendinden önceki üstün harekeli harfi uzatarak okutur.
Vav	و	Kendinden önceki ötre harekeli harfi uzatarak okutur.
Ya	ى	Kendinden önceki esre harekeli harfi uzatarak okutur.

Grafik Bilgi 2.8: *Med harfleri*

Elif

ا

Elif: Kendinden önceki üstün harekeli harfin uzatılarak okunmasını sağlar. Harekesi olmadığı için incelik ve kalınlık bakımından öncesindeki harfin sesine tabi olarak onun harekesini uzatır.[20] Kendisinden önceki ince harfleri "e-a" arası bir sesle, kalın harfleri "a" sesiyle uzatır.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri med harfi olan elif ile telaffuz ediniz.

اَ بَا تَا ثَا جَا حَا خَا دَا ذَا رَا زَا سَا شَا صَا ضَا طَا ظَا عَا غَا فَا قَا كَا لَا مَا نَا وَا هَا يَا

Harflerin med harfi olan elif ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

قَالَ	نَاسَ	فَلَا	مَا	يَا
يُطَافُ	نَهَارٌ	عِبَادِ	كِتَابٌ	مَالَهَا
فَخَانَا	كِبَارٌ	جَمَالٌ	مَاصَارَ	مَازَالَ
فِرَاقٌ	جِرَانٌ	جَاوَزَا	جَارَهَا	قَاتِلٌ
خَالِصٌ	كَامِلٌ	سَادَتَنَا	تَبَارَكَ	
سُبْحَانَكَ	زِلْزَالَهَا	ظِلَالُهَا	صَاحِبُكُمْ	

Vav: Kendisinden önceki ötreli harfin uzatılarak okunmasını sağlar. Med harfi olan vav da tıpkı elif gibi kalınlık ve incelik bakımından öncesindeki harfe tabi olur.[21] Kendinden önceki ince harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri "u" sesiyle uzatır.

Vav

و

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri med harfi olan vav ile telaffuz ediniz.

اُو بُو تُو ثُو جُو حُو خُو دُو ذُو رُو زُو سُو شُو صُو
ضُو طُو ظُو عُو غُو فُو قُو كُو لُو مُو نُو وُو هُو يُو

Harflerin med harfi olan vav ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

طُورَ	يَعُودُ	اَبُوهُ	يُورَثُ	غَفُورٌ
جُنُودِ	اَقُولُ	هُودًا	وُجُودَ	رَسُولٌ
تُوجَدُ	بِسُورَةٍ	حَامِدُونَ	يَبُورُ	مَغْضُوبِ
يَصُومُونَ	مَا يَزُورُ	قُلُوبِهِمْ	يَعْتَرِفُونَ	مُفْلِحُونَ
	يَعْبُدُونَ	تَدْعُوهُمْ	يُسِرُّونَ	مُفْسِدُونَ
	كَارِهُونَ	يُحَدِّثُونَ	رَاجِعُونَ	مُصْلِحُونَ

Ya

ی

Ya: Kendisinden önceki esreli harfin uzatılarak okunmasını sağlar. Esre harekeli olan harf ve med harfi olan "ye" her zaman ince okunur. Kalın harfler, esreyle veya "ye" harfiyle uzatıldığında kendi kalınlıkları korunarak "ı-i" arası bir sesle okunur.

Telaffuz Edelim

Harflerin telaffuzunu öğretmeninizden dinledikten sonra aşağıdaki harfleri med harfi olan ya ile telaffuz ediniz.

اِی بِی تِی ثِی جِی حِی خِی دِی ذِی رِی زِی سِی شِی صِی
ضِی طِی ظِی عِی غِی فِی قِی کِی لِی مِی نِی وِی هِی یِی

Harflerin med harfi olan ya ile okunuşuna yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

بَنِي	اَخِی	مَرِيئًا	عَلِيمٌ	بَصِيرٌ
كِتَابِی	حَفِيظٌ	يُحْيِی	سِيقَ	غَلِيظٌ
دِينِی	مَجِيدٌ	مِيثَاقٌ	سَمِيعٌ	قَدِيرٌ
عِلْمِی	اَلَّذِينَ	عِيشَةٍ	مُحِيطٌ	خَبِيرٌ
كَثِيرًا	اِبْلِيسَ	نَسْتَعِينُ	يُقِيمُونَ	مُنْذِرِينَ
مِسْكِينَ	تَرْمِيهِمْ	خَاشِعِينَ	اَلْمُرْسَلِينَ	ظَالِمِينَ
	كَافِرِينَ	اِلٰى حِينٍ	صَادِقِينَ	يُؤْتِيهِمْ
	شَيَاطِينِهِمْ	يُحْيِيكُمْ	اَبَابِيلَ	مُبَشِّرِينَ

2.2.5. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif

Kur'an-ı Kerim'de elif harfi üç farklı biçimde bulunur. Bunlardan ilki med harfleri olan eliftir. Diğer ikisi ise vav (و) veya ya (ى) şeklinde yazılmasına rağmen okunuşta elif gibi uzatma görevi yapan eliftir.

1. Med harfi olan elif: كَانَ

2. Vav şeklinde yazılan elif: حَيٰوةٌ

3. Ya şeklinde yazılan elif: مُوسٰى

Grafik Bilgi 2.9: *"Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif*

Uygulama Tablosu

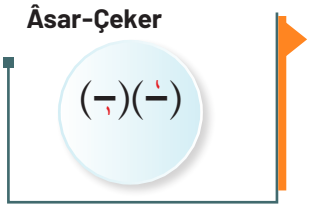
Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

اِلٰى	بَلٰى	عَلٰى	حَتّٰى	نَهٰى
عِيسٰى	تَقْوٰى	سَعٰى	صَلّٰى	اَوْفٰى
ثَنٰى	فَهَدٰى	بُشْرٰى	حُسْنٰى	هُدٰى
اَبْقٰى	اَسْرٰى	يُسْرٰى	مَوْلٰى	كُبْرٰى
سَلْوٰى	زَكٰوةٌ	صَلٰوةٌ	مَنٰوةٌ	نَجْوةٍ
	اَوْلٰى	يَغْشٰى	تَعَالٰى	اُخْرٰى
	رَحْمٰنُ	تَصَدّٰى	نَجّٰينَا	فَسَوّٰيهُنَّ

2.2.6. Uzatma İşaretleri: Âsar-Çeker

Âsar	(ـٰ)	Üzerine gelen harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar.
Çeker	(ـّ)	Altına geldiği harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar.

Grafik Bilgi 2.10: *Uzatma işaretlerinden bazıları*

Âsar-Çeker: Harfin üzerine konan işarete âsar, harfin altına konan işarete çeker denir. Hem âsar hem de çeker ilgili harfin bir elif miktarı uzatılmasını sağlar. Âsar işareti olan harflerden sonra gizli bir ا harfi, çeker işaretinden sonra gizli bir ى harfi olduğu kabul edilir. Yani yazıda görülmez fakat okunur. Bazı durumlarda med harfi yazıldığı hâlde âsar veya çeker işareti de konur.

Uygulama Tablosu

Aşağıdaki örnekleri karekoddan dinleyerek telaffuz özelliklerine uygun şekilde seslendiriniz. Karekodu kullanarak ek örneklere ulaşabilirsiniz.

اَلِيمٌ	فِيهِمَا	تَقْوٰى	بِاِذْنِهٖ	اَدْنٰى
اٰمَنَّا	يَرْضٰى	بُشْرٰى	سَحَابًا	شَهِيدًا
عَلِيمٌ	اٰيَاتُنَا	يَغْشٰى	اَلَّذِينَ	مَعَاشًا
يُرِيدُ	اِسْمٰعِيلَ	حُسْنٰى	شَدِيدُ	مُكَلِّبِينَ
	سَمٰوَاتٌ	مُسْتَقِيمٍ	اٰتَيْتُمُوهُنَّ	يَوْمِ الدِّينِ
	مُحْسِنِينَ	وَلِلْمُؤْمِنِينَ	هُوَالْمَسِيحُ	صِرَاطَالَّذِينَ

ETKİNLİK-5

25 dk.

Adı	Harflerin Seslendirme İşaretleri

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Dört grup oluşturunuz.*
2. *Grup arkadaşlarınızla aşağıda verilen kelimelerde bulunan cezim, şedde, tenvin, med harfleri ve âsar-çeker işaretlerini tespit ediniz.*
3. *Harflerin telaffuz özelliklerini belirleyip ilgili kutucuğa işaretleyiniz. Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.*

Kelime	Cezim	Şedde	Tenvin	Med Harfleri	Âsar-Çeker
بِمُعْجِزٍ					
رُسُلُنَا					
جَنَّاتٍ					
كَثِيْرٌ					
اٰلَ فِرْعَوْنَ					

4. *Aşağıdaki tabloda verilen üstün, esre ve ötre harekeleri; cezim, şedde, tenvin, med harfleri ve âsar-çeker işaretleri ile ilgili örnek ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

مِثْلُ	وَاِنْ كَانَ	دَفَعْتُمْ	رَبُّكُمْ	زَوْجَهَا
حَكِيمًا	اَوْ دَيْنٍ	حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ	فَاِنْ كُنَّ	وَكَفٰى
وَلَهُنَّ	يُورَثُ	رَجُلٌ	تُوصُونَ	اَوْلَادِكُمْ
فَلَهُنَّ	عَلِيمًا	يُوصٰى	وَصِيَّةٍ	اِخْوَةٌ
فَوْقَ اثْنَتَيْنِ	مِنْ بَعْدِ	اَمْوَالَهُمْ	اِلَيْهِمْ	عَلَيْهِمْ

5. *Dinlediğiniz ifadeleri grubunuzla seslendiriniz.*
6. *Öğretmeninizin tablodan karışık olarak seçip size sorduğu ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.*
7. *Öğretmeninizin dönütlerinden yararlanarak ifadeleri doğru telaffuz edene kadar tekrar ediniz.*

Değerlendirme

Harfleri okunuşları ile telaffuz ederken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir? Yazınız.

.....

.....

.....

2. KONTROL NOKTASI

Aşağıda verilen Bakara suresinin 185. ayetini okuyunuz. Bu ayette yer alan üstün, esre, ötre harekeleri; cezim, şedde, tenvin, med harfleri ve âsar-çeker işaretlerini kurallarına uygun bir şekilde telaffuz ediniz.

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِیْٓ اُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْاٰنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدٰى وَالْفُرْقَانِۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُۜ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ اَيَّامٍ اُخَرَۜ يُرِيدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَۖ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰيكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı: ***Sınıfı ve Numarası:***

Bu form, öğrencinin harfleri okunuşları ile telaffuz edebilmeye yönelik bilgi ve becerilerini kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin bu ölçütleri gerçekleştirme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

	Değerlendirme Ölçütleri	***Evet***	***Hayır***
1.	*Üstün, esre ve ötre harekelerinin telaffuz özelliklerini algılarım.*		
2.	*Üstün, esre ve ötre harekelerinin telaffuz özelliklerini belirlerim.*		
3.	*Üstün, esre ve ötre harekelerini doğru bir şekilde telaffuz ederim.*		
4.	*Cezim, şedde ve tenvinin telaffuz özelliklerini algılarım.*		
5.	*Cezim, şedde ve tenvinin telaffuz özelliklerini belirlerim.*		
6.	*Cezim, şedde ve tenvini doğru bir şekilde telaffuz ederim.*		
7.	*Med harflerinin telaffuz özelliklerini algılarım.*		
8.	*Med harflerinin telaffuz özelliklerini belirlerim.*		
9.	*Med harflerini doğru bir şekilde telaffuz ederim.*		
10.	*"Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elifin telaffuz özelliklerini algılarım.*		
11.	*"Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elifin telaffuz özelliklerini belirlerim.*		
12.	*"Vav" ve "ya" şeklinde yazılan elifi doğru bir şekilde telaffuz ederim.*		
13.	*Âsar-çeker bulunan kelimelerin telaffuz özelliklerini algılarım.*		
14.	*Âsar-çeker bulunan kelimelerin telaffuz özelliklerini belirlerim.*		
15.	*Âsar-çeker bulunan kelimeleri doğru bir şekilde telaffuz ederim.*		

Öğretmenin Yorumu:

2.3. OKUNUŞLA İLGİLİ ÖZEL DURUMLAR

Kur'an-ı Kerim'de bazı harfler ve kelimeler özel kurallara bağlı olarak okunur. Bu özel okunuş durumlarını tanımak, Kur'an tilavetinde hem doğru telaffuzu hem de anlam bütünlüğünü korumayı sağlar. Elif lâm takısı, zamir, med ve kasır, okunmayan elif, hurufımukattaa gibi özel durumlar okunuşla ilgili dikkat edilmesi gereken konulardır.

"Okunuşla İlgili Özel Durumlar" konusundaki içeriğe bu karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

2.3.1. Elif Lâm Takısı

Arapçada harfler kamerî ve şemsî olarak ikiye ayrılmaktadır. Kamerî harflerle başlayan bir kelimenin başına elif lâm takısı yani lâmıtarif ال geldiğinde buradaki ل harfi cezimli okunur. Elif lâm takısı, Arapçada isimleri belirli (marife) yapma yöntemlerindendir. **Kamerî harfler** şunlardır:
ا ب ج ح خ ع غ ف ق ك م و هـ ى

Bu harflerin dışında kalan diğer harfler ise **şemsî harflerdir**. Elif lâm takısı, şemsî harflerden biriyle başlayan bir kelimenin başına gelirse ل harfi yazılır ancak okunmaz. ل harfinden sonraki harf şeddeli okunur. Şemsî harfler ise şunlardır: ت د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل [22]

Örnek: قَمَرٌ kelimesine ال takısı geldiğinde اَلْقَمَرُ şeklinde yazılır ve okunur. شَمْسٌ kelimesinin başına ال takısı geldiğinde اَلشَّمْسُ şeklinde okunur.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

اَلْحَمْدُ	اَلْغَيْبِ	اَلْكِتَابُ	اَلصَّمَدُ	اَلْمَغْضُوبِ
اَلنَّاسِ	اَلْقُرْآنِ	اَلْأَرْضِ	اَلرَّحِيمِ	اَلرَّسُولِ
اَلْخَالِقِ	اَلدِّينِ	اَلْكَرِيمِ	اَلصَّلَاةِ	اَلْمُفْسِدُونَ
اَلسَّلَامُ	اَلتَّوَّابُ	اَلضَّلَالَةُ	اَلشَّيْطَانِ	اَلْعَالَمِينَ
اَلتِّينِ	اَلصِّرَاطَ	اَلرَّحْمٰنِ	اَلْكَافِرِينَ	اَلظَّالِمُونَ
اَلزَّكٰوةِ	اَلْخَاسِرُونَ	اَلْفَاسِقِينَ	اَلْمُفْلِحُونَ	اَلْمُسْتَقِيمَ

2.3.2. Zamir

Arapçada kelimelerin sonuna eklenen ـه harfi zamir olarak isimlendirilir. Kur'an tilavetinde özel bir okunuşa sahip olan zamir (ـه-٥), kendisinden önceki harfin harekeli olup olmamasına göre iki farklı şekilde okunur. Zamirin kendisinden önceki harf harekeli ise zamir uzatılarak okunur. Kendisinden önceki harf cezimli veya sakin ise zamir uzatılmadan okunur.[23]

Örnek: مَالُهُ kelimesinde zamirden önceki ل harfi harekeli olduğu için zamir olan ـه harfi uzatılarak okunur.

عَنْهُ kelimesinde zamirden önceki ن harfi cezimli olduğu için zamir olan ـه harfi uzatılmadan okunur.

Not Edelim

"٥" harfinden (zamirden) önceki harf harekeli ise "٥" bir elif miktarı uzatılarak okunur. Ancak kendinden önceki harf harekesiz (sükûnlu/cezimli) ise "٥" uzatılmaz.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

لَهُ	بِهِۦ	فِيهِ	رَبِّهِۦ	مَالُهُ
عِنْدَهُ	كُلُّهُ	قَلْبِهِۦ	بَيْنَهُ	مِنْهُ
عَنْهُ	حَوْلَهُ	وَحْدَهُ	بِأَمْرِهِۦ	خَيْرَهُ
شَرَّهُ	كُتُبِهِۦ	مِثْلَهُ	إِلَيْهِ	عَلَيْهِ
مِنْ بَعْدِهِۦ	فَعَلُوهُ	عَلَّمَهُ	لِقَوْمِهِۦ	عَلَّمْنَاهُ
رَسُولَهُ	نُؤْتِيهِ	نَبِيَّهُ	قَتَلُوهُ	مِيثَاقَهُ

2.3.3. Med ve Kasır Kelimeleri

Kur'an-ı Kerim'de bazı kelimelerin altında küçük ve eğik yazılmış şekilde med (مد) veya kasır (قصر) ibareleri yer alır. Bu ibareler, ilgili harfin nasıl okunacağını gösterir. Med ibaresi; harfin uzatılarak okunacağını, kasır ibaresi ise uzatılmadan okunacağını belirtir.

Örnek: مُسْتَهْزِۥُونَ kelimesinde hemzenin altında med ibaresi yer aldığı için hemze uzatılarak okunur.

أُولَٰٓئِكَ kelimesinde و harfinin altında kasır ibaresi yer aldığı için ا uzatılmadan okunur.

Sıra Sizde

Bakara suresinin 2. sayfasında bulunan med ve kasır kelimelerini bularak okuyunuz.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

أُوفِ	أُوتِيَ	ٱنۢبِـُٔونِى	وَبَآءُو	فَبَآءُو
أَوْلِيَآؤُهُمْ	أُولَٰٓئِكَ	هَٰٓؤُلَآءِ	أُولُوا	تَبَرَّءُوا

2.3.4. Okunmayan Elif

Kur'an-ı Kerim'de bazı yerlerde harekesiz elif ve harekesiz elif lâm yazıldığı hâlde okunmaz. كَانُوا kelimesindeki ilk ا harfi, ك harfinin uzatılmasını sağlarken ikinci ا harfinin okunuşa bir etkisi bulunmamaktadır. Elif lâm takısındaki ا harfi, kendisinden önce bir harf geldiğinde okunmaz.

Örnek: مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ifadesindeki الدِّينِ kelimesinin başındaki ا harfi önceki kelimeyle birlikte okunduğunda okunmaz.

Uygulama Tablosu
Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

اٰمَنُوا	كَفَرُوا	كَانُوا	قَالُوا
وَافْعَلُوا	مَشَوْا	دَعَوْا	حَلُّوا
وَتَوَاصَوْا	وَاعْبُدُوا	وَاسْجُدُوا	اُمُّ الْكِتَابِ
وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ	غَيْرِ الْمَغْضُوبِ	بِالْغَيْبِ	ذٰلِكَ الْكِتَابُ
فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِى	وَمِنَ النَّاسِ	وَلَا الضَّآلِّينَ	اِهْدِنَا الصِّرَاطَ
وَمَا فِى الْأَرْضِ	وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ	هُمُالسُّفَهَآءُ	وَارْكَعُوا

2.3.5. Hurufımukattaa

Kur'an-ı Kerim'de yirmi dokuz surenin başında herhangi bir kelime oluşturmayan bazı harfler bulunur. Bunlar bir kelimenin parçası olmadıkları için tek tek telaffuz edilmeleri sebebiyle müstakil harfler anlamında **hurufımukattaa** adını alırlar.

Arap alfabesindeki on dört harf (ا ح ر س ص ط ع ق ك ل م ن هـ ى) tek başına veya ikili, üçlü, dörtlü ve beşli gruplar hâlinde hurufımukattaayı oluşturur. Bakara, Al-i İmran, Araf, Yunus, Hud, Yusuf, Rad, İbrahim, Hicr, Meryem, Taha, Şuara, Neml, Kasas, Ankebut, Rum, Lokman, Secde, Yasin, Sad, Mümin, Fussilet, Şûra, Zuhruf, Duhan, Casiye, Ahkaf, Kaf ve Kalem surelerinin ilk ayetleri hurufımukattaa ile başlamaktadır.[24] Kur'an-ı Kerim'e özgü olan hurufımukattaa, özel bir okuma şekliyle harekesiz yazılıp isimleriyle seslendirilir.

Örnek:

Okunuşu	Yazılışı
اَلِفْ لَامْ مِيمْ	الٓمٓ

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

Başında Bulunduğu Sure	Okunuşu (Harekeli)	Yazılışı
Bakara, Al-i İmran, Rum, Ankebut, Lokman, Secde	اَلِفْ لَآمْ مِيمْ	الٓمٓ
Araf	اَلِفْ لَآمْ مِيمْ صَادْ	الٓمٓصٓ
Yunus, Hud, Yusuf, İbrahim, Hicr	اَلِفْ لَآمْ رَا	الٓرٰ
Rad	اَلِفْ لَآمْ مِيمْ رَا	الٓمٓرٰ
Meryem	كَافْ هَا يَا عَيْنْ صَادْ	كٓهٰيٰعٓصٓ
Taha	طَا هَا	طٰهٰ
Şuara, Kasas	طَا سِينْ مِيمْ	طٰسٓمٓ
Neml	طَا سِينْ	طٰسٓ
Yasin	يَا سِينْ	يٰسٓ
Sad	صَادْ	صٓ
Mümin, Fussilet, Zuhruf, Duhan, Casiye, Ahkaf, Şûra	حَا مِيمْ	حٰمٓ
Şûra	حَا مِيمْ عَيْنْ سِينْ قَافْ	حٰمٓ عٓسٓقٓ
Kaf	قَافْ	قٓ
Kalem	نُونْ	نٓ

ETKİNLİK-6

20 dk.

Adı	Adım Adım Kur'an Öğreniyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Verilen tabloda okunuşla ilgili özel durumlara dair verilen örnek kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*
2. *Verilen tabloda okunuşla ilgili özel durumlarda karşılaştığınız zorlukları belirleyiniz. Bu zorlukları aşmak için öğretmeninizle birlikte çözüm yolları geliştirerek sınıfça tekrar ediniz.*
3. *Doğru bir şekilde telaffuz edene kadar tekrar çalışmalarınızı bireysel ve koro hâlinde sürdürünüz.*
4. *Okunuşla ilgili özel durumların hangi konuya ait olduğunu belirleyerek yanındaki kutucuğu işaretleyiniz.*

Okunuşla İlgili Özel Durumlar	Elif Lâm Takısı	Zamir	Med ve Kasır Kelimeleri	Okunmayan Elif	Hurufımukattaa
وَاسْجُدُوا					
اُولِى بَأْسٍ					
عَلَيْهِ					
كٓهٰيٰعٓصٓ					
اَلشَّيْطَانُ					
اَلْمُسْتَقِيمُ					

Değerlendirme

Kur'an-ı Kerim'den okunuşla ilgili özel durumlara ait birer örnek bularak aşağıdaki kutucuklara yazınız.

Elif Lâm Takısı	Zamir	Med ve Kasır Kelimeleri	Okunmayan Elif	Hurufımukattaa

3. KONTROL NOKTASI

Aşağıdaki kelimeleri kuralına uygun bir şekilde seslendiriniz.

دَعَوْا	بِهٖ	وَالَّذِينَ	وَاعْلَمُوا
وَارْكَعُوا	قٓ	اَلْيَوْمَ	عَبْدِهٖ
مَعَهُ	بِالْغَيْبِ	اَلرَّحْمٰنُ	رَؤُفٌ
اَلصَّمَدُ	وَالْحُرُمَاتِ	عَلَيْهِ	وَالرَّسُولَ
وَابْتَغُوا	اَلْكَافِرِينَ	وَاتَّقُوا	طٰهٰ
وَمَا لَهُ	اَلضَّآلُّونَ	وَأَنْفِقُوا	حٰمٓ عٓسٓقٓ

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	
Adı ve Soyadı:	**Sınıfı ve Numarası:**

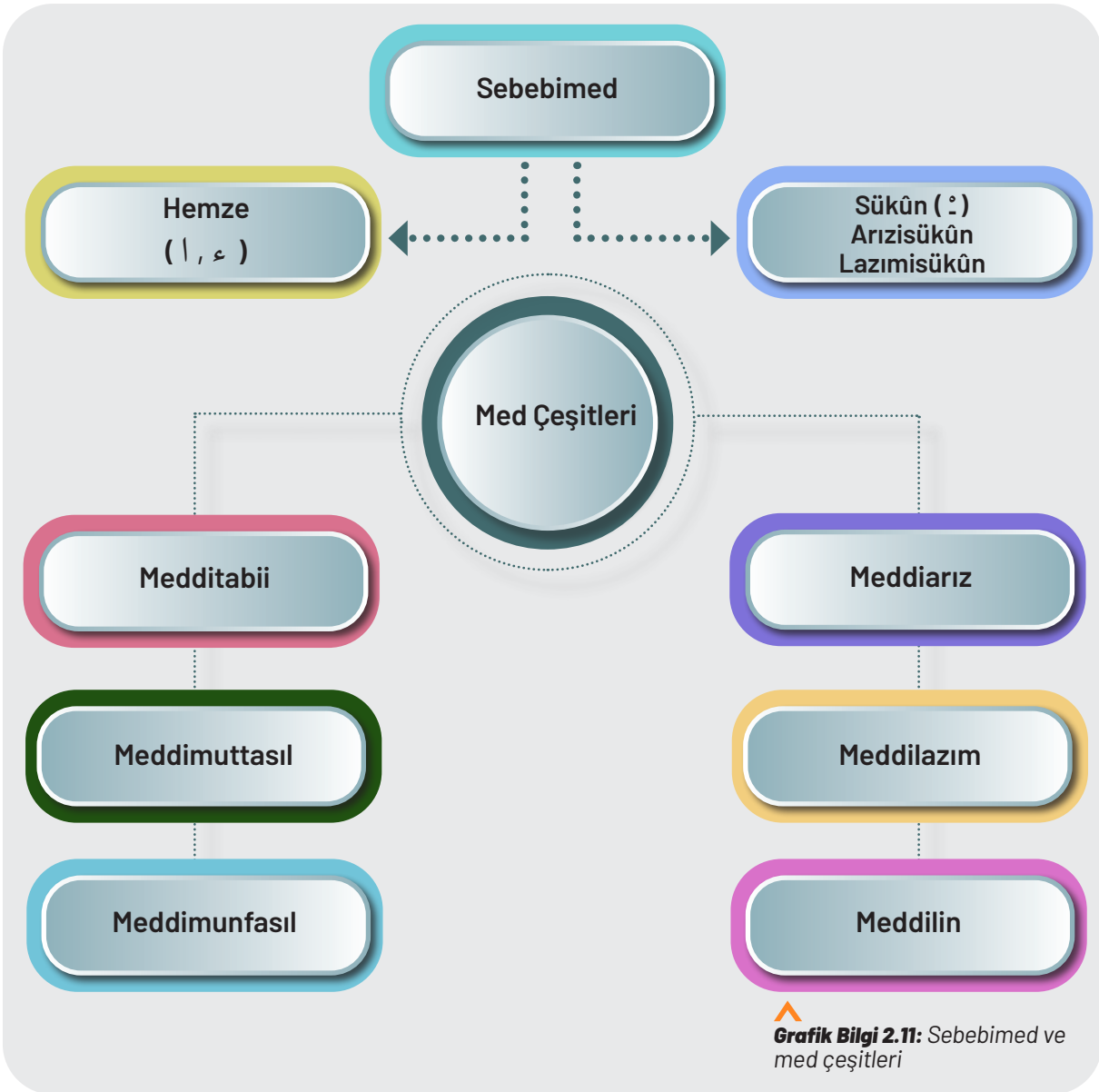
Bu öz değerlendirme formu, "okunuştaki özel durumlar" ile ilgili bilgi ve becerilerinizi tespit etmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıda verilen ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.
Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		**Dereceler**		
		Evet	**Kısmen**	**Hayır**
1.	Çalışma sırasında okunuşla ilgili özel durumların kavramlarını öğrendim.			
2.	Okunuşla ilgili özel durumların telaffuz özelliklerini belirledim.			
3.	Okunuşla ilgili özel durumları telaffuz özelliklerine göre tekrarladım.			
4.	Okunuşla ilgili özel durumları doğru bir şekilde telaffuz ettim.			

2.4. MED ÇEŞİTLERİ

Harflerin uzatılarak okunmasına tecvit ilminde **med** ismi verilir. Kendinden önceki harfin uzatılmasını sağlayan harekesiz (sakin) harflere de med harfleri denir. Harfimed üç tanedir: ى, و, ا Med harfleri öncesindeki harfin harekesinin bir elif miktarı uzatılmasını sağlar. Bir elif miktarı bir parmak kaldırma ve indirme süresini ya da bir elif diyecek kadar geçen zamanı ifade eder. Harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasına sebep olan bazı harfler ve işaretler vardır. Bunlara da sebebimed denir. Hemze ve sükûn olmak üzere iki tanedir. Bunlardan hemze, Kur'an-ı Kerim'de yazılışı özel olan bir harftir. Harekeli elif harfine hemze denir. Sükûn ise harekesi olmayan harf demektir. Med harfinden sonra hemze veya sükûn geldiğinde med harfinden önceki harfin harekesi bir eliften daha fazla uzatılır.[25]

> ***Not Edelim***
>
> *Bir kelimede uzatma yalnızca med harfleri ile yapılıyorsa asli med, med harfleriyle birlikte hemze veya sükûn bulunuyorsa ferî med denir. (Çetin, Kur'ân Okuma Esasları, 205)*

Grafik Bilgi 2.11: *Sebebimed ve med çeşitleri*

2.4.1. Medditabii

Med harfinden sonra sebebimedden hemze ve sükûn gelmezse medditabii oluşur. Medditabiinin bir elif miktarı uzatılması vaciptir.[26]

Örnek: مَالِكِ – أُوتِينَا

Uygulama Tablosu
Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

كَانَا	يَقُولُونَ	جَدِيدًا	يُرِيدُونَ	يَخَافُونَ
سُبْحَانَ	مَا دَامَ	نُوحِيهَا	أُوتِينَا	قِيلَ
رَمَضَانَ	كِتَابُ	جِبَالَ	وَمَا	صَامَ
تَعْبُدُونَ	قَالُوا	جَوَابَ	أَعُوذُ	رَسُولُ

Aşağıdaki karekod üzerinden medditabii ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.2. Meddimuttasıl

Med harfinden sonra sebebimedden hemze olup her ikisi aynı kelimede bulunursa meddimuttasıl olur. Meddimuttasılın meddi vaciptir. Meddimuttasıl dört elif miktarı uzatılır. Hızlı okuyuşta (hadr) iki elif miktarına inilebilir.[27]

Örnek: سُوٓءَ

Hemze — Med harfi

Örnekte görüldüğü gibi و med harfi, ء ise sebebimeddir. Her ikisi de aynı kelimede yan yana geldiği için meddimuttasıl olur. س harfi dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Not Edelim

Kur'an-ı Kerim tilavetinde üç okuyuş şekli vardır: hadr (hızlı), tedvir (orta) ve tahkik (yavaş). (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 160-161)

Uygulama Tablosu
Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

اَلسَّمَآءُ	بَلَآءٌ	طَآئِفَةٌ	مَآءً	جَآءَ
سَرَّآءِ	لِتَنُوٓءَ	طَآئِرُكُمْ	بِاَسْمَآئِهِمْ	وَرَآءَ
نَشَآءُ	سَيِّءَ	دُعَآءً	اَهْوَآءَهُمْ	اَلْمَلَآئِكَةُ

Aşağıdaki karekod üzerinden meddimuttasıl ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.3. Meddimunfasıl

Med harfinden sonra sebebimedden hemze olup ikisi ayrı ayrı kelimelerde yan yana bulunursa meddimunfasıl olur. Meddimunfasılın meddi caizdir. Meddimunfasıl dört elif miktarı uzatılabilir. Hızlı okuyuşta bir elif miktarına inilebilir. Meddimunfasılda hemze, genellikle uzun hemze (اُ اِ اَ) şeklinde yazılır.[28]

Örnek: يَآ أَيُّهَا

Bu örnekte; يَآ kelimesinin sonundaki ا med harfidir. Peşinden gelen اَيُّهَا kelimesinin ilk harfi أ (hemze) ile med harfi ayrı kelimelerdedir. Bu durumda meddimunfasıl meydana gelir. ى harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama Tablosu
Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

اِنَّآ اَنْزَلْنَاهُ	وَتُوبُوٓا اِلَى اللهِ	اِنَّآ اَعْطَيْنَا	لَآ اِكْرَاهَ	فِيهَآ أَبَدًا
رَبَّنَآ اٰتِنَا	قُوٓا اَنْفُسَكُمْ	قَالُوٓا اٰمَنَّا	بِمَآ اُنْزِلَ	يَآاَيُّهَا
مَآ اَغْنٰى	اَلَّذِى اَنْقَضَ	يَآ اٰدَمُ	اَلَّذِى أَطْعَمَهُمْ	وَفِى اَمْوَالِهِمْ

Aşağıdaki karekod üzerinden meddimunfasıl ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.4. Meddilazım

Not Edelim

Tecvit ilminde vakıf, okumaya yeniden başlamak niyetiyle nefes alacak kadar bir süre sesi kesmektir. Vakıf yapıldığında ses kesilir, kısa bir süre durularak nefes alınır ve ardından kıraate devam edilir. Bu sebeple Kur'an tilavetinde okumayı geçici olarak kesmeye vakıf denildiği gibi durulması gereken veya durulabileceği bildirilen yerlere de vakıf yeri denir. (Çetin, Kur'an Okuma Esasları, 259)

Bir kelimede harfimedden sonra lazımisükûn gelirse meddilazım olur. **Lazımisükûn**, durulduğunda da geçildiğinde de sabit olan sükûndur. Yani lazımisükûn cezim ve şeddeli harf demektir. Meddilazımın meddi vaciptir. Meddilazım dört elif miktarı uzatılır. Meddilazım, meddimuttasıl ve meddimunfasıl kurallarının olduğu yerde ~ işareti bulunur.[29]

Örnek: وَلَا الضَّآلِّينَ (وَلَاالضْضَآلْلِينَ)

Bu örnekte ض harfinden sonraki ا med harfidir. Med harfinden sonra şeddeli lâm harfi gelmiştir. Şeddeli harflerdeki sükûn da lazımisükûndur. Bu durumda med harfinden sonra lazımisükûn geldiği için meddilazım olur. ض harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Örnek: اٰلْـَٔانَ Kur'an-ı Kerim'de bu kelime iki yerde geçer. Bu kelimenin ilk harfi olan hemzenin üzerinde âsar işareti bulunur. Âsar işareti gizli med harfini temsil eder. Bundan sonra yer alan ل harfinde sükûnulazım bulunur. Âsardan sonra sükûnulazım yer aldığı için burada meddilazım kuralı uygulanır.

Örnek: يٰسٓ hurufımukattaa olan bu örneğin açılımı يَاسِينْ dir. سِينْ deki ى med harfidir. Med harfinden sonra sakin نْ gelmiştir. Harflerin isimlerinde geçen sükûn da lazımisükûndur. Bu durumda med harfinden sonra lazımisükûn geldiği için meddilazım olur. س harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

نٓ	صٓ	قٓ	الٓمٓ	دَآبَّةٍ
الٓمٓصٓ	اٰلْـَٔانَ	اَلْحَآقَّةُ	اَتُحَآجُّونَنَا	مُدْهَآمَّتَانِ

Aşağıdaki karekod üzerinden meddilazım ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.5. Meddiarız

Bir kelimede harfimedden sonra arızisükûn gelirse meddiarız olur. **Arızisükûn**, bir kelimenin sonunda durulduğunda ortaya çıkan ancak geçilerek okunduğunda ortadan kalkan geçici sükundur. Arızisükûn genellikle ayet sonlarında veya durulması gereken kelimelerde durulduğu için harf harekeli olsa dahi harfi sakin okumaktır. Meddiarız kuralında harfimedden önceki harf dört elif miktarı uzatılarak okunur. Hızlı okuyuş şeklinde ise en az bir elif miktarı uzatılması gerekir. Meddiarızda uzatma yapılmasının hükmü caizdir.[30]

Okuma Hızı	Uzatma Miktarı	Vakıf Hâli	Med Harfi	Geçildiğinde
Tahkik (Yavaş) Okuyuş	Dört Elif	اَلْعَالَمِينْ	ى	اَلْعَالَمِينَ
Tedvir (Orta) Okuyuş	İki-Üç Elif	يَعْمَلُونْ	و	يَعْمَلُونَ
Hadr (Hızlı) Okuyuş	Bir Elif	اَلْعِقَابْ	ا	اَلْعِقَابِ

Grafik Bilgi 2.12: *Meddiarız açıklama tablosu*

Uygulama Tablosu
Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

سَلَامٌ	قَدِيرٌ	بِالْإِمَامِ	اَلْأُمُورُ	اَعْجَازٌ
مِنَ النَّارِ	يُؤْمِنُونَ	تَذَكَّرُونَ	رَبِّ الْعَالَمِينَ	لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ

Aşağıdaki karekod üzerinden meddiarız ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

2.4.6. Meddilin

Meddilin, uzatmak manasına gelen "med" ile yumuşak manasına gelen "lin" kelimelerinin birleşmesiyle harfin mahrecine fazla baskı yapmadan oluşan uzatma demektir.[31] Kur'an-ı Kerim'in tilavetinde harflerin akıcı ve yumuşak bir ses ile uzatılmasını sağlar. Meddilin kuralında **harfilin** bulunur. Harfilin, kendisinden önceki harfin harekesi üstün olan sakin vav ile ya harflerine denir.[32]

Örneğin نَوْمٌ kelimesindeki و ve خَيْرٌ kelimesindeki ى harfilindir.

Harfilinden sonra sebebimed olarak sükûn gelirse meddilin meydana gelir. Meddilin kuralında yer alan sükûn, arızisükûn ya da lazımisükûn olabilir.[33] Bir kelime üzerinde durulduğunda ortaya çıkan sükûn harfilinden sonra gelirse meddilin kuralı uygulanır.[34]

Örnek: خَوْفٍ veya قُرَيْشٍ kelimelerinde durulduğunda sondaki harfler sakin kılınır ve meddilin oluşur.

Kur'an-ı Kerim'de sadece iki yerde lin harfinden sonra lazımisükûn gelir.

Örnek: كٓهٰيٰعٓصٓ (Meryem suresi 1. ayet)

Örnek: عٓسٓقٓ (Şûra suresi 2. ayet)

Bunlar hurufımukatta harflerinden olan ع harfidir.[35] ع harfinin açılımı عَيْنْ şeklindedir. Burada harfilin olan ى harfinden sonra gelen ن harfindeki sükûn, durulsa da geçilse de değişmeyen lazımisükûndur. Lazımisükûn olan ع harfinde uzun okuyuş tercih edilmiştir.[36] Meddilinin meddi caizdir. Dört elif miktarı uzatılır. Hızlı okuyuşta bir elif miktarına inilebilir. Diğer med çeşitlerinde uzatma işlemi harfin harekesinde yapılırken meddilinde uzatma bizzat و veya ى harflerinin kendi mahreçlerinde sesi akıtarak gerçekleştirilir. Lin harfinden sonraki harf arızisükûnlu ise hükmü meddiarız, lazımisükûnlu ise hükmü meddilazım gibi olur. Tecvit ilminde meddilinin bu şekilde uzatılarak okunmasının hükmü ise caiz olarak kabul edilmiştir.[37]

Sükûn Çeşidi	Örnek (Geçildiğinde)	Sükûnun Durumu	Harf	Okunuşu
Arızi	خَوْفٍ	Durulduğunda son harf sükûnlu olur.	و	خَوْفْ
Arızi	بَيْتَ	Durulduğunda son harf sükûnlu olur.	ى	بَيْتْ
Arızi	نَوْمٌ	Durulduğunda son harf sükûnlu olur.	و	نَوْمْ
Lazımi	كٓهٰيٰعٓصٓ	Harfin aslında bulunan sükûndur; durmaya bağlı değildir.	ى	içindeki ع harfi "عَيْنْ" şeklinde okunur.

Grafik Bilgi 2.13: *Meddilin açıklama tablosu*

Aşağıdaki karekod üzerinden meddilin ile ilgili örnekleri öğretmeninizin rehberliğinde telaffuz ediniz.

Uygulama Tablosu

Aşağıda verilen örnekleri kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.

شَيْءٌ	بِالْغَيْبِ	عَلَيْهِ	مِنَ النَّوْمِ	بِيَدِهِ الْخَيْرُ
بَعْضَ يَوْمٍ	بِالَّيْلِ	وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ	لِاِيلَافِ قُرَيْشٍ	وَنَتُوبُ اِلَيْكَ

ETKİNLİK-7

20 dk.

Adı	Med Çeşitlerini Öğreniyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Aşağıdaki tabloda verilen med çeşitleri ile ilgili örnek kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.*

Medditabii	يَقُولُ	فِى	كِتَابٌ	اَلصَّلٰوةَ
Meddimunfasıl	فِيهَآ اَبَدًا	اِنَّآ اَنْزَلْنَاهُ	فِىٓ اَمْوَالِهِمْ	قَالُوٓا اٰمَنَّا

2. *Dinleme esnasında harflerin telaffuz özelliklerini belirleyiniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde size gösterilen kelimeleri telaffuz ediniz.*
4. *Bir sonraki telaffuzunuzda öğretmeninizin dönütlerini dikkate alarak öğrendiklerinizi uygulayınız.*
5. *Tekrar çalışmalarını bireysel ve koro hâlinde sürdürünüz.*
6. *Doğru bir şekilde telaffuz edene kadar uygulamaya devam ediniz.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde işaretlenen medleri inceleyiniz. Her kelime için med çeşidini, uzatma miktarını, uzatılan harfi ve hükmünü tablodaki ilgili boşluklara yazınız.

Kelimeler	Med Çeşidi	Uzatma Miktarı	Uzatılan Harf	Hükmü
اُعِيدُوا فِيهَا				
مَآءً ثَجَّاجًا				
بِالْغَيْبِۚ				
خَآصَّةً				
وَ لَا نَوْمٌۚ				
وَمَآ اَدْرٰيكَ				
مُفْلِحُونَۚ				

4. KONTROL NOKTASI

Aşağıda Bakara suresinin ilk beş ayeti verilmiştir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ۙ ﴿٢﴾ اَلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۙ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ
يُؤْمِنُونَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۜ ﴿٤﴾
اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ ۖ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

1. Verilen ayetlerde geçen med çeşitlerinden birer örnek bulup altını çiziniz.

2. Bulduğunuz med çeşitlerinden en az birer tanesini aşağıdaki ilgili kutucuklara yazınız.

Medditabii	Meddilazım ....
Meddimuttasıl	Meddiarız ....
Meddimunfasıl	Meddilin ....

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	*Med çeşitlerinin özelliklerini telaffuz edebilme*
Görev	*Med çeşitlerini içeren, kural–özellik–örnek ilişkisine dayalı Tarsia yapbozu ve sunum hazırlamak*
Ürün	*Tarsia yapbozu ve sunum*

Yönerge

Bu performans görevini aşağıdaki uygulama adımları doğrultusunda hazırlayınız.

1. *Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddilazım, meddiarız ve meddilin ile ilgili soru ve cevapları oluşturunuz.*
2. *Tarsia yapbozunu oluşturmak için üçgen parçalardan oluşan bir şablon seçiniz.*
3. *Her parçanın bir soruya ve cevaba karşılık gelmesini sağlayınız.*
4. *Soruları ve cevapları, oluşturulanTarsia şablonuna yerleştiriniz.*
5. *Şablondaki parçaların düzenlenerek doğru şekilde eşleşmesini sağlayınız.*
6. *Parçaların doğru şekilde bir araya geldiğinden ve tüm yapbozun mantıklı bir bütün oluşturduğundan emin olunuz.*
7. *Yapbozu hazırlarken tecvit kuralını doğru temsil etme, kural–örnek eşleştirme doğruluğu, yapının mantıksal bütünlüğü, okunuş farkındalığı ve sunma aşamalarını takip ediniz.*
8. *Hazırladığınız yapbozu arkadaşlarınıza sununuz.*

Değerlendirme

1. *Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.*

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, med çeşitlerini telaffuz etme beceriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz. **Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.**

	Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Tarsia yapbozundaki med çeşitlerinin özelliklerini doğru temsil ettim.			
2.	Med çeşitlerinin kural-örnek eşleştirme doğruluğuna dikkat ettim.			
3.	Örnek kelime üzerinden med türünü doğru belirledim.			
4.	Tarsia yapbozunun yapısındaki mantıksal bütünlüğü analiz ettim.			
5.	Med çeşitlerinin okunuş farkındalığını doğru bir telaffuz ile sundum.			
6.	Açık, anlaşılır, akıcı, dikkat çekici ve seviyeye uygun bir sunum yaptım.			

2. *Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen "Dereceli Puanlama Anahtarı" ile değerlendirilecektir.*

Dereceli Puanlama Anahtarı

2. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki tabloya göre 1-5. soruları cevaplayınız.

Aşağıdaki tabloda bitişmemiş şekilde Kur'an harfleri verilmiştir.

a.	b.	c.
ف ق ه	ث ل ج	ح ض ر
ç.	**d.**	**e.**
و ز ن	ن ظ ر	ا د ب
f.	**g.**	**ğ.**
ش ك ر	ج ه د	ع ل م

1. **Bitişmemiş şekilde verilen harfleri kendinden önceki ve sonraki harflerle bitiştirerek aşağıdaki boşluklara yazınız.**

a.	b.	c.	ç.	d.
e.	**f.**	**g.**	**ğ.**	

2. **Tabloda yer alan kalın sesli harfleri yazınız.**

.....

3. **Tabloda yer alan boğaz harflerini yazınız.**

.....

4. **Tabloda yer alan dil (diş/damak) harflerini yazınız.**

.....

5. **Tabloda yer alan ince sesli harfleri yazınız.**

.....

6 ve 7. soruları aşağıdaki tabloya göre cevaplayınız.

a.	b.	c.
أَعَدَّ	تَحْتُ	قُطُورُ
ç.	**d.**	**e.**
صَبْرًا	طُورَ	نَهَرًا
f.	**g.**	**ğ.**
نَعَمْ	فَجْرُ	يُحِبُّ
h.	**ı.**	**i.**
تُوجَدُ	يَمُدُّ	خَرَجَ

6. **Tabloda verilen kelimeleri cezim, şedde, tenvin, med gibi konulara göre grupladığınızda hangi kelime dışta kalır? Yazınız.**

.....

7. **Konularına göre ayırdığınız gruplardan birini kelimeleri ile beraber yazınız.**

.....

8. Aşağıdaki tabloya meddimuttasıl ve meddimunfasılın benzerliklerini ve farklılıklarını yazınız.

	Benzerlikler	Farklılıklar
Meddimuttasıl		
Meddimunfasıl		

9-11. soruları aşağıda verilen ayetlere göre cevaplayınız.

Aşağıda Bakara suresinin 6-9. ayetleri verilmiştir.

اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَعَلٰى سَمْعِهِمْ ۖ وَعَلٰٓى اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾ يُخَادِعُونَ اللّٰهَ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا ۚ وَمَا يَخْدَعُونَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

9. Bu ayetlerde iki ötre bulunan kaç kelime bulunmaktadır?

.....

10. Bu ayetlerde geçen cezimli kelimelere iki örnek yazınız.

.....

11. Altı çizili kelimelerdeki işareti kısaca açıklayınız.

.....

12. soruyu aşağıdaki tabloya göre cevaplayınız.

12. Aşağıdaki tabloda verilen tanımların karşılığı olan kavramları ilgili alanlara işaretleyiniz.

Tanımlar	Ötre	Tenvin	Cezim	Üstün	İki ötre
İnce harfleri "un-ün" arası bir sesle, kalın harfleri "un" sesiyle okutan harekedir.					
Kelimenin sonunda bulunan harfin üstüne veya altına çift hareke şeklinde yazılan ve okunuşta harfin sesine "n" sesi ekleyen işarettir.					
Harfin üstünde küçük bir vav şeklinde bulunan ve harfe "u" sesi veren harekedir.					
Sükûn alameti anlamına gelen harekedir.					
Harfin üstünde bulunan ve harfe "e" ya da "a" sesi veren harekedir.					

13. Meddiarız ile ilgili oluşturulan bu tablodaki boşlukları uygun bir şekilde doldurunuz.

Geçildiğinde	Med Harfi	Vakıf Hâli (Durulduğunda)	Okunuş Süresi (Uzatma Miktarı)	Okuma Hızı
الْعَالَمِينَ	ى	.....	Dört Elif Miktarı	Tahkik
يَعْمَلُونَ	.....	يَعْمَلُونْ	.....	Tedvir
.....	ا	اَلْعِقَابْ	.....	Hadr
نَسْتَعِينُ	ى	نَسْتَعِينْ	.....	Tahkik
.....	و	اَلْمُفْلِحُونْ	.....	Hadr

14. Aşağıda Bakara suresinin 166-168. ayetleri verilmiştir.

اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَاَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْاَسْبَابُ (1)
﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّؤُا (2) مِنَّا كَذٰلِكَ
يُرِيهِمُ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ (3) ﴿١٦٧﴾ يَا اَيُّهَا
النَّاسُ كُلُوا (4) مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ (5) اِنَّهُ (6)
لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾

Tabloda verilen bilgilerden doğru olanları işaretleyiniz. Yanlış olduğunu tespit ettiğiniz ifadelerin doğrusunu defterinize yazınız.

	a.	1 numaralı kelimede kamerî harflerden biri bulunmaktadır.
	b.	2 numaralı kelimede kasır işareti bulunmaktadır.
	c.	3 numaralı kelime hurufımukattaa olarak isimlendirilir.
	ç.	6 numaralı kelimede zamir olan harf uzatılmadan okunur.
	d.	5 numaralı kelimede şemsî harflerden biri bulunmaktadır.
	e.	4 numaralı kelimede zamir olan harf bulunmaktadır.

15. Aşağıda med çeşitleri ve med çeşitlerine ait örnekler verilmiştir. Örneklerin önündeki boşluklara ait oldukları med çeşidini yazarak eşleştiriniz.

	Örnekler	Med Çeşitleri
	تَرٰىٓ اِذْ	1. Meddimuttasıl
	تَتَذَكَّرُونَ	2. Meddimunfasıl
	طَآئِفَةٌ	3. Meddilazım
	وَلَا الضَّآلِّينَ	4. Meddiarız
		5. Meddilin

16-18. soruları verilen bulmacaya göre cevaplayınız.

D	M	R	Ö	O	J	K	Ş	T	İ
Ç	A	C	Ç	I	P	Ü	D	E	N
L	H	Ş	E	D	D	E	İ	C	B
I	R	S	B	Y	E	A	Ö	V	Z
D	E	B	R	H	C	V	E	İ	P
O	Ç	U	Ğ	F	E	M	Y	T	K
F	E	M	İ	M	U	H	S	İ	N

16. Bulmacada Kur'an harfleri ve özellikleri ile ilgili verilen kavramlardan birini bularak açıklayınız.

.....

.....

17. Harflerin ağız, boğaz ve dudaklarda çıktığı yerleri ifade eden kavramı bulmacadan bularak yazınız.

.....

.....

18. "Kur'an okumayı hatasız öğrenme, - - - - bir hocanın rehberliğinde düzenli olarak yapılacak çalışmalarla gerçekleşir. Bu çalışma, öğreticinin rehberliğine ve uygulamaya dayanır." **cümlesindeki boş bırakılan yere getirilecek kelimeyi bulmacadan bularak aşağıya yazınız.**

.....

19-22. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

19. Aşağıdaki harflerden hangisi hem kalın hem de peltek bir harftir?

A) ق B) ل C) ث D) ظ E) ذ

20. Aşağıda verilen harflerden hangisi kendisinden sonra gelen harfle birleşmez?

A) ج B) ن C) د D) غ E) س

21.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمّٓ ﴿١﴾ ذٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ ۛ فِيهِ ۛ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ
وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ
وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾

Bakara suresinin 1-5. ayetleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Birinci ayet hurufumukattaa harflerinden oluşmaktadır.
B) İkinci ayette asar ve çeker bulunmaktadır.
C) Üçüncü ayette şemsî harf bulunmaktadır.
D) Dördüncü ayette meddilin bulunmaktadır.
E) Beşinci ayette kasr ibaresi bulunmaktadır.

22. Verilen ayetlerde med çeşitlerini bularak yazınız.

1. Ayet .....
2. Ayet .....
3. Ayet .....
4. Ayet .....
5. Ayet .....

23. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Bir kelimede harfimedden sonra arızisükûn gelirse meddiarız olur.
B) Meddimuttasıl kıraatte dört elif miktarı uzatılır.
C) Medditabiinin bir elif miktarı uzatılması vaciptir.
D) Harflerin uzatılarak okunmasına tecvit ilminde sükûn ismi verilir.
E) Bir kelimede uzatmanın med harfleri ile yapılmasına asli med denir.

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

2. TEMA SONNOTLARI

1 Sarı, *Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 49-50.
2 Sarı, "Harf", 16/164.
3 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 190.
4 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 84.
5 Sarı, *Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 33.
6 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 118-120.
7 Sarı, *Kur'ân-ı Kerîm'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 50.
8 Parlatır vd., "Hareke", 1/946.
9 Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 108.
10 Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 108.
11 Hakkani, *El-Kâidetü'n-Nûrâniyye*, 29.
12 Karaçam, *Kur'ân-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 228.
13 Hakkani, *El-Kâidetü'n-Nûrâniyye*, 29.
14 Karaçam, *Kur'ân-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 228.
15 Hakkani, *El-Kâidetü'n-Nûrâniyye*, 29.
16 Karaçam, *Kur'ân-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 228.
17 Pakdil, *Ta'lim, Tecvid ve Kıraat*, 109.
18 Sarı, "Med", 28/288.
19 Sarı, *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*, 72.
20 bk. Kılıç, *Kur'an Tilavetinde Usul ve Esaslar*, 298.
21 bk. Kılıç, *Kur'an Tilavetinde Usul ve Esaslar*, 298.
22 Yılmaz, *Kur'an Okumaya Giriş Elif Ba*, 31.
23 Yılmaz, *Kur'an Okumaya Giriş Elif Ba*, 33.
24 Başoğlu vd., "Hurûf-ı Mukattaa", 4/38.
25 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri*, 247-252.
26 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 207
27 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 209-210.
28 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 211-214.
29 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 265.
30 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 265-272.
31 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 273.
32 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 226.
33 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*, 253.
34 Çetin, *Kur'an Okuma Esasları*, 227-228.
35 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 13.
36 Karaçam, *Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri*, 273-276.
37 Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 13.

3. TEMA

YÜZÜNDEN OKUMA

İÇERİK ÇERÇEVESİ

3.1. FATİHA SURESİ

3.2. BAKARA SURESİ 1-169. AYETLER

Bu temada sizlerden

- Fatiha suresini ve Bakara suresinin 1-169. ayetlerini yüzünden okuyabilmeyi

öğrenmeniz beklenmektedir.

Genellemeler

- Harflerin mahreç ve sıfat özelliklerine uygun olarak telaffuz edilmesi, Kur'an-ı Kerim'in aslına uygun ve doğru bir şekilde tilavet edilmesini sağlar.

Tema Dosyası

3. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı: Sınıfı ve Numarası:

Bu kontrol listesi, harflerin özelliklerine yönelik bilgi ve becerilerinizi değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Aşağıdaki ölçütleri inceleyerek gerçekleştirme durumunuza göre uygun olan "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1.	Harfleri mahreçlerine uygun telaffuz ettim.		
2.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki medditabiileri tespit ettim.		
3.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki medditabii tecvit kuralını açıkladım.		
4.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki medditabiileri kuralına uygun uyguladım.		
5.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimuttasılları tespit ettim.		
6.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimuttasıl tecvit kuralını açıkladım.		
7.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimuttasılları kuralına uygun uyguladım.		
8.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimunfasılları tespit ettim.		
9.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimunfasıl tecvit kuralını açıkladım.		
10.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddimunfasılları kuralına uygun kullandım.		
11.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddiarızı tespit ettim.		
12.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddiarız tecvit kuralını açıkladım.		
13.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddiarızı kuralına uygun olarak uyguladım.		
14.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilazımı tespit ettim.		
15.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilazım tecvit kuralını açıkladım.		
16.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilazımı kuralına uygun uyguladım.		
17.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilini tespit ettim.		
18.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilin tecvit kuralını açıkladım.		
19.	Yüzünden okuduğum ayetlerdeki meddilini kuralına uygun uyguladım.		
20.	Kur'an-ı Kerim'i usulüne uygun olarak yüzünden okudum.		

Öğretmeninizin yorumları/dönütleri doğrultusunda

Güçlü yönlerim: .....

.....

Geliştirilmesi gereken yönlerim: .....

.....

Önerilen çalışma yöntemim: .....

.....

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	*Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin örneklerini tespit edip sunabilme*
Görev	*Bu çalışmadaki göreviniz; Fatiha suresindeki veya Bakara suresinin 1-169. sayfaları arasından öğretmeninizle belirleyeceğiniz üç sayfada medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili örnekleri tespit edip sunmak*
Ürün	*Sunum*

Yönerge

Bu performans görevini hazırlarken aşağıda verilen açıklamalara dikkat ediniz.

1. Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili konuları gözden geçiriniz.
2. Performans görevi için belirlediğiniz sayfaları, tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okuyunuz.
3. Yüzünden okuma çalışmanızda tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili örnekleri tespit ediniz.
4. Tecvit kurallarından medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin ile ilgili tespit ettiğiniz örneklerin sunumunu uygulamalı olarak yapınız.

Değerlendirme

1. *Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.*

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, med çeşitlerini yüzünden okuma beceriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.
Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

	Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Hazırladığım çalışma planına uygun hareket ettim.			
2.	Fatiha suresi veya Bakara suresinin 1-169. sayfaları arasından öğretmenimin rehberliğinde üç sayfa belirledim.			
3.	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili konuları gözden geçirdim.			
4.	Performans görevi için belirlediğim sayfaları, tecvit kurallarına uygun olarak yüzünden okudum.			
5.	Yüzünden okuma çalışmalarımda medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili örnekleri tespit ettim.			
6.	Medditabii, meddimuttasıl, meddimunfasıl, meddiarız, meddilazım ve meddilin tecvit kuralları ile ilgili tespit ettiğim örneklerin sunumunu uygulamalı olarak yaptım.			
7.	Açık, anlaşılır, akıcı, dikkat çekici ve seviyeye uygun bir sunum yaptım.			
8.	Çalışmalarım süresince üzerime düşen sorumlulukları yerine getirdim.			

2. *Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilecektir.*

Dereceli Puanlama Anahtarı

ETKİNLİK-3

40 dk.

Adı	Tecvit Kurallarını Uyguluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *İçerik çerçevesi kapsamında öğretmeninizin belirlediği ayetleri okuyunuz.*
2. *Okuduğunuz bölümlerdeki tecvit kurallarını açıklayınız.*
3. *Okuduğunuz ayetlerdeki yapabildiğiniz veya yapamadığınız tecvit kurallarını metin içinde fark etmeye çalışınız.*
4. *Öğretmeninizin dönütlerini dikkate alarak bir sonraki telaffuzunuzda uygulayınız.*
5. *Yüzünden okuma sürecinde tecvit kurallarını uygularken zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.*
6. *Yüzünden okuma sürecinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.*
7. *Hatalarınızı düzeltmek ve okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için yeni hedefler belirleyiniz.*

Değerlendirme

Verilen kelimelerdeki tecvit kurallarını belirleyip ilgili sütunlara yazınız. Kuralların açıklamasını kısaca ifade ediniz.

Kelimeler	Tecvit kuralının adı	Tecvit kuralının açıklaması
الٓمٓ		
مَالِكِ		
ذٰلِكَ		
وَبِالْاٰخِرَةِ		
اُولٰٓئِكَ		

اِنَّ فِیْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّیْلِ وَالنَّهَارِ
وَالْفُلْكِ الَّتِیْ تَجْرِیْ فِی الْبَحْرِ بِمَا یَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ
اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ فَاَحْیَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَبَثَّ فِیْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۪ وَّتَصْرِیْفِ الرِّیٰحِ وَالسَّحَابِ
الْمُسَخَّرِ بَیْنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَّعْقِلُوْنَ ﴿١٦٤﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ یَّتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا یُّحِبُّوْنَهُمْ
كَحُبِّ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ ؕ وَلَوْ یَرَى الَّذِیْنَ
ظَلَمُوْٓا اِذْ یَرَوْنَ الْعَذَابَ ۙ اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِیْعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِیْدُ
الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾ اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِیْنَ اتُّبِعُوْا مِنَ الَّذِیْنَ اتَّبَعُوْا وَرَاَوُا
الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْاَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِیْنَ اتَّبَعُوْا
لَوْ اَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوْا مِنَّا ؕ كَذٰلِكَ یُرِیْهِمُ اللّٰهُ
اَعْمَالَهُمْ حَسَرٰتٍ عَلَیْهِمْ ؕ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِیْنَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾
یٰٓاَیُّهَا النَّاسُ كُلُوْا مِمَّا فِی الْاَرْضِ حَلٰلًا طَیِّبًا ۫ وَّلَا تَتَّبِعُوْا
خُطُوٰتِ الشَّیْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِیْنٌ ﴿١٦٨﴾ اِنَّمَا یَاْمُرُكُمْ
بِالسُّوْٓءِ وَالْفَحْشَآءِ وَاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٦٩﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ ؕ بَلْ اَحْيَآءٌ
وَلٰكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ
وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ؕ وَبَشِّرِ
الصّٰبِرِينَ ۙ ﴿١٥٥﴾ اَلَّذِينَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ ۙ قَالُوا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ
اِلَيْهِ رَاجِعُونَ ؕ ﴿١٥٦﴾ اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ اِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَآئِرِ
اللّٰهِ ۚ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطَّوَّفَ
بِهِمَا ؕ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا ۙ فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ اِنَّ الَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَآ اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالْهُدٰى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنّٰهُ
لِلنَّاسِ فِي الْكِتٰبِ ۙ اُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُونَ ۙ ﴿١٥٩﴾
اِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَاَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَاُولٰٓئِكَ اَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَاَنَا
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ۙ ﴿١٦١﴾
خَالِدِينَ فِيهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿١٦٢﴾
وَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَهٗ كَمَا يَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ ؕ وَاِنَّ
فَرِيْقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤٦﴾ اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ
فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيْهَا
فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ؕ اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا ؕ
اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاِنَّهٗ لَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ ؕ وَمَا اللّٰهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ
شَطْرَهٗ ۙ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۗ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا
مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِيْ وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِيْ عَلَيْكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ۙ ﴿١٥٠﴾ كَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ
يَتْلُوْا عَلَيْكُمْ اٰيٰتِنَا وَيُزَكِّيْكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتٰبَ
وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ؕ ﴿١٥١﴾ فَاذْكُرُوْنِيْٓ
اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوْا لِيْ وَلَا تَكْفُرُوْنِ ﴿١٥٢﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ
اٰمَنُوا اسْتَعِيْنُوْا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٥٣﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلّٰىهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي
كَانُوا عَلَيْهَا ؕ قُلْ لِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ؕ يَهْدِي مَنْ يَّشَآءُ
اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا
لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ
شَهِيْدًا ؕ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ
يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ؕ وَاِنْ كَانَتْ لَكَبِيْرَةً
اِلَّا عَلَى الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيْعَ اِيْمَانَكُمْ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرٰى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ
فِي السَّمَآءِ ۚ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰىهَا ۪ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ شَطْرَهٗ ؕ
وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ
وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ اَتَيْتَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا
الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ اَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ
وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ
مِّنْ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ اِنَّكَ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٥﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا اَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوا ؕ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ
حَنِيفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿١٣٥﴾ قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ
وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ
وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَمَآ اُوْتِيَ
النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۗ وَنَحْنُ لَهٗ
مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٦﴾ فَاِنْ اٰمَنُوْا بِمِثْلِ مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ
تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِيْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ
الْعَلِيْمُ ؕ ﴿١٣٧﴾ صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۗ وَّنَحْنُ
لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿١٣٨﴾ قُلْ اَتُحَآجُّوْنَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ
وَلَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ۙ ﴿١٣٩﴾
اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ
وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ قُلْ ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ؕ
وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤١﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيلُ ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ
مِنَّا ؕ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَآ اُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ۠ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ
اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا
مِنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُزَكِّيهِمْ ؕ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ
اِبْرٰهِيمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ؕ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا ۚ
وَاِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾ اِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ ۤ اَسْلِمْ ۙ
قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصّٰى بِهَآ اِبْرٰهِيمُ بَنِيهِ
وَيَعْقُوبُ ؕ يَا بَنِيَّ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ
اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ؕ ﴿١٣٢﴾ اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتُ ۙ اِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي ؕ قَالُوا نَعْبُدُ
اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَآئِكَ اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ اِلٰهًا وَاحِدًا ۚ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ؕ
قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ الَّذِىْ
جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِىٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿١٢٠﴾ اَلَّذِيْنَ
اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ
يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٢١﴾ يٰبَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا
نِعْمَتِىَ الَّتِىْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّىْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٢﴾
وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِىْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ
وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ رَبُّهٗ
بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ قَالَ اِنِّىْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِىْ ؕ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِى الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٢٤﴾ وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ
مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ؕ وَاتَّخِذُوْا مِنْ مَّقَامِ اِبْرٰهِيْمَ مُصَلًّى ؕ وَعَهِدْنَآ
اِلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُوْدِ ﴿١٢٥﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ اَهْلَهٗ
مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهٗٓ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٢٦﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارٰى عَلٰى شَيْءٍ ۖ وَقَالَتِ
النَّصَارٰى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ ۙ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ؕ
كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ
يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾
وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعٰى
فِي خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَدْخُلُوهَآ اِلَّا خَآئِفِينَ ؕ
قصر
لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾
وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ سُبْحَانَهُ ؕ بَلْ لَهُ
مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ
وَالْاَرْضِ ؕ وَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾
وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِينَآ
اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ
قُلُوبُهُمْ ؕ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۙ وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ اَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَآ اَوْ مِثْلِهَا ؕ
اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ
لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ اَمْ تُرِيدُونَ اَنْ تَسْـَٔلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سُئِلَ مُوسٰى مِنْ قَبْلُ ؕ وَمَنْ يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيمَانِ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾ وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ
لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ اِيمَانِكُمْ كُفَّارًا ۚ حَسَدًا مِنْ عِنْدِ
اَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا
حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾
وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ
مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾
وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ
تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْ ؕ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلٰى مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهٗٓ
اَجْرُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

حِزْبٌ ٤

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِيْنُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ
سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيَاطِيْنَ كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ
السِّحْرَ ۗ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوْتَ
وَمَارُوْتَ ۭ وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَآ اِنَّمَا
نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۭ فَيَتَعَلَّمُوْنَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُوْنَ
بِهٖ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهٖ ۭ وَمَا هُمْ بِضَاۗرِّيْنَ بِهٖ مِنْ اَحَدٍ
اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَيَتَعَلَّمُوْنَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۭ
وَلَقَدْ عَلِمُوْا لَمَنِ اشْتَرٰىهُ مَا لَهٗ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۭ
وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ ۭ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٢﴾
وَلَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَمَثُوْبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ ۭ
لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿١٠٣﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقُوْلُوْا رَاعِنَا
وَقُوْلُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوْا ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٠٤﴾
مَا يَوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَلَا الْمُشْرِكِيْنَ
اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿١٠٥﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

قُلْ اِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً
مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٤﴾
وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ ۛ
وَمِنَ الَّذِينَ اَشْرَكُوا يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ ۛ
وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُعَمَّرَ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ ۘ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَاِنَّهُ نَزَّلَهُ
عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
وَبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهِ
وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٨﴾
وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۚ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا
الْفَاسِقُونَ ﴿٩٩﴾ اَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ ؕ
بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا
الْكِتٰبَ ۘ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا
جَآءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهٖ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ٨٩
بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَكْفُرُوا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
بَغْيًا اَنْ يُنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ
فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ٩٠
وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَآ اُنْزِلَ
عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ اَنْبِيَآءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ
اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ٩١ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ مُوسٰى بِالْبَيِّنَاتِ
ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظَالِمُونَ ٩٢
وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا
مَآ اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَاُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا
يَاْمُرُكُمْ بِهٖٓ اِيمَانُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ٩٣

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
اَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ٨٤
ثُمَّ اَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
وَاِنْ يَاْتُوكُمْ اُسَارٰى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
اِخْرَاجُهُمْ اَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ
فَمَا جَزَآءُ مَنْ يَفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّونَ اِلٰٓى اَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ٨٥ اُولٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا
بِالْاٰخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ٨٦
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَاٰتَيْنَا
عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ اَفَكُلَّمَا
جَآءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ
فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ٨٧ وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ
بَلْ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَا يُؤْمِنُونَ ٨٨

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

اَوَلَا يَعْلَمُونَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
وَمِنْهُمْ اُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ اِلَّآ اَمَانِيَّ وَاِنْ هُمْ
اِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِاَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيلًا ط
فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ اَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِمَّا
يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُودَةً ط
قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ
اَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ
سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيٓـَٔتُهٗ فَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ ج
قصر
هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ ج هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ع ﴿٨٢﴾
قصر
وَ اِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِٓى اِسْرَآئِيلَ لَا تَعْبُدُونَ اِلَّا اللّٰهَ
وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِينِ
وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ط
ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَاَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۙ اِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا ؕ
وَاِنَّآ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُوْنَ ۝٧٠ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ
لَّا ذَلُوْلٌ تُثِيْرُ الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِى الْحَرْثَ ۚ مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيْهَا ؕ
قَالُوا الْـٰٔنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ؕ فَذَبَحُوْهَا وَمَا كَادُوْا يَفْعَلُوْنَ ۝٧١
وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادّٰرَءْتُمْ فِيْهَا ؕ وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ
تَكْتُمُوْنَ ۚ ۝٧٢ فَقُلْنَا اضْرِبُوْهُ بِبَعْضِهَا ؕ كَذٰلِكَ يُحْىِ اللّٰهُ
الْمَوْتٰى وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۝٧٣ ثُمَّ قَسَتْ
قُلُوْبُكُمْ مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِىَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً ؕ
وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهٰرُ ؕ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا
يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ؕ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ
اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝٧٤ اَفَتَطْمَعُوْنَ اَنْ يُّؤْمِنُوْا
لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُوْنَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهٗ
مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۝٧٥ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا
اٰمَنَّا ۚ وَاِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوْٓا اَتُحَدِّثُوْنَهُمْ بِمَا فَتَحَ
اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوْكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝٧٦

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـِٕيْنَ
مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا
مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ
بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
مِّنْ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ
مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ
فِى السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ۚ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنٰهَا
نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٦٦﴾
وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖٓ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ؕ قَالُوْٓا
اَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ؕ قَالَ اَعُوْذُ بِاللّٰهِ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ﴿٦٧﴾
قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِىَ ؕ قَالَ اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا
بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَّلَا بِكْرٌ ؕ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذٰلِكَ ؕ فَافْعَلُوْا
مَا تُؤْمَرُوْنَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا لَوْنُهَا ؕ قَالَ
اِنَّهٗ يَقُوْلُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ ۙ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النّٰظِرِيْنَ ﴿٦٩﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ
خَطَايَاكُمْ ؕ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
رِجْزًا مِنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ ع وَاِذِ اسْتَسْقٰى
مُوسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ؕ فَانْفَجَرَتْ
مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ؕ قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ ؕ كُلُوا
وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نَصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا
وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ؕ قَالَ اَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ اَدْنٰى
بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ؕ اِهْبِطُوا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ مَا سَاَلْتُمْ ؕ
وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ ؕ
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُونَ
النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾ ع

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَاِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُٓوءَ الْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۭ وَفِي ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَاَنْجَيْنَاكُمْ
وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَاِذْ وٰعَدْنَا مُوسٰٓى
اَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهٖ وَاَنْتُمْ ظٰلِمُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾
وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾
وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يَا قَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُٓوا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُٓوا اَنْفُسَكُمْ ۭ
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ ۭ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۭ اِنَّهٗ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ
جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصّٰعِقَةُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۭ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنٰكُمْ ۭ وَمَا ظَلَمُونَا وَلٰكِنْ كَانُٓوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ
هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾
يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا
بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ
مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا
بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ
بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ
وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾
الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَا بَنِي
إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٨﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

حِزْبٌ ٢

وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّي جَاعِلٌ فِي الْاَرْضِ خَلِيفَةً ۭ قَالُوٓا
اَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاۗءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۭ قَالَ اِنِّيٓ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝٣٠ وَعَلَّمَ اٰدَمَ
الْاَسْمَاۗءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَي الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْۢبِـُٔوْنِيْ بِاَسْمَاۗءِ
هٰٓؤُلَاۗءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝٣١ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ اِلَّا
مَا عَلَّمْتَنَا ۭ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ۝٣٢ قَالَ يٰٓاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ
بِاَسْمَاۗىِٕهِمْ ۚ فَلَمَّآ اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَاۗىِٕهِمْ ۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّيْٓ
اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا كُنْتُمْ
تَكْتُمُوْنَ ۝٣٣ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا
اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ اَبٰى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝٣٤ وَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ
اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۠ وَلَا
تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٣٥ فَاَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ
عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۠ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ۝٣٦ فَتَلَقّٰٓى
اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝٣٧

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

وَ بَشِّرِ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ
تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِزْقًا ۙ قَالُوا هٰذَا الَّذِى رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَاُتُوا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ
وَلَهُمْ فِيهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙ وَهُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ
لَا يَسْتَحْيٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ
فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا فَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ
وَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ
يُضِلُّ بِهٖ كَثِيرًا وَيَهْدِى بِهٖ كَثِيرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ
اِلَّا الْفٰسِقِينَ ۙ ﴿٢٦﴾ اَلَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهٖ ۠ وَيَقْطَعُونَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِى الْاَرْضِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ
بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِى خَلَقَ
لَكُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ
فَسَوّٰيهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ ؕ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

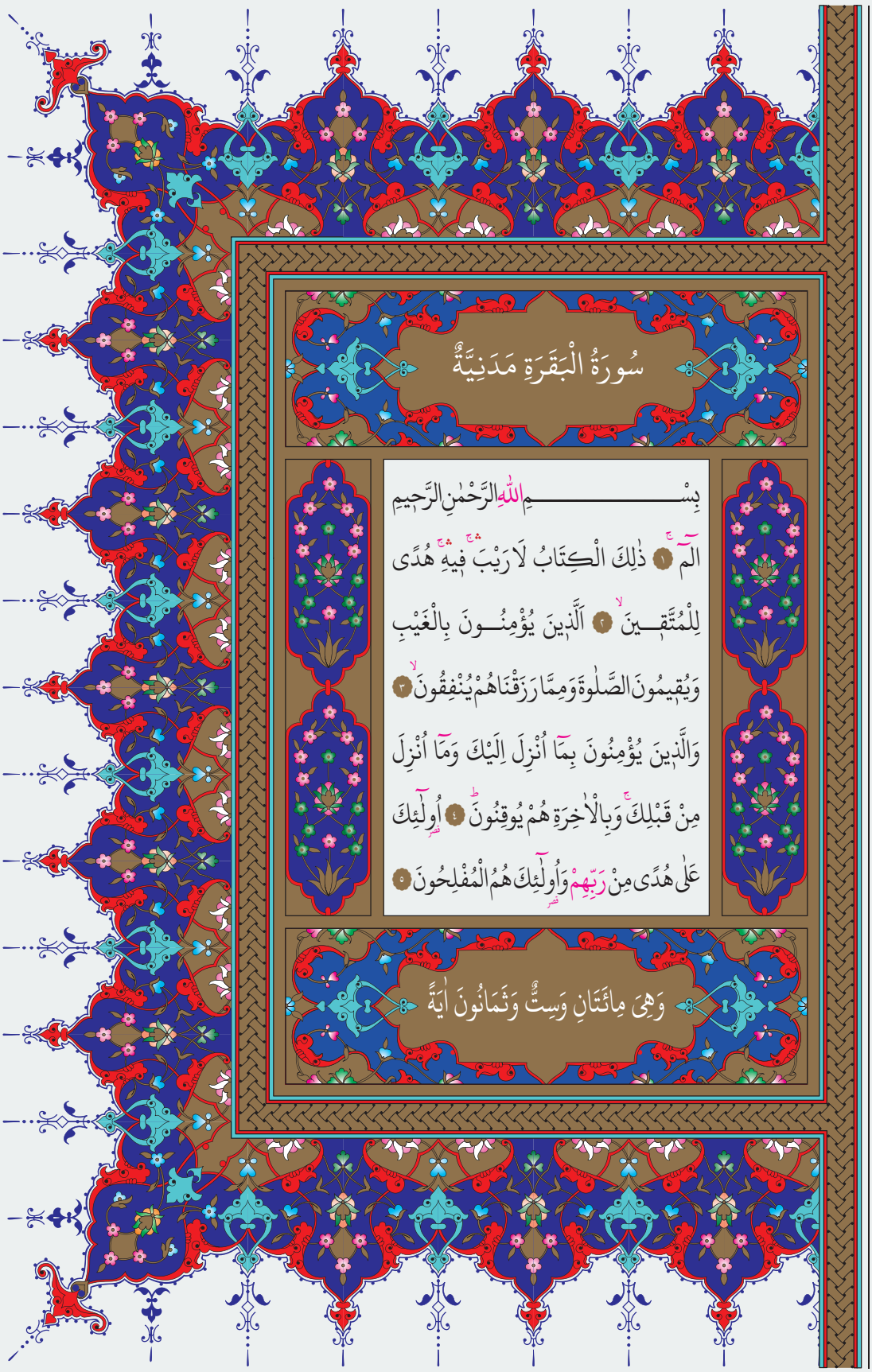
مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًاۚ فَلَمَّآ اَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ
اللّٰهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَاتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمٌّۢ بُكْمٌ
عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَۙ ﴿١٨﴾ اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
وَرَعْدٌ وَبَرْقٌۚ يَجْعَلُونَ اَصَابِعَهُمْ فِٓى اٰذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ
حَذَرَ الْمَوْتِۜ وَاللّٰهُ مُحِيطٌۢ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
اَبْصَارَهُمْۜ كُلَّمَآ اَضَآءَ لَهُمْ مَّشَوْا فِيهِۙ وَاِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
قَامُواۜ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْۜ اِنَّ اللّٰهَ
عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَآاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِى
خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَۙ ﴿٢١﴾ اَلَّذِى
جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً ۖ وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ
مَآءً فَاَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْۚ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا
وَّاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا
فَاْتُوا بِسُورَةٍ مِّنْ مِّثْلِهِ ۖ وَادْعُوا شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ
اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِى وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُۚ اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُوْنَ ٦ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَعَلٰى سَمْعِهِمْ ؕ وَعَلٰٓى
اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۫ وَّلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۧ ٧ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِيْنَ ۘ ٨
يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ وَمَا يَخْدَعُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ
وَمَا يَشْعُرُوْنَ ؕ ٩ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ ١٠ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ
لَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ ۙ قَالُوْٓا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُوْنَ ١١ اَلَآ اِنَّهُمْ
هُمُ الْمُفْسِدُوْنَ وَلٰكِنْ لَّا يَشْعُرُوْنَ ١٢ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ
اٰمِنُوْا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ
هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ لَّا يَعْلَمُوْنَ ١٣ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ ۙ
اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُوْنَ ١٤ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ
فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ١٥ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ
بِالْهُدٰى ۪ فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ١٦

Bu sayfadaki ayetlerin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Bakara suresinin 1-5. ayetlerinin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

Fatiha suresinin okunuşuna ve mealine bu karekoddan ulaşabilirsiniz.

ETKİNLİK-2

40 dk.

Adı	*Kur'an Okuyorum*
Ön Hazırlık	*Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını derse gelmeden önce okuyunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını öğretmeninizden veya 108-109. sayfalarındaki karekodlardan dinleyiniz.*
2. *Her öğrencinin kendisine ayrılan sürede arkadaşlarının haklarına riayet ederek yüzünden okumasını teşvik ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde ayetlerdeki harfleri mahreçlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak telaffuz ediniz.*
4. *Satır satır yüzünden okuma çalışmaları yapınız.*
5. *Tekrar çalışmalarını koro hâlinde sürdürünüz.*
6. *Akıcı bir okuyuşa ulaşınca okunan miktarı arttırarak çalışmalara devam ediniz.*
7. *Öğretmeninizin gerekli gördüğü durumlarda ekip çalışması yaparak arkadaşlarınızla yardımlaşınız ve birbirinizi dinleyiniz.*

Değerlendirme

1. *Etkinlik sonunda "Öz Değerlendirme Formunu" doldurunuz.*

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını yüzünden okuyabilme ile ilgili bilgi ve becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.
Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

	Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Arkadaşlarımla iş birliği yaparak çalışmalara katıldım.			
2.	Ayetleri öğretmenimin rehberliğinde doğru telaffuz etmeye çalıştım.			
3.	Fatiha suresini ve Bakara suresinin ilk sayfasını yüzünden okudum.			
4.	Okuma süresinde arkadaşlarımın haklarına saygı gösterdim.			
5.	Okuma sırasında tecvit kurallarına dikkat ettim.			

Kur'an-ı Kerim harflerin mahreçlerine ve tecvit kurallarına dikkat edilerek **kıraat** edilmelidir. Çünkü kelimelerin doğru anlam kazanması harflerin mahreçlerini doğru telaffuz etmeye ve tecvit kurallarına uygun okumaya bağlıdır. Yüce Allah'ın ayetlerinin hem Hz. Peygamber hem de ümmeti tarafından doğru ve güzel okunması Kur'an-ı Kerim'in bir emridir. Müzzemmil suresinin 4. ayetindeki **"... Kur'an'ı tane tane, hakkını vererek oku."** ifadeleri Kur'an'ın nasıl okunması gerektiğine işaret eder. Hz. Muhammed (sav) Kur'an-ı Kerim'i dinleyenlerin rahatça anlayacağı bir tarzda ağır ağır okurdu. Çoğunlukla her ayetin sonunda vakfederdi. (bk. Birışık, "Kıraat", 25/426.)

Kıraat
Hz. Peygamber'in okuma biçimini örnek alarak Kur'an-ı Kerim'i harflerin çıkış yerlerine ve tecvit kurallarına uygun olarak okuma.
(bk. Serinsu vd., "kıraat", 203)

ETKİNLİK-1

20 dk.

Adı	*Hadislerde Temizlik*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Verilen hadisleri okuyunuz.*

- *"Temizlik imanın yarısıdır." (Tirmizi, "Deavat", 86)*
- *"Ey insanlar! Allah temizdir ancak temiz olan şeyleri kabul eder..." (Müslim, "Zekât", 65)*
- *"Ümmetime sıkıntı verecek olmasaydım onlara her namaz vaktinde misvak kullanmalarını emrederdim." (Ebu Davud, "Tahâret", 25; Tirmizi, "Tahâret", 18)*

2. *Aşağıdaki soruları hadislerden hareketle cevaplandırınız.*

İman ve temizlik arasındaki nasıl bir ilişki vardır?

.....

.....

.....

.....

.....

Kişisel temizlik ve çevre temizliğinin insan hayatına sağladığı katkılar nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

Çevre temizliğine dikkat etmenin bireyin ve toplumun yaşam kalitesini artırmadaki katkısı nedir?

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme

Temizlik ile ilgili kısa bir metin yazınız.

.....

.....

.....

Köprü Kurma

Aşağıda Kur'an-ı Kerim'in okunduğu veya dinlendiği bazı durumlar verilmiştir. Günlük hayatınızda bu durumlardan hangilerine şahit olduğunuzu işaretleyiniz.

- ☐ Evde bireysel veya aile ile birlikte
- ☐ Camide
- ☐ Bireysel namaz kılarken
- ☐ Camide cemaatle namaz kılarken
- ☐ Kandil gecelerinde
- ☐ Ramazan ayında

Bu ortamlardan birini seçerek Kur'an okumanın veya dinlemenin sizde uyandırdığı duyguları ifade ediniz.

3.1. FATİHA SURESİ
3.2. BAKARA SURESİ

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın insanlara gönderdiği son ilahi kitaptır. Allah (cc) Kur'an-ı Kerim'i okumayı ve okunduğunda dinlemeyi emretmiştir. Neml suresinin 91 ve 92. ayetlerinde Hz. Peygamber'in dilinden **"... Bana Müslümanlardan olmam ve Kur'an'ı okumam emredildi..."** buyurularak Kur'an-ı Kerim okumanın bir kulluk görevi olduğu bildirilmiştir. Allah Teala Araf suresinin 204. ayetinde ise "**Kur'an okunduğu zaman ona kulak verip dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin."** buyurarak okunan Kur'an'ı dinlemeyi emretmiştir. Kur'an-ı Kerim'i okumak Müslüman'ın Rabbiyle olan bağını güçlendiren, ruhunu aydınlatan ve kişiliğini erdemli bir yapıya kavuşturan hidayet ve rahmet kaynağı bir eylemdir.

Kur'an-ı Kerim'i okumak ibadettir. Bu ibadetin manevi yönünü daha derinden hissedebilmek ve ilahi kelâma duyulan saygıyı göstermek için Kur'an tilaveti sırasında abdestli bulunmak, saygı ve hürmetin arttırılması tavsiye edilen bir uygulamadır; mushafa dokunmak için abdest gereklidir *(Görsel 3.1)*. Kur'an-ı Kerim okurken uygun şekilde örtünmek (tesettür) hem ilahi huzurda bulunmanın hem de Kur'an'a edep ve saygının bir ifadesidir. İbadet sırasında sergilenen bu edepli tavır, müminin Allah'ın (cc) huzurunda bulunduğunun bilincinde olduğunu gösterir.

Görsel 3.1: *Namaz kılmak, Kur'an okumak gibi bazı ibadetlerin yerine getirilebilmesi için bir ön şart olan abdest, mümini sadece maddi kirlerden arındırmaz. Onu Allah'a (cc) yaklaştıran ve ibadete hazırlayan manevi bir temizliktir. Bu yönüyle abdestli olarak Kur'an okumak ilahi mesajın daha içten ve saygılı bir şekilde okumasına katkı sağlar.*

ÖN DEĞERLENDİRME

Kur'an-ı Kerim'in ilk üç sayfasını yüzünden okuyunuz. Öğretmeninizin okuma düzeyinizi geliştirmeye yönelik yapacağı uyarıları dikkate alınız.

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı:	**Sınıfı ve Numarası:**

Bu form, öğrencinin okuma sürecinde karşılaşılabilecek özel durumlara ilişkin bilgi ve becerilerinizi değerlendirmek/kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Her bir ölçütü inceleyerek uygulama performansınıza göre "Evet" veya "Hayır" seçeneğini işaretleyiniz.

Değerlendirme Alanı	Sıra No.	Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Harfler, Harekeler ve İşaretler	1.	Harflerin telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	2.	Harflerin telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	3.	Harfleri telaffuz özelliklerine göre tekrar ettim.		
	4.	Harfleri doğru bir şekilde telaffuz ettim.		
	5.	Harflerin hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretleriyle birlikte kazandığı telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	6.	Harflerin hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretleriyle birlikte kazandığı telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	7.	Harflerin hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretleriyle birlikte kazandığı telaffuz özelliklerini tekrarlar.		
	8.	Harfleri hareke, cezim, şedde, tenvin, med harfleri, "vav" ve "ya" şeklinde yazılan elif, âsar-çeker işaretlerinin kazandırdığı özelliklere uygun olarak doğru telaffuz ettim.		
	9.	Okunuşu özel olan harf ve işaretlerin telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	10.	Okunuşu özel olan harf ve işaretlerin telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	11.	Okunuşu özel olan harf ve işaretleri telaffuz özelliklerine göre tekrar ettim.		
	12.	Okunuşu özel olan harf ve işaretleri doğru şekilde telaffuz ettim.		
Tecvit Kuralları	13.	Med çeşitlerinin telaffuz özelliklerini fark ettim.		
	14.	Med çeşitlerinin telaffuz özelliklerini ayırt ettim.		
	15.	Med çeşitlerini telaffuz özelliklerine göre tekrar ettim.		
	16.	Med çeşitlerini doğru bir şekilde telaffuz ettim.		
Tutum ve Okuma Disiplini	17.	Kur'an-ı Kerim okumanın adabını bildim ve Mushaf'a saygılı davrandım.		
	18.	Kur'an-ı Kerim'i abdestli olarak ve tesettüre riayet ederek okudum.		
	19.	Kur'an-ı Kerim ayetlerindeki kelimeleri akıcı şekilde birleştirerek okudum.		
	20.	Ayet sonlarında durduktan sonra kurallarına uygun olarak okumaya başladım.		
	21.	Kur'an-ı Kerim okuyuşunu akıcı şekilde sürdürdüm.		
	22.	Hatalarımı fark ettiğimde düzelttim.		
	23.	Kur'an-ı Kerim'i dinleyici önünde öz güvenle okudum.		

Öğretmeninizin yorumları/dönütleri doğrultusunda

Güçlü yönlerim: .....

Geliştirilmesi gereken yönlerim: .....

Önerilen çalışma yöntemim: .....

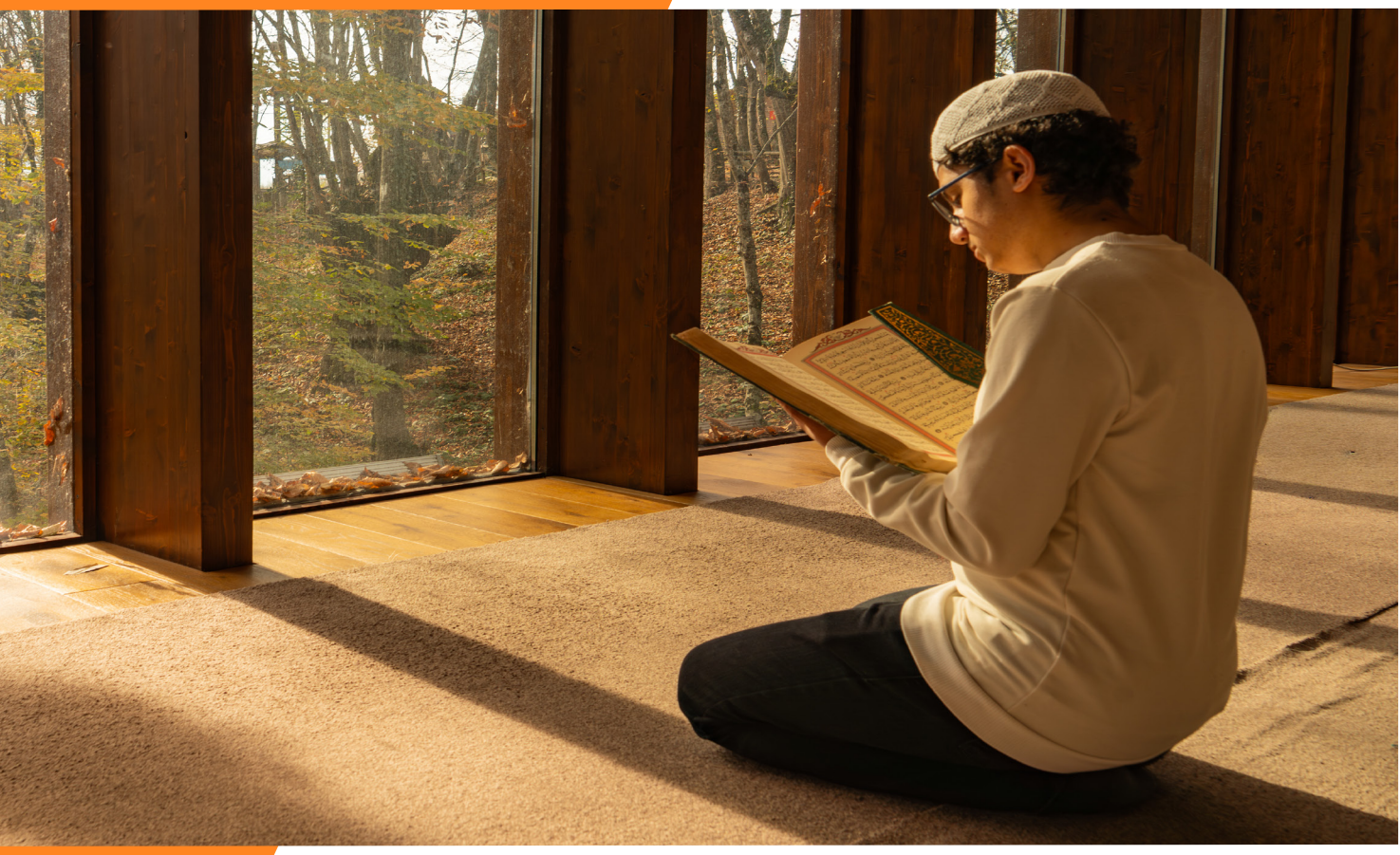

4. TEMA

EZBERE OKUMA

İÇERİK ÇERÇEVESİ

4.1. NAMAZ DUALARI VE ANLAMLARI
4.2. FATİHA, FİL İLA NÂS SURELERİ VE ANLAMLARI

▶ Bu temada sizlerden

- namaz dualarının anlamlarını yorumlayabilmeyi,
- namaz dualarını ezbere okuyabilmeyi,
- Fatiha ve Fil ila Nâs surelerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilmeyi,
- Fatiha ve Fil ila Nâs surelerini tilavet edebilmeyi

öğrenmeniz beklenmektedir.

▶ Bu temada öğrenilecek kavramlar

- dua
- hamt
- Rab
- riya
- takva
- tevhit
- vesvese

Tema Dosyası

Tema Sunusu

ÖN DEĞERLENDİRME

1. Namazlarda hangi dualar okunur?
2. Namazda okuduğunuz surelerin anlamlarını merak ettiğinizde hangi kaynaklara başvuruyorsunuz?

Köprü Kurma

1. Günlük hayatta karşılaştığınız zorluklar karşısında dua etmenin size ne gibi katkıları olur?
2. Namazda okuduğunuz sureler ve dualar size hangi duyguları hissettiriyor?
3. Günlük hayatta sözlerinizin bağlamından koparılarak yanlış yorumlanması ile ayetlerin anlamı bilinmeden okunmasının yol açacağı hatalar arasında nasıl bir benzerlik vardır?

4.1. NAMAZ DUALARI VE ANLAMLARI

Dua kelimesi "çağırma, seslenme, yalvarma, yakarma" anlamlarına gelir. İnsanın Allah'ın (cc) yücelik ve büyüklüğü karşısında kendi zayıflığını kavrayıp O'na yalvarması, şükretmesi, O'nu övmesi ve O'nunla her an beraber olduğunu hissetmesinin bir göstergesi olarak O'nunla iletişim kurma eylemidir.[1] Kişi; kendisine bir hayır veya nimet istemek, Allah'a (cc) ibadet etmek, O'na sevgi ve saygısını ifade etmek ya da içinde bulunduğu zor durumdan kurtulmak için dua eder.

Duanın ana hedefi kulun hâlini Allah'a (cc) bildirmesi, O'na niyazda bulunmasıdır. İnsan, saygı ve ümit hisleriyle kendinden daha üstün yaratıcı ile irtibat kurma ihtiyacı duyar.[2]

Yüce Allah, kulların her şeyi kendisinden istemesini ve onların bu isteklerine karşılık vereceğini belirtmiştir. Bu durum Bakara suresinin 186. ayetinde şöyle ifade edilmiştir: **"Kullarım sana beni sorduklarında bilsinler ki şüphesiz ben yakınım, bana dua ettiğinde dua edenin dileğine karşılık veririm. Şu hâlde benim davetime gelsinler ve bana iman etsinler ki doğru yolu bulabilsinler."**[3] Namazda okunan dualar da kulun Allah'a (cc) yaklaşmasını sağlar *(Görsel 4.1).* Kul; namazda okunan dualarla Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten tenzih eder, O'nu över ve O'ndan bağışlanma diler.

Görsel 4.1: *Kul, dua ederek ve Rabbi ile bağ kurarak O'na yaklaşır.*

4.1.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı

سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ ❁ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ ❁ وَتَعَالٰى جَدُّكَ ❁ وَجَلَّ ثَنَآؤُكَ ❁ وَلَآ اِلٰهَ غَيْرُكَ ❁

(Ebu Davud, "Salât", 119-120)

Anlamı: Sen, eksik sıfatlardan uzaksın Allah'ım! Seni daima böyle tenzih eder ve sana hamt ederim. Senin adın mübarektir. İzzet ve celalin yücedir. (Senin şanın yücedir.) Senden başka ilah yoktur.

Namazda okunması sünnettir.

Namazların ilk rekâtında, ikindi namazının sünneti ve yatsı namazının ilk sünnetinin üçüncü rekâtında Fatiha suresinden önce okunur.

Cenaze namazının birinci tekbirinden sonra "Ve celle senâük" ifadesi eklenerek okunur.

Grafik Bilgi 4.1: *Sübhaneke duasının künyesi*[4]

Sübhaneke kelimesi, Allah'ı (cc) tespih için kullanılan bir ifadedir. Tespih, Allah'ı (cc) her türlü eksiklik ve noksanlıktan tenzih etme anlamına gelir.[5] Sübhan kelimesi; tespihin özel bir ismidir ve Allah'ın (cc) zatının her türlü kötülükten, kusurdan ve noksanlıktan uzak, temiz ve kutsal olduğunu bildirir.[6]

Hz. Peygamber, Allah'a (cc) nasıl dua edileceğini uygulayarak göstermiş ve Müslümanlara örnek olmuştur. Bir toplulukta yapılan sohbetten sonra dağılmadan önce Sübhaneke duasının okunmasını tavsiye etmiştir. Bunun o ortamda farkında olmadan işlenmiş olabilecek hataların bağışlanmasına vesile olacağını ifade etmiştir.[7]

Sübhaneke duasında kul, önce Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nu tenzih eder; ardından O'nu över ve yüceltir. İşte bu övgü ve yüceltme, **hamt** kavramıyla ifade edilir. Hamt; iyilik, güzellik, üstünlük, erdemlilikle niteleme, övme anlamına gelir. Ayetler ve hadislerde genellikle Yüce Allah'a yönelik şükür, medih, sena, tazim ve her türlü övgüyü ifade eder.[8] Bir görüşe göre hamt yalnızca dille ifade edilir.[9] Hamt, Müslümanların hayatında önemli bir yer tutar ve herkesin ulaşmak istediği bir olgunluk hedefidir.[10] Sena kavramı da hamt ile yakın anlamlıdır. Bu tenzih ve hamdin devamında kul; Allah'ın (cc) adının bereketli olduğunu, O'nun izzet ve yüceliğinin her şeyin üzerinde olduğunu, O'ndan başka ilah olmadığını kabul eder.

Tenzih Allah'ın (cc) noksanlıklardan uzak olduğunu ifade eder.

Hamt Allah'a (cc) yönelen övgü ve şükrü anlatır.

Tevhit Allah'tan (cc) başka ilah olmadığını vurgular.

Dua Kulun Allah'a (cc) yönelip O'ndan dilek ve istekte bulunmasıdır.

Grafik Bilgi 4.2: *Sübhaneke duası ile ilgili bazı kavramlar*

ETKİNLİK-1

30 dk.

Adı	Sübhaneke Duasını Yorumluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmen rehberliğinde beş grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.*
2. *Sübhaneke duasının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.*
3. *Dua, hamt, tazim, tenzih ve tespih kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.*
4. *Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Sübhaneke duasını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:*
   - *Duada geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.*
   - *Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.*
   - *Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansıyabileceğini bir örnekle açıklayınız.*
5. *Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.*
6. *Edindiğiniz bilgilerden hareketle Sübhaneke duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.*

.....

.....

Değerlendirme

Sübhaneke duasındaki kavramlar kişinin hayatında yer almazsa ne tür eksiklikler oluşur?

.....

.....

ETKİNLİK-2

30 dk.

Adı	Sübhaneke Duasını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

EBA
Sübhaneke duasının okunuşu

1. *Sübhaneke duasının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. *Sübhaneke duasını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.*
3. *Sübhaneke duasını ezberden okumaya çalışınız.*
4. *Sübhaneke duasını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.*
5. *Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.*
6. *Sübhaneke duasını ezberleme sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.*
7. *Sübhaneke duasını ezberleme sürecinizde kullandığınız yöntemleri arkadaşlarınızla paylaşınız ve size uygun yeni yöntemler belirleyiniz.*
8. *Sübhaneke duasını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
9. *Sübhaneke duasını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.*

Değerlendirme

Sübhaneke duasını ezberlerken nelere dikkat ettiniz? Yazınız.

.....

.....

4.1.2. Tahiyyat Duası ve Anlamı

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ ❁ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ ❁ اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ ❁ اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ❁

(Buhari, "Ezan", 148)

Anlamı: Bütün yüceltmeler (tazim), övgüler, dualar ve bütün ibadetler Allah'a mahsustur. Sana selam olsun ey Peygamber! Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Selam bize ve Allah'ın salih kulları üzerine olsun. Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve şahitlik ederim ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Resulü'dür.

Allah Resulü'nün sahabilere öğrettiği dualardan biridir.

Namazın vaciplerinden olup ilk ve son oturuşlarında okunur.

Geçmiş ve gelecekte yapılan bütün selam, dua, iyilik ve güzelliklerin Allah (cc) için olduğunu vurgulamaktadır.

Grafik Bilgi 4.3: *Tahiyyat duasının künyesi*[11]

Tahiyyat duasına sonunda kelimeişehadetin yer almasından dolayı teşehhüt ismi verilmiştir. Teşehhüt aynı zamanda namaz kılarken oturuşlarda tahiyyat duasını okumak demektir.[12] Tahiyyat, namazın ilk ve son oturuşunda okunur. Hanefilere göre bütün namazların hem ilk hem de son oturuşunda Tahiyyat duasını okumak vaciptir ve Tahiyyat duasının kasten okunmaması namazı bozar.[13]

Hz. Peygamber Tahiyyat duasını ashabına okumuş, nasıl okunacağını Kur'an'dan bir sure öğretir gibi onlara öğretmiş ve namazlarda okunmasını istemiştir.[14] Allah Resulü bu konuda şöyle buyurmuştur: "*Sizden biriniz namaz kılarken son oturuşa geldiğinde Allah'a hamt ve sena (tahiyyat) ile başlasın. Ardından Peygamber'e salat ve selam getirsin...*"[15] Allah Resulü Tahiyyat duasını okurken şehadet kısmına geldiğinde "lâ ilâhe" derken sağ elinin işaret parmağını kaldırmış, "illallah" derken indirmiştir.[16] İşaret parmağını kaldırması; Allah'ın (cc) varlığına, birliğine ve Hz. Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve elçisi olduğuna kalbi ve dili ile şahitlik ettiği gibi hâl ve hareketleri ile bedeninin de bu şahitliğe katıldığını simgelemektedir.[17]

Tahiyyat duasında Allah Teala ile Hz. Peygamber'in miraçta gerçekleşen selamlaşmaları yer almaktadır. Her namazda Müslümanlar o anı tekrar hatırlar ve Allah'a (cc) tazimde bulunur. Duanın sonunda kelimeişehadet getirerek Müslüman, Allah'ın (cc) birliğini ve Hz. Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve elçisi olduğunu kabul eder. Bu ikrar ile müminin İslam'a olan bağlılığı artar ve tevhit inancı kuvvetlenir.[18] Böylece kulun imanı tazelenir.

Grafik Bilgi 4.4: *Tahiyyat duasında vurgulanan kavramlardan bazıları*[19]

Tahiyyat	Selam verip almak, tazimde bulunmaktır.
Salavat	Salat kelimesinin çoğuludur. Allah'tan (cc) olunca sena, övgü ve yüceltme anlamına gelir.
Tayyibat	Temiz, güzel, iyi ve yararlı şeyler için kullanılır.
Selam	Kendisi her türlü eksiklikten salim olan ve başkalarına esenlik veren anlamına gelir.

ETKİNLİK-3

30 dk.

Adı	Tahiyyat Duasını Yorumluyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmen rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.*
2. *Tahiyyat duasının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.*
3. *Tahiyyat, salavat, tayyibat, selam kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.*
4. *Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Tahiyyat duasını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:*
   - *Duada geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.*
   - *Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.*
   - *Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansıyabileceğini bir örnekle açıklayınız.*
5. *Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.*
6. *Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Tahiyyat duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.*

.....

.....

Değerlendirme

Tahiyyat duasında yer alan kavramların Müslümanların hayatındaki önemini açıklayınız.

.....

.....

ETKİNLİK-4

30 dk.

Adı	Tahiyyat Duasını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Tahiyyat duasının okunuşu

1. *Tahiyyat duasının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. *Tahiyyat duasını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.*
3. *Tahiyyat duasını kendiniz ezberden okumaya çalışınız.*
4. *Tahiyyat duasını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.*
5. *Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.*
6. *Tahiyyat duasını ezberleme sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.*
7. *Ezberinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.*
8. *Tahiyyat duasını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
9. *Tahiyyat duasını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.*

Değerlendirme

Tahiyyat duasını ezberlerken karşılaştığınız zorluklar nelerdir?

.....

.....

4.1.3. Salli-Barik Duaları ve Anlamları

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ❁ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ ❁ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ❁

(Müslim, "Salat", 65)

Anlamı: Allah'ım! Muhammed ve ailesine, tıpkı İbrahim'in ailesine rahmet eylediğin gibi rahmet et. Şüphesiz sen, övgüye en layık ve şanı en yüce olansın.

اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ ❁ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ ❁ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ❁

(Müslim, "Salat", 65)

Anlamı: Allah'ım! Muhammed ve ailesine, tıpkı İbrahim'in ailesine bereket ihsan ettiğin gibi bereket ihsan eyle! Şüphesiz sen, övgüye en layık ve şanı en yüce olansın.

- *Allah'ın (cc) hamt ve övgüye layık olduğu vurgulanır.*
- *Yüce Allah'tan Hz. Peygamber'e ve onun ailesine rahmet ve bereket dileğinde bulunulur.*
- *Namazların son oturuşunda, ikindi namazının sünneti ve yatsı namazının ilk sünnetinin ilk oturuşunda okunur.*
- *Namazın sünnetlerinden olup Tahiyyat duasından sonra okunur.*
- *Cenaze namazında ikinci tekbirden sonra okunur.*

Grafik Bilgi 4.5: *Salli ve Barik dualarının künyesi*[20]

Salli ve Barik duaları Hz. Peygamber'e ve onun ailesine salat ve selam getirme, bereket dileme anlamına gelen dualardır. Salli ve Barik duaları denilen salavatlarda önce Hz. Peygamber ardından onun ailesi için dua edilmektedir. "Âl" kelimesi sadece Hz. Peygamber'in ailesini ve akrabalarını değil onu takip eden ve onun yoluna uyan her mümini içine alır. Hz. Peygamber Tahiyyat duasından sonra bu duaların okunmasını tavsiye etmiştir.[21] Böylece hamt ile başlayan namaz, Allah Resulü'ne salavat getirerek ve dua ederek bitirilir[22] *(Görsel 4.2)*.

Görsel 4.2: *Namaz dışında Hz. Peygamber'in adı anıldığında onun öğrettiği uzun salavat duası yerine "sallallahu aleyhi vesellem", "aleyhissalâtü vesselâm", "Allâhümme salli alâ Muhammed" gibi kısa salavatlar da getirilebilir.*

Hz. Peygamber; Allah'a (cc) hamt edip O'nu tespih eden kişiye on misli sevap verileceğini haber vermiş,[23] aynı zamanda kendisine de salavat getirilmesini istemiştir. Bu konuda *"Bana bir kez salavat getirene Allah on kez salavat getirir (rahmet eyler)."*[24] buyurmuştur. Allah Resulü'nün bu tavsiyesi **"Allah ve melekleri peygambere salat ediyorlar; ey iman edenler, siz de ona salat ve selam okuyun."**[25] ayetindeki emrin yerine getirilmesine yöneliktir. Ahzab suresinin 56. ayeti nazil olduktan sonra sahabenin nasıl salavat getireceğini sorması üzerine Hz. Peygamber, Salli ve Barik dualarını öğretmiştir.[26]

Salavat getirmek Hz. Peygamber'e sevginin bir ifadesi, ona ve tebliğ ettiği dine bağlılığın göstergesi ve manevi arınma vesilesidir.[27] Allah Resulü nerede ve nasıl salavat getirilmesi gerektiğini müminlere öğreterek onlara örnek olmuştur. Hz. Peygamber mescide girerken ve mescitten çıkarken salavat getirerek *"Rabbim günahlarımı bağışla, bana rahmet kapılarını aç."*[28] diye dua etmiştir. Bunun yanında Allah Resulü'nün adı anıldığında, ezan okunduğunda, cuma günleri, cenaze namazı kılarken, duaların başında Allah'a (cc) hamt ettikten sonra salavat getirilir.[29]

Grafik Bilgi 4.6: *Salli ve Barik duaları ile ilgili bazı kavramlar*

Salavat	Hz. Peygamber'i övme ve ona dua etme.
Bereket	Bir şeyde ilahi hayrın devamlı olması. İlahi hayrın bulunduğu şeye mübarek denir.
Hamid	Övülen, övgüye layık bulunan.
Mecid	Asil, şerefli, cömert olan.

ETKİNLİK-5

40 dk.

Adı	*Salli ve Barik Dualarını Yorumluyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmenleriniz rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.*
2. *Salli ve Barik dualarının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.*
3. *Hamid, Mecid, salavat, bereket kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.*
4. *Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Salli ve Barik dualarını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:*
   - *Duada geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.*
   - *Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.*
   - *Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansıyabileceğini bir örnekle açıklayınız.*
5. *Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.*
6. *Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Salli ve Barik dualarının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.*

.....

.....

Değerlendirme

Salavatların Müslümanlar için önemi nedir?

.....

.....

ETKİNLİK-6 30 dk.

Adı	Salli ve Barik Dualarını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Salli ve Barik dualarının okunuşu

1. *Salli ve Barik dualarının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. *Salli ve Barik dualarını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.*
3. *Salli ve Barik dualarını kendiniz ezberden okumaya çalışınız.*
4. *Salli ve Barik dualarını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.*
5. *Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.*
6. *Salli ve Barik dualarını ezberleme sürecinde zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.*
7. *Ezberinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.*
8. *Salli ve Barik dualarını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
9. *Salli ve Barik dualarını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.*

Değerlendirme

Salli ve Barik dualarını ezberledikten sonra kalıcı hâle getirmek için hangi yöntemler kullanılmalıdır?

.....

.....

4.1.4. Rabbena Duaları ve Anlamları

رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِى الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ❁

Anlamı: Rabbimiz! Bize bu dünyada da iyilik ver, öteki dünyada da iyilik ver, bizi cehennem azabından koru. (Bakara suresi 201. ayet)

رَبَّنَا اغْفِرْ لِى وَلِوَالِدَىَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ❁

Anlamı: Rabbimiz! Hesap kurulacağı gün beni, anamı, babamı ve müminleri bağışla. (İbrahim suresi 41. ayet)

- *Hz. İbrahim'in Yüce Allah'a yakarışlarını içeren bu dualar Müslümanlar için birer dua örneğidir.*
- *Namazların son oturuşunda Salli ve Barik dualarından sonra okunur.*
- *Kulun sorumluluklarının farkında olması gerektiğini vurgular.*
- *İnsanın Allah'tan (cc) doğru yolu, sabrı ve doğruluğu dilemesi gerektiğini anlatır.*

Grafik Bilgi 4.7: *Rabbena dualarının künyesi*[30]

Kur'an'da yer alan dualar, dünya ve ahiret dengesini sağlayarak kulun Rabbi ile olan bağını güçlendirir. Bu ayetler müminin nasıl dua etmesi gerektiğini öğretir. Her namazda okunan Rabbena duaları Hz. Peygamber'in de en çok okuduğu ve Müslümanlara da okumalarını tavsiye ettiği dualardır.[31] Namazın sonunda okunan bu dualar ile müminler hem kendileri hem de tüm inananlar için ebedî kurtuluş diler *(Görsel 4.3)*.

Görsel 4.3: *Bir Müslüman her namazda Rabbena dualarını okuyarak Rabbinden iki dünya saadeti istemiş olur.*

Rabbena Âtina duasında dünya ve ahiret dengesine dikkat çekilerek bu iki hayatın birbiri ile olan bağına atıfta bulunulmuştur. İnsanın dünyası ve ahireti için yararlı olan her şey hasenedir. Ayette geçen hasene kelimesi dünyada sağlık, geçim rahatlığı, iyi işlerde başarı, ilim, ibadet gibi her türlü faydalı şeyi kapsar. Ahirette ise mağfiret ve cennet nimetlerini ifade eder.[32] Ahiret hayatı; büyük ölçüde dünyadaki inanç, ibadet ve amellere bağlı olarak şekillenecektir.[33] Yüce Allah "**Allah'ın sana verdiğinden ahiret yurdunu kazanmaya bak ve dünyadan nasibini unutma..."**[34] buyurmuştur. Bu dengeye zarar verecek aşırı uç davranışları İslam yasaklamıştır. Dünya ve ahiret hayatındaki denge ikisine de aynı önemi vermek demek değildir. Denge, dünyaya da ahirete de hak ettiği ölçüde değer vermek demektir.[35]

İnsanlardan bazıları **"... bize dünyada ver..."**[36] diye dua eder. Fakat sadece dünya nimetlerini isteyen kişi kalıcı yurt olan ahireti ihmal eder. Yüce Allah **"... Böyle bir kimsenin ahiretten hiç nasibi yoktur."**[37] buyurmuştur. Fakat Allah'tan (cc) hem bu dünyayı hem öbür dünyanın iyiliklerini isteyenler O'nun rızasını kazanırlar.[38]

Rabbenağfirli duasında ise Hz. İbrahim sadece kendisi için değil annesi, babası ve tüm ümmeti için mağfiret dilemiştir. Bu durum, Kur'an'da müminlerin sadece kendi bağışlanmaları için değil diğer müminlerin bağışlanması için de dua etmelerinin teşvik edildiğini göstermektedir. İstiğfar duası olan Rabbenağfirli duası daima bağışlanma ihtiyacı olan insana Hz. İbrahim aracılığı ile nasıl dua etmesi gerektiğini öğretmiştir. Hz. Peygamber *"Allah, istiğfara devam eden kimsenin her sıkıntısı için bir çıkış yolu ve her kederi için bir ferahlık sağlar. Onu hiç beklemediği yerden rızıklandırır."*[39] buyurmuştur.

Bu iki ayet, müminlerin namazlarında salavattan sonra okudukları dualardır. Bu duaların yanında farklı dua ayetleri okunabileceği gibi hadislerden dualar da okunabilir.[40]

Rab	Yaratan ve yarattıklarını başıboş bırakmayıp terbiye eden anlamındadır.
Mağfiret	Yüce Allah'ın kulunun günahını örtüp kusurunu bağışlamasıdır.
Hasene	Hoşa giden, ulaşılmak istenen nimet ve imkânlardır.
Hesap	Mükellef insanların ahirette hesaba çekilmesidir.

Grafik Bilgi 4.8: Rabbena duaları ile ilgili bazı kavramlar[41]

ETKİNLİK-7

30 dk.

Adı	*Rabbena Dualarını Yorumluyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmen rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.*
2. *Rabbena dualarının anlamını okuyarak bu dualarda geçen kavramları inceleyiniz.*
3. *Rab, mağfiret, hesap, hasene kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.*
4. *Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Rabbena dualarını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:*
   - *Rabbena dualarında geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.*
   - *Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.*
   - *Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansıyabileceğini bir örnekle açıklayınız.*
5. *Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.*
6. *Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Rabbena dualarının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.*

.....

.....

Değerlendirme

Etkinlik sonunda "Grup Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

	Değerlendirme Ölçütleri	Geliştirilmeli	İyi	Mükemmel
1.	Grup üyeleri arasındaki uyum			
2.	Grup üyelerinin birbirlerini dinlemesi			
3.	Grup üyelerinin zamanı verimli kullanabilmesi			
4.	Grup üyelerinin çalışma sırasında birbirlerine saygılı davranması			
5.	Grup üyelerinin çalışma sırasında diğer gruplara saygılı davranması			

ETKİNLİK-8

30 dk.

Adı	Rabbena Dualarını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Rabbena dualarının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. *Rabbena dualarını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.*
3. *Rabbena dualarını kendiniz ezberden okumaya çalışınız.*
4. *Rabbena dualarını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.*
5. *Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.*
6. *Rabbena dualarını ezberlerken zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.*
7. *Rabbena dualarını ezberleme sürecinizde kullandığınız yöntemleri arkadaşlarınızla paylaşınız ve size uygun yeni yöntemler belirleyiniz.*
8. *Rabbena dualarını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
9. *Rabbena dualarını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.*

Rabbena dualarının okunuşu

Değerlendirme

Etkinlik sonunda "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:	**Sınıfı ve Numarası:**

Bu form, Rabbena dualarını ezbere okuyabilme ile ilgili bilgi ve becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

Değerlendirme Ölçütleri		**Dereceler**		
		Evet	**Kısmen**	**Hayır**
1.	Rabbena dualarını öğretmenimden veya geçerli ve güvenilir dijital kaynaklardan dinledim.			
2.	Ezber yaparken düzenli tekrar yaptım.			
3.	Rabbena dualarını ezberden doğru şekilde okuyabiliyorum.			
4.	Okurken doğru telaffuz etmeye dikkat ediyorum.			
5.	Rabbena dualarını ezbere okurken tecvit kurallarına dikkat ediyorum.			
6.	Rabbena dualarını toplum önünde ezbere okuyabiliyorum.			

4.1.5. Kunut Duaları ve Anlamları

اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَ نَسْتَغْفِرُكَ وَ نَسْتَهْدِيكَ ❁ وَ نُؤْمِنُ بِكَ وَ نَتُوبُ اِلَيْكَ ❁ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ ❁ وَنُثْنِى عَلَيْكَ الْخَيْرَ كُلَّهُ نَشْكُرُكَ وَ لَا نَكْفُرُكَ ❁ وَ نَخْلَعُ وَ نَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ ❁

Anlamı: Allah'ım! Ancak senden yardım dileriz. Senden bağışlanmamızı ve bizi doğru yola iletmeni isteriz. Sana inanır ve sana tövbe ederiz. Sana güvenir ve seni överiz. Bütün hayırları senden bilir ve sana şükrederiz. Nankörlük etmeyiz. Sana karşı gelenlerle ilişkimizi keser ve onları terk ederiz.

اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّى وَ نَسْجُدُ ❁ وَ اِلَيْكَ نَسْعٰى وَ نَحْفِدُ ❁ نَرْجُو رَحْمَتَكَ وَ نَخْشٰى عَذَابَكَ ❁ اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ ❁

Anlamı: Allah'ım! Sadece sana ibadet ederiz. Yalnız senin için namaz kılar ve sana secde ederiz. Yalnız senin rızana ulaştıracak işlere koşar ve senin hizmetinde oluruz. Rahmetini umar, azabından korkarız. Şüphe yok ki senin azabın kâfirlere ulaşır.

Vitir namazının son rekâtında okunur.

Ebu Hanife'ye göre vitir namazında kunut okumak vaciptir.

Kunutta kişi hem kendisine hem diğer Müslümanlara dua eder.

Kunut duasını bilmeyenler vitir namazında Rabbena Âtinâ duasını okuyabilir.

Grafik Bilgi 4.9: *Kunut dualarının künyesi*[42]

Hicret'in dördüncü yılı Âmiroğulları'nın reisi Ebu Berâ, İslam hakkında bilgi almak için Hz. Peygamber'den kendilerine dini anlatacak kişiler göndermesini istedi. Hz. Peygamber güvenlik konusunda tereddüt etse de bu teklifi kabul etti ve yetmiş kişilik bir grubu Necid Bölgesi'ne gönderdi. Heyet, Birimaune denilen yerde konakladı. Harâm bin Milhân ise Allah Resulü'nün mektubunu kabileye götürerek onları İslam'a davet etti. Fakat davet konuşmasını yaparken Ebu Berâ'nın yeğeni tarafından şehit edildi. Ardından Birimaune'de her şeyden habersiz bekleyen sahabilere saldıran müşrikler iki kişi hariç tamamını şehit etti.[43] Hz. Peygamber ihanet içeren bu saldırıya çok üzüldü ve bir ay boyunca sabah namazlarında kıyamda kunut dualarını okudu.[44]

Hz. Peygamber'in namaz esnasında kıyamda yaptığı bu münacat, kunut olarak isimlendirilir. İbadet, boyun eğme, itaat, saygı, huşu anlamlarına gelen kunut; Allah'ın (cc) yaratmış olduğu herhangi bir hayrı elde etmek veya düşman şerrinden, doğal afetlerden, salgın hastalıklardan kurtulmak için namazda dua ederek Allah'a (cc) sığınmaktır.[45] Bu dualar, kulun Allah (cc) ile olan bağını güçlendirir.

Kunut, namazda rükûnun öncesinde ya da sonrasında okunan duadır. Müslümanlara namazda dua etme kurallarına uymak şartıyla kunut esnasında ayetler ve hadislerde yer alan ihtiyaca uygun duaları okumaları tavsiye edilmiştir.[46] Kıtlık, salgın hastalık, düşman saldırısı gibi felaket zamanlarında Kunut duaları okunduğu gibi normal zamanda da okunabilir.[47]

Not Edelim

Hanefilere göre Kunut duası sadece vitir namazında okunur. Şafii ve Maliki'ye göre sabah namazının farzında rükûdan sonra ayakta Kunut duası okunabilir. (Karaman vd., İlmihal I, 305)

İstiane	Yardım isteme anlamındadır.
İstiğfar	Allah'tan (cc) bağışlanma dilemek demektir.
Tevekkül	Allah'a (cc) güvenip dayanma anlamındadır.
Hidayet	Dünya ve ahiret mutluluğunu sağlayacak yolu göstermedir.
Rahmet	Allah'a (cc) nispet edildiğinde merhametin ürünü olan lütufta bulunmadır.
Şükür	Kulun Allah'ın (cc) verdiği nimetlere teşekkür etmesidir.

Grafik Bilgi 4.10: *Kunut duaları ile ilgili kavramların bazıları*

ETKİNLİK-9

30 dk.

Adı	*Kunut Dualarını Yorumluyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmen rehberliğinde dört grup oluşturunuz ve her gruba birer sözcü belirleyiniz.*
2. *Kunut dualarının anlamını okuyarak duada geçen kavramları inceleyiniz.*
3. *Hidayet, istiğfar, tevekkül, istiane kavramlarını gruplar arasında paylaşınız.*
4. *Aşağıdaki yönergeleri kendi kavramınızla ilişkilendirerek Kunut dualarını hayatınız için anlamlı hâle getiriniz ve buna uygun bir anlam çağrışım haritası oluşturunuz. Grubunuza verilen kavramı esas alarak aşağıdaki adımları uygulayınız:*
   - *Dualarda geçen ilgili ifadeyi belirleyiniz.*
   - *Bu ifadenin ne anlama geldiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız.*
   - *Ele aldığınız kavramın günlük hayatınızdaki tutum ve davranışlara nasıl yansıyabileceğini bir örnekle açıklayınız.*
5. *Oluşturduğunuz anlam çağrışım haritası ile ilgili çıkarımlarınızı grup sözcüsü aracılığı ile diğer gruplarla paylaşınız.*
6. *Edindiğiniz bilgilerden yararlanarak Kunut dualarının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yeniden ifade ediniz.*

.....

.....

Değerlendirme

Etkinlik sonunda ulaştığınız bilgilerden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. *Kunut duaları, insanın zorluklar karşısında Allah'a (cc) yönelimini nasıl etkiler?*

.....

.....

2. *Kunut dualarında yer alan mesajlar, bireyin günlük hayatta sergilediği tutum ve davranışları nasıl etkiler?*

.....

.....

30 dk.

ETKİNLİK-10

Adı	Kunut Dualarını Ezberliyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Kunut dualarının okunuşu

1. *Kunut dualarının okunuşunu önce öğretmeninizden, ardından yandaki karekoddan dinleyiniz.*
2. *Kunut dualarını ezberlemek için disiplinli ve istikrarlı bir çalışma planı hazırlayınız.*
3. *Kunut dualarını ezberden okumaya çalışınız.*
4. *Kunut dualarını ezberden okuma sürecinde başarılı olduğunuz veya eksik kaldığınız noktaları fark etmeye çalışınız.*
5. *Ezber sürecinde zorlandığınız kısımlarda öğretmeninizden yardım alınız.*
6. *Kunut dualarını ezberlerken zorlandığınız veya size kolay gelen durumları ifade ediniz.*
7. *Ezberinizi arkadaşlarınızla karşılaştırınız.*
8. *Kunut dualarını tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
9. *Kunut dualarını ezberden okumaya yönelik kazandığınız beceriyi günlük yaşamda uygulayınız.*

Değerlendirme

Kunut dualarını ezberlerken anlamını bilmek neden önemlidir?

.....

.....

.....

1. KONTROL NOKTASI

Çıkış Kartı

Namaz dualarıyla ilgili aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Namaz dualarıyla ilgili çıkarılabilecek üç mesaj nedir?	
Namaz dualarında dikkatinizi çeken iki husus nedir?	
Namaz dualarından öğrendiğiniz bir ilke yazınız.	

KONTROL LİSTESİ

Adı ve Soyadı: Sınıfı ve Numarası:

Bu form, namaz dualarını (Sübhaneke, Tahiyyat, Salli-Barik, Rabbena ve Kunut) ezbere okuyabilme becerinizi kontrol etmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu ölçütleri gerçekleştirebilme durumuna göre "Evet" veya "Hayır" kutucuğunu işaretleyiniz.

Sıra No	Değerlendirme Ölçütleri	Sübhaneke		Tahiyyat		Salli-Barik		Rabbena		Kunut	
		Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
1.	Duayı okurken harflerin mahreçlerine dikkat ettim.										
2.	Duayı okurken kelimeleri doğru ve eksiksiz telaffuz ettim.										
3.	Duayı tecvit kurallarına riayet ederek yüzünden okudum.										
4.	Duayı durak yerlerine (vakıf) uygun şekilde okudum.										
5.	Ezber sürecini disiplinli ve istikrarlı sürdürdüm.										
6.	Öğretmenimin dönütlerini dikkate alarak hatalarımı düzelttim.										
7.	Duayı tecvit kurallarına göre ezberden okudum.										
8.	Duayı toplum önünde ezbere okudum.										

Öğretmenin Yorumu:

Güçlü yönleri:

Geliştirilmesi gereken yönleri:

Önerilen çalışma yöntemi:

4.2. FATİHA, FİL İLA NÂS SURELERİ VE ANLAMLARI

Namaz, Allah'ı (cc) anmanın en güzel şekli ve müminin Rabbiyle kurduğu özel bir bağdır. Bu bağ, sadece fiziksel hareketlerden ibaret değildir. Aynı zamanda bilinçli bir yöneliş ve kalpten bir teslimiyettir. Günün belirli vakitlerinde yerine getirilmesi gereken namaz bütün ibadetlerin esasını teşkil eder. Namaz, Allah'ı (cc) unutturacak durumlara karşı koruyucu bir siper vazifesi görür. Ayrıca Allah'ın (cc) ihsan ettiği nimetlere karşı kulun bir şükrüdür.

Namazın farzlarından olan kıraat, kıyamdayken namazın geçerli olacağı asgari miktarda ayeti okumaktır *(Görsel 4.4)*. Hanefi mezhebine göre farz namazların ilk iki rekatında, vitir ve nafile namazların her rekâtında kısa üç ayet veya buna denk düşen bir uzun ayet okumak farzdır.[48] Fil ila Nâs sureleri kıraat esnasında okunan, Allah (cc) ile kul arasındaki bağ ve yönelişin sözlü ifadesi olan, Kur'an-ı Kerim'in kısa fakat anlam bakımından zengin sureleridir. Bu sureler; Allah'a (cc) iman etmeyi, O'na güvenmeyi, şükretmeyi, yalnızca O'na kulluk etmeyi ve toplumsal sorumluluk bilinciyle yaşamayı öğretir.

Mümin; Fil ila Nâs surelerini okuyarak inancını yeniler, değerlerini hatırlar ve hayatına yön verir. Bu sureler yalnızca ezberlenmesi gereken metinler değildir. Her biri insanın duygu, düşünce ve davranışını şekillendiren ilahi mesajlar taşır. Fatiha'dan başlayarak Nâs suresi ile biten sureler; iman, tevekkül, şükür ve samimiyet bilincini canlı tutar.

Görsel 4.4: *Namazın caiz olacağı miktarda Kur'an ezberi yapılması farzıayn, Kur'an'ın tamamının ezberlenmesi ise farzıkifayedir. (Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri, 92)*

1. Ezberlemeye başlamadan önce sure hakkında bilgi edinmek
2. Surenin Türkçe anlamını okumak ve mesajları üzerinde düşünmek
3. Sureleri Allah'ın (cc) kelamı olduğunu düşünerek ezberlemek
4. Sure ezberini sakin bir zihinle ve sessiz bir mekânda yapmak
5. Sureyi geçerli ve güvenilir dijital içeriklerden de yararlanarak dinlemek
6. Ezberlemeye başlamadan önce tecvit kurallarına dikkat ederek birkaç defa yüzünden okumak
7. Ezberlenecek sure üzerinde sınıfta koro çalışması yapmak
8. Sureyi "parçadan bütüne" yöntemiyle ayet ayet ezberlemek
9. Sureyi ezberledikten sonra tekrar ederek pekiştirmek
10. Ezberlenen sureleri namazlarda ve çeşitli dinî merasimlerde okumak

Grafik Bilgi 4.11: *Sure ezberinde dikkate alınması gereken ilke ve yöntemler*[49]

Fil ila Nâs surelerini doğru telaffuz etmek kadar anlamını kavramak da önemlidir. Çünkü Kur'an okumak onun rehberliğinde bir hayat inşa etmektir. Bir mümin, sureleri tilavet ederken onların anlam dünyalarını keşfetmelidir. Her bir sure, namazda tekrar tekrar okunduğu için müminin günlük eğitim programı gibidir. Namaz insanı kötülükten alıkoyan bir ibadet, namaz sureleri ise bu eğitimin temel taşıdır. Bu yolculukta amaç yalnızca doğru okumak değil okuduğunu anlamak ve onu hayatına taşımaktır.

4.2.1. Fatiha Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ اِيَّاكَ نَعْبُدُ

وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ

الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

- *Mekki suredir.*
- *Yedi ayetten oluşur.*
- *Mushaf'ta birinci, nüzul sıralamasında beşinci suredir.*
- *Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi olduğu için başlangıç anlamına gelen Fatiha adını almıştır.*

Grafik Bilgi 4.12: *Fatiha suresinin künyesi*[50]

ETKİNLİK-11

30 dk.

Adı	Fatiha Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Fatiha suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Fatiha suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Fatiha suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *Allah'a (cc) iman eden bir kişinin imanının söz, eylem ve davranışlarına nasıl yansıyacağını dikkate alarak tartışınız.*
6. *Fatiha suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
7. *Fatiha suresinin mealinden ulaştığınız mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.*
8. *Tablonun sol sütununa Fâtiha suresinde Allah'ın (cc) özelliklerini bildiren ifadeleri; sağ sütununa ise bu özelliklerden hareketle kulun yerine getirmesi gereken sorumlulukları yazınız.*

Fatiha suresinde Allah'ın (cc) özellikleri	Kulun sorumlulukları
Rab / Âlemlerin Rabbidir.	
Rahman ve Rahîm´dir.	
Din gününün sahibidir.	
Yardım istenecek tek ilah Yüce Allah'tır.	
Doğru yola ileten Allah'tır (cc).	

9. *Grup olarak Fatiha suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.*
10. *Fatiha suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
11. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Aşağıdaki cümlede verilen boşlukları doldurunuz.

"Fatiha suresinin son ayetinden .....

.....

.....

.....

.....

.....

..... *çıkarımında bulundum.*

Görsel 4.5: Yüce Allah, Kitab'ına besmele ve hamdele ile başlar.

Fatiha "bir şeyi açan" ya da "bir şeyin başlangıcı" anlamına gelmektedir *(Görsel 4.5)*. Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi olduğu için bu sureye Kur'an'ın başlangıcı manasında "Fatihatü'l-kitab" tamlamasının kısaltılmış şekli olarak "Fatiha" adı verilmiştir. Fatiha suresinin yirmiden fazla adı vardır. Fatiha suresi diğer surelerin ve Kur'an'ın özü olduğundan "Ümmü'l-Kur'an", "Ümmü'l-kitab" ve "el-Esas"; çeşitli vesilelerle tekrarlanan yedi ayetten oluşan bir sure olduğu için "Seb'u'l-mesani"; namazda okunması vacip olduğu için "Suretü's-salat" gibi adlarla da anılır.[51] Kur'an'ın ilk suresi olan Fatiha **"Hamt, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur."**[52] ayetiyle başlar. Hamt, iyilik ve üstünlükle niteleme, övme anlamına gelmektedir. Ayet ve hadislerde genellikle Yüce Allah'a yönelik şükür, sena, tazim ve her türlü övgüyü ifade etmektedir. Hz. Peygamber *"Allah'ın verdiği nimet karşısında kulun 'Elhamdülillah' diyerek hamt etmesi o nimetten daha değerlidir."*[53] buyurarak hamt etmenin önemini vurgulamıştır. Başka hadislerde de Fatiha'nın Kur'an'daki en kapsamlı sure olduğu, geçmişte hiçbir peygambere benzerinin verilmediği, Bakara suresinin son ayetleriyle birlikte "iki nur" diye anıldığı belirtilmiştir.[54] Ayrıca Müslümanların önemli işlerinde Allah'a (cc) hamt ile başlaması önerilir. Nitekim Hz. Peygamber bu hususta şöyle buyurmuştur: *"Allah'a hamt ile başlanılmayan her önemli iş noksandır/bereketsizdir."*[55]

Allah Teala'nın ilk sureyi hamde tahsis etmesi oldukça anlamlıdır. Bu surede Allah'a (cc) nasıl hamt edileceği, nasıl iman edileceği ve nasıl dua edileceği öğretilir. Beş vakit namazın her rekatında bu sureyi okumak vaciptir. Bu, namaz kılan her Müslümanın Fatiha suresini günde kırk defa okuduğu anlamına gelir.[56] Besmele "Rahman ve rahim olan Allah'ın adıyla" şeklinde çevrilmektedir. Her besmele okuyanın başlayacağı işe göre "... okuyorum, ...başlıyorum, ...yapıyorum, ...yiyorum" gibi bir niyet vardır. Besmeleyi okuyan kişi kendinin tek başına yeterli olmadığını, başarı ve gücün ancak Allah'tan (cc) gelebileceğini kabul etmekte ve bundan güç almaktadır.[57]

Başta hamdin her türlüsünün Allah'a (cc) ait olduğu ifade edildikten sonra O'nun âlemlerin Rabbi olduğu vurgulanmıştır. Âlem, Allah'ın (cc) yarattığı maddi ve manevi, görülen ve görülemeyen her şeyi ifade eder. Âlemlerin Rabbi ifadesi Allah'ın (cc) en ufak zerresinden en büyüğüne kadar bütün âlemleri yaratıp ihtiyaçlarını karşılamasını, onları terbiye ve idare etmesini ifade eder. Allah'ın (cc) güzel isimlerinden biri olan "Rab" ismi, O'nun bu özelliğini yansıtır.[58]

Başka hiçbir varlık için kullanılmayan, Allah'a (cc) mahsus olan rahman "bütün yaratılmışlara sonsuz ve sınırsız lütuf, ihsan, rahmet bahşeden" demektir. Rahman, rahmetiyle muamele ederken bu sıfatın tecellisi yağmur gibi her şeyin üzerine yağar, güneş gibi her şeyi ısıtır ve aydınlatır. "Çok merhametli, rahmeti bol" anlamına gelen Rahîm sıfatı ile kullar da nitelenebilir.[59]

Bir Hadis

"Fatiha suresi, namazda kişi ile Rabbi arasında bir konuşma niteliğindedir. Fatiha'yı okuyan kişi hamt ederek Rabbi ile konuşmasına başlar. Kul, "Hamt, âlemlerin Rabbine mahsustur." dediğinde Allah Teala, "Bak, kulum bana hamt etti." buyurur. Kul "O, Rahman ve Rahîmdir." dediğinde Allah, "Kulum bana methetti." buyurur..." (Müslim, "Salât", 38)

Din günü ile insanların ahirette hesap verecekleri gün kastedilmektedir. İnsanlar o gün dünya hayatında işlediklerinin karşılığını göreceklerdir. Burada Allah'a (cc) hesap verme anlayışı, korkutan ve cezalandıran bir Allah'a (cc) iman etmek şeklinde algılanmamalıdır. Çünkü hesap sonucunda ceza görmek söz konusu olduğu gibi büyük mükâfatlara kavuşmak da söz konusudur.[60]

"Sadece sana kulluk eder ve sadece senden yardım dileriz." ayetine kadar Allah'ın (cc) yüceliği anlatılmaktadır. O'nun yüceliği, yarattığı ve akıl verdiği insana birtakım sorumluluk yüklemektedir. İnsana yüklenen sorumluluk, insanın sadece Allah'a (cc) kulluk etmesi ve sadece O'ndan yardım dilemesidir. İbadet; yüce bir sevgiyle Allah'a yönelmeyi, O'nun emir ve yasaklarına tam bir teslimiyet göstererek buyruklarını her şeyin üstünde tutup O'na itaat etmeyi ifade eder.[61]

Allah'ın (cc) yüceliği karşısında kendi acizliğini kavrayan müminler, Fatiha suresinin son ayetleriyle kulluğu ikrar edip sadece O'ndan yardım istediklerini beyan ettikten sonra Allah'ın (cc) kendilerini doğru yola ulaştırması için yalvarırlar. Ayette geçen hiçbir eğrilik ve sapma bulunmayan doğru yol İslam'dır. Fatiha'da **"Bize doğru yolu göster."**[62] derken Allah'tan (cc) hem bize doğru yolu göstermesi hem bizi o yola ulaştırması hem de bu yoldan ayırmaması istenilmektedir.[63]

"Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu; gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil." ayetinde tarihe bir atıf yapılarak yolun doğrusu ve eğrisi hakkında bir başka ölçüt verilmektedir. Doğru yolu arayan bir mümin; dönüp tarihe bakmalı, gerçek mutluluğu bulanlarla Allah'ın (cc) gazabına uğrayanların yol ve yöntemlerini incelemelidir. Peygamberlerin izlerinden giden fert ve ümmetler örnek alınmalı, Allah Tea-la'ya meydan okuyanlar ise ibret olarak görülmelidir.[64]

30 dk.

ETKİNLİK-12

Adı	*Fatiha Suresini Tilavet Ediyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Fatiha suresinin okunuşu

1. *Fatiha suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Fatiha suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Fatiha suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Fatiha suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Fatiha suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Fatiha suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek ilgili kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ	اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ	اَلرَّحْمٰنِ	وَلَا الضَّآلِّينَ

4.2.2. Fil Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيلِ ﴿١﴾ اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِى تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾ وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَاْكُولٍ ﴿٥﴾

Mekki suredir.

Beş ayetten oluşur.

Mushaf'taki sıralamada yüz beşinci, iniş sırasına göre on dokuzuncu suredir.

Kâbe'yi yıkmak isteyen Ebrehe'nin fillerle buraya saldırmasını konu edindiği için bu adı almıştır.

Grafik Bilgi 4.13: *Fil suresinin künyesi*

ETKİNLİK-13

30 dk.

Adı	*Fil Suresini Anlıyorum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce Fil suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

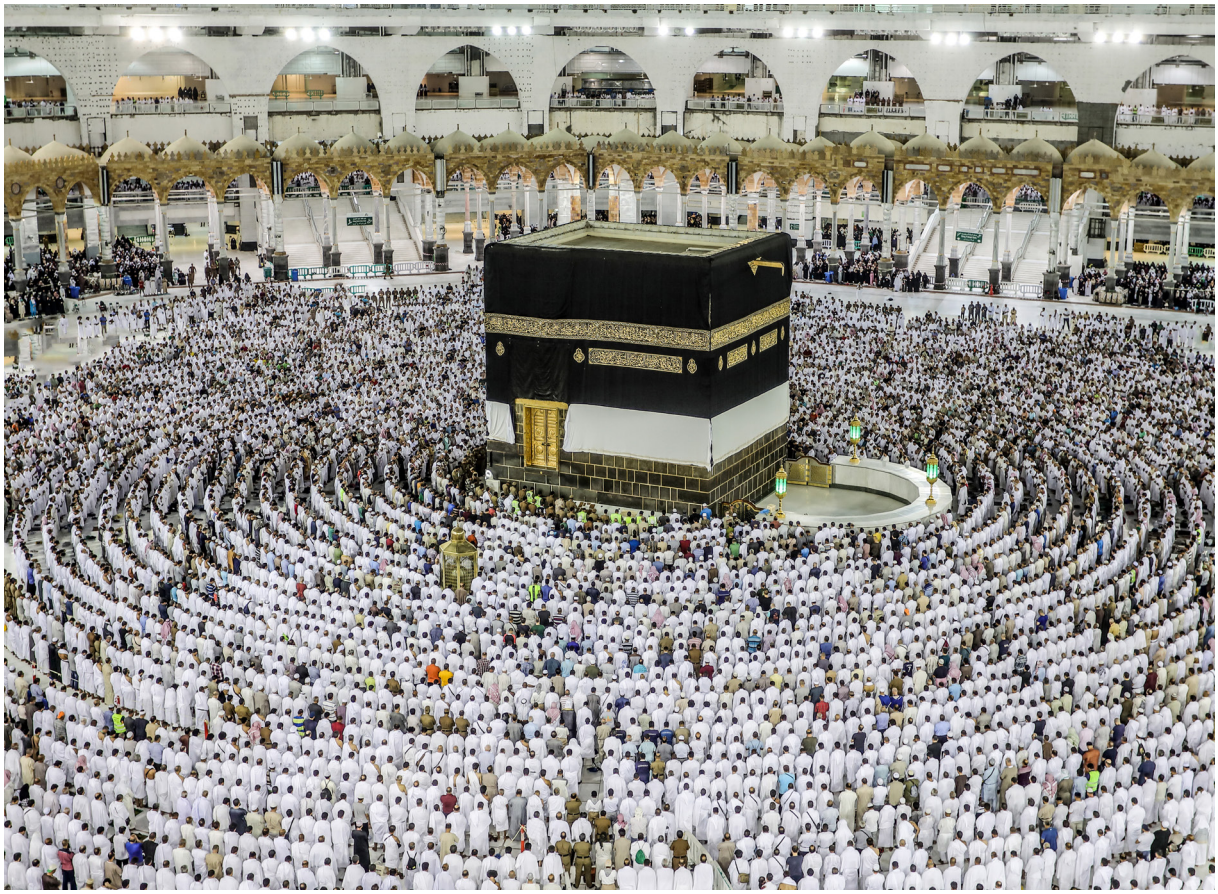
1. *Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Fil suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Fil suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *Fil suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
6. *Fil suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.*
7. *Fil suresinden çıkarımda bulunarak Müslümanların zor durumlarda Allah'a (cc) güven duyması ile ilgili kısa bir yazı yazarak grubunuzla paylaşınız.*
8. *Grup olarak Fil suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.*
9. *Fil suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
10. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Fil suresi ile ilgili verilen çıkış kartını doldurunuz.

Fil suresinden öğrendiğiniz üç önemli bilgiyi yazınız.	1. 2. 3.
Fil suresinde sizi düşündüren iki ifadeyi yazınız.	1. 2.
Fil suresinden kendi hayatınız için aldığınız en önemli mesajı yazınız.	1.

Fil suresi, Kâbe'yi yıkmak isteyen Yemen valisi Ebrehe'nin fillerle Mekke'ye hücumunu ve sonuçta ordusuyla yok olmalarını konu edinmiştir. Kaynaklarda anlatıldığına göre o zaman Habeşistan yönetiminde bulunan Yemen'in valisi Ebrehe, her yıl Mekke'deki Kâbe'yi ziyaret eden Arap hacılarını San'a'ya çekmek için burada büyük bir katedral yaptırmıştır. Mabedi ziyaret etmeleri için San'a'ya çağırdığı halk, bu yeni mabedi ziyaret etmeyince Kâbe'yi yıkmaya karar vermiştir. 570 yılında içinde mamut türünde filin de bulunduğu büyük bir ordu ile Mekke üzerine yürümüştür.[65]

Görsel 4.6: *Abdullah bin Amr anlatıyor: "Resulullah'ı Kâbe'yi tavaf ederken gördüm. O şöyle diyordu: 'Ey Kâbe! Sen ne güzelsin ve kokun da ne güzel! Sen ne yücesin ve saygınlığın da ne yüce!..'" (İbni Mace, Fiten, 2)*

Ebrehe; Hz. Peygamber'in dedesi Abdülmuttalib'e ait iki yüz devenin de bulunduğu Mekkelilere ait çok sayıda deveyi ele geçirince Abdülmuttalib, Ebrehe'ye gelerek develerinin iadesini istemiştir. Ebrehe'nin kendisine Kâbe ile ilgili bir sorusu üzerine Kâbe'yi Allah'ın (cc) koruyacağını söylemiştir *(Görsel 4.6)*. Ertesi gün Ebrehe, ordusuna Kâbe yönünde hareket emri verdiğinde en öndeki fil yerinden kımıldamadığı gibi bir anda ortaya çıkan sürü sürü kuşlar, askerlerin üzerlerine taşlaşmış çamur yağdırarak orduyu helak etmiştir. Allah (cc), Kur'an'da yer alan Fil kıssasıyla Mekke müşriklerine kendilerini karşı koyamayacakları bir ordunun saldırısından koruduğunu ve onları öldürülmekten ve esir düşmekten kurtardığını hatırlatmaktadır. Ayrıca Hz. Peygamber'e karşı çıkmamaları konusunda onları uyarmakta ve bu tutumlarını sürdürdükleri takdirde akıbetlerinin Ebrehe ordusu gibi olacağına dair mesaj verilmektedir.[66]

ETKİNLİK-14

30 dk.

Adı	Fil Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Fil suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Fil suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Fil suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Fil suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Fil suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Fil suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Fil suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

طَيْرًا اَبَابِيلَ	كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ	فِى تَضْلِيلٍ	تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ

4.2.3. Kureyş Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِاِيلَافِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ اِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾

اَلَّذِى اَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَاٰمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

- *Mekki suredir.*
- *Dört ayetten oluşur.*
- *Mushaf'taki sıralamada yüz altıncı, iniş sırasına göre yirmi dokuzuncu suredir.*
- *Sure adını birinci ayette geçen Kureyş kelimesinden almıştır.*

Grafik Bilgi 4.14: *Kureyş suresinin künyesi*[67]

ETKİNLİK-15

30 dk.

Adı	Kureyş Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Kureyş suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Kureyş suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Kureyş suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *Şükür ile nimet arasındaki bağı ve size yapılan iyilikler karşısında sergilemeniz gereken tutumu tartışınız.*
6. *Kureyş suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
7. *Kureyş suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.*
8. *Kureyş suresinden çıkarımda bulunarak hayatınızda sahip olduğunuz nimetleri sınıflandırdığınız bir şema hazırlayarak grubunuzla paylaşınız.*
9. *Grup olarak Kureyş suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.*
10. *Kureyş suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
11. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

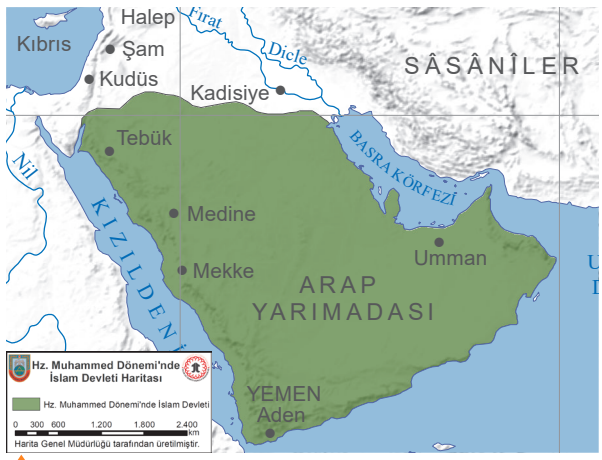
Değerlendirme

Kureyş suresi ile ilgili verilen öğrenme günlüğünü doldurunuz.

Hangi bilgileri edindim?	
Öğrendiklerim beni nasıl ve neden etkiledi?	
Öğrendiklerimi hayatıma nasıl aktaracağım?	

Kureyş suresi, ana teması itibariyle kendisinden hemen önceki Fil suresinin devamı gibidir. Fil suresinde Kureyşlilerin Ebrehe ve ordusunun saldırısından nasıl korundukları anlatılırken Kureyş suresinde kendilerine verilen nimetler ve güven duygusu dile getirilmektedir. Ebrehe ve ordusunun helak edilmesinin Kureyş'e kazandırdığı emniyet, huzur ve itibar hatırlatılarak Kureyşliler Allah'a (cc) kulluğa davet edilmektedir[68] *(Harita 4.1).*

Kureyş; Hz. Peygamber'in mensup olduğu, İslam'ın tebliğine ilk muhatap olan ve Kur'an'da adı geçen büyük Arap kabilesidir. Hz. Peygamber'in büyük dedesi Haşim bin Abdi Menaf ve diğer bazı Kureyş liderlerinin ticaret güvenliğini geliştirmek maksadıyla çevredeki

Harita 4.1: *Mekke Hz. İbrahim zamanından beri Allah (cc) tarafından insanlık için harem bölge olarak duyurulmuştu. Bu durum Mekke halkının dış saldırılardan korunmasında önemli bir etken olmuştur.*

kabile ve devlet liderleriyle yaptıkları "îlâf" adı verilen anlaşmalar meşhurdur.[69] Surenin ilk ayetinde geçen "îlâf" kelimesi, Kureyşlilere sağlanan bu ticari güven ortamını ifade eder. Kureyş kabilesi, Kâbe'nin gözetimini ve bakımını üstlendiği için diğer Arap kabileleri onlara büyük saygı gösterirlerdi. Özellikle Fil ordusunun Kâbe'yi yıkma girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması Kureyşlilerin diğer kabileler nezdindeki saygınlığını iyice artmıştır. Emirler ve krallar onlara saygı gösterir, başkaları çöllerde saldırılara uğrarken Kureyşliler güven içinde serbestçe seyahatlerde bulunarak büyük kazançlar elde ederlerdi.[70] Kureyş suresinin bütün insanlara yönelik mesajı da bu bağlamda insanoğlunun kendisine ihsan edilen nimetlere layık olmak için çalışması ve yalnızca Allah'a (cc) kulluk etmesi gerektiğidir. İnsan; kendisine verilen nimete nankörlük etmemeli, her nimeti verenin Allah (cc) olduğunu ve O'ndan başka ibadete layık varlık bulunmadığını unutmamalıdır.

ETKİNLİK-16

30 dk.

Adı	*Kureyş Suresini Tilavet Ediyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Kureyş suresinin okunuşu

1. *Kureyş suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreç ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kureyş suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Kureyş suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Kureyş suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Kureyş suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Kureyş suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

فَلْيَعْبُدُوا	مِنْ جُوعٍ	وَالصَّيْفِ	مِنْ خَوْفٍ

4.2.4. Maun Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَرَاَيْتَ الَّذِى يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ﴿١﴾ فَذٰلِكَ الَّذِى يَدُعُّ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾
فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ اَلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ اَلَّذِينَ هُمْ يُرَآؤُنَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

Mekki suredir.

Yedi ayetten oluşur.

İniş sırasına göre on yedinci, Mushaf'taki sıraya göre yüz yedinci suredir.

Sure adını son ayetinde geçen ve yardımlaşma anlamına gelen maun kelimesinden almıştır.

Grafik Bilgi 4.15: Maun suresinin künyesi

ETKİNLİK-17

30 dk.

Adı	*Maun Suresini Anlıyorum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce Maun suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Maun suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Maun suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *İyiliksever bir kimsenin bu güzel davranışı sergilerken gösterişten uzak durması gerektiğinin önemini tartışınız.*
6. *Maun suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
7. *Maun suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.*
8. *Maun suresinden çıkarabileceğiniz mesajları içeren bilgi kartları hazırlayarak grubunuzla paylaşınız.*
9. *Grup olarak Maun suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, belirlediğiniz konu ve olayları, ayrıca surenin sizin için önemini not ediniz.*
10. *Maun suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
11. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Maun suresinin konuları ile ilgili zihin haritası hazırlayınız.

Surede biri Allah'ın (cc) nimetlerini ve hesap gününü inkâr eden nankör, diğeri amellerini gösteriş ve **riya** için yapan iki tip insan tasvir edilir. Bu kişiler toplumda zayıf gördükleri kişileri hor görerek küçümserler. Bu kişilerin haklarını yemekten çekinmezler. İhtiyaç sahibi kişilere yardım edilmesini teşvik etmezler. Kendileri yardım etmedikleri gibi başkalarının yardım etmelerine de engel olmaya çalışırlar *(Görsel 4.7)*. Yoksul kimselere yardım etmemelerinin, insanların ihtiyaçlarının karşılanmasına engel olmalarının sebebi cimri olmalarıdır. Onlar için en önemli değer mal ve servettir. Bunun üstünde bir değer tanımazlar.[71] Maun suresinde bir taraftan bu tür davranışları sergileyenler kınanırken diğer taraftan müminler, yetim ve yoksullar gibi himayeye muhtaç kimselere yardım etmeye teşvik edilir. Ayrıca ihtiyaç sahiplerine yardım konusunda başkalarını da teşvik etmenin hatta bunun için hayır kurumları oluşturarak sosyal yardımı daha verimli ve sürekli hâle getirmenin gereği vurgulanır.[72]

Bir Hadis

"... Suyun ateşi söndürdüğü gibi sadaka da hataları söndürür. (ortadan kaldırır)..." (Tirmizi, "Cum'a", 79)

Surenin en önemli mesajı; Allah'a (cc) gönülden ibadet etmekle toplumsal hayatta yardımlaşma, şefkat ve merhametin birbirinden ayrılamayacağıdır. Maun suresinde inkârcıların, samimiyetsiz ve ikiyüzlü insanların olumsuz bazı ahlaki özellikleri ve sosyal alandaki yanlış tutum ve davranışları tanıtılarak önemli mesajlar verilir.[73] Çünkü toplumda ihtiyaç sahibi kişileri küçümseyerek hakaret edenler, bu kişilerin haklarını çiğnemiş ve onları incitici söz ve davranışlarla zorbalığa maruz bırakmış olur. İslam; insan onurunu zedeleyen her türlü küçümseme, dışlama, zorbalığa karşı sevgi, merhamet ve adalet temelli bir tutum geliştirmeyi öğütler. İslam'ın insanlığa yönelik en büyük hedeflerinden biri ise insanlar arasında sevgi, dayanışma ve paylaşmayı güçlendirerek sıkıntıların ve mutlulukların birlikte paylaşıldığı bir insanlık bilinci oluşturmaktır. **"Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki onlar namazlarını ciddiye almazlar."**[74] ayetinde ise yalnızken namaz kılmadıkları hâlde başkalarıyla birlikteyken namaz kılan münafıklar kastedilmiştir. Allah'a (cc) inandığını söylediği hâlde Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uymayan, ahirete inandığını söylediği hâlde hayatında bunun izine rastlanmayan herkes bu surenin muhatabıdır. Bazı âlimlere göre ise ayette namazlarını ciddiye almayan kişilere dikkat çekilmekte ve ibadetlerin samimi bir niyetle yapılması gerektiği anlatılmaktadır.

Görsel 4.7: *Maun suresinde ihtiyaç sahiplerine yardım konusunda başkalarını teşvik etmenin; bunun için yardım faaliyetlerini destekleyerek sosyal yardımı daha verimli ve sürekli hâle getirmenin önemi vurgulanır.*

30 dk.

ETKİNLİK-18

Adı	Maun Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Maun suresinin okunuşu

1. *Maun suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Maun suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Maun suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Maun suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Okuyuşunuzu daha da güzelleştirmek için karekoddaki genel ağ adresinden Maun suresini dinlemeyi sürdürünüz.*
9. *Maun suresini ezberlemeye çalışınız.*
10. *Maun suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
11. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek kelimelerin altındaki boşluklara yazınız.

يُرَآءُونَ	وَيَمْنَعُونَ	عَنْ صَلَاتِهِمْ	فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ

4.2.5. Kevser Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِنَّآ اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٣

- *Mekki suredir.*
- *Üç ayetten oluşur.*
- *Mushaf'taki sıraya göre yüz sekizinci, iniş sırasına göre on beşinci suredir.*
- *Sure, adını ilk ayetinde geçen ve çokluk anlamına gelen kevser kelimesinden almıştır.*

Grafik Bilgi 4.16: *Kevser suresinin künyesi*[75]

ETKİNLİK-19

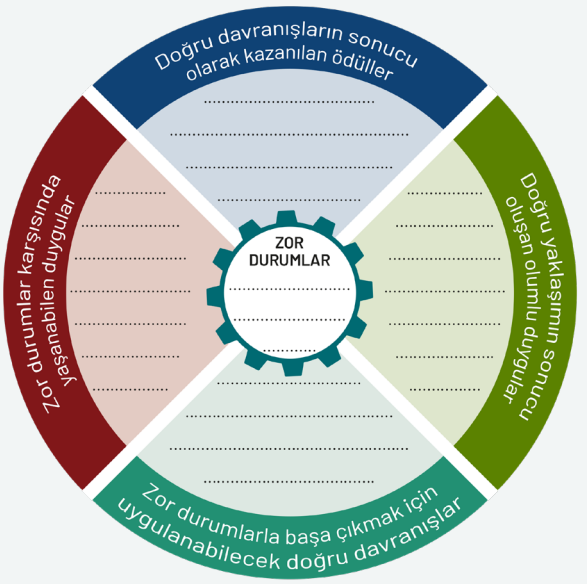
30 dk.

Adı	Kevser Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Kevser suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Kevser suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Kevser suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *"Bana yeten, beni barındıran, beni yediren ve içiren, bana iyilik edip (iyiliğini) artıran, bana nimet verip (nimetini) bollaştıran Allah'a hamdolsun..." (Ebu Davud, "Edeb", 97-98) hadisinden hareketle şükür ile nimet arasındaki ilişkiyi tartışınız.*
6. *Kevser suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
7. *Kevser suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.*
8. *Kevser suresinde geçen Hz. Peygamber'in yaşadığı durumdan hareketle zor durum–mükâfat–hissedilen duygular ilişkisini değerlendiren bir duygu ve durum çarkı hazırlayınız.*

9. *Grup olarak Kevser suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu/olayları ve sizin için önemini not ediniz.*
10. *Kevser suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
11. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Kevser suresinin ikinci ayetinde "O hâlde Rabbi'n için namaz kıl ve kurban kes." buyrularak şu düşünce amaçlanmaktadır: .....

.....

.....

.....

Adını çokluk anlamına gelen kevser kelimesinden alan sure, Kur'an-ı Kerim'in en kısa suresidir. Surede Hz. Peygamber'e dünya ve ahirette verilen nimetlerden bahsedilmekte, kendisine Allah'a (cc) kulluk etmesi ve kurban kesmesi emredilmektedir. Ayrıca ona düşmanlık edenler kınanmaktadır. Kevser suresi; müşriklerin baskılarının ve saldırılarının arttığı, Müslümanların ise zayıf durumda oldukları Mekke Dönemi'nde Hz. Peygamber'i ve ona inananları manen desteklemek üzere indirilen surelerdendir.[76] Kasım ve Abdullah isimli erkek çocuklarının küçük yaşta vefat etmeleri üzerine kendisine "nesli kesik" diyen müşriklerin sözlerinden dolayı üzülmüş olan Hz. Peygamber'e bitip tükenmez nimetler verildiği müjdelenerek üzüntüsü giderilmiş ve Hz. Peygamber'in şanının yüceliği bildirilmiştir.[77]

Asıl soyu kesik olanın Hz. Peygamber'e dil uzatanlar olduğunu belirten surenin son ayeti, Kur'an'ın gelecekten haber veren ifadelerinden biridir. Hz. Peygamber'e dil uzatanlar yok olup gitmiş, onları hiç kimse hayırla anmaz olmuştur. Hâlbuki Hz. Peygamber'in soyu kızı Hz. Fatıma vasıtasıyla devam etmiş, tebliğ ettiği din kısa zamanda geniş bir coğrafyaya yayılmış, kendisine ve bu dine inanan Müslümanlar hızla çoğalmıştır. Yine Hz. Peygamber'in adı dünyanın her yerinde ve daima okunan ezanlar ve kılınan namazlar sayesinde devamlı olarak hayırla anılmaktadır.[78]

ETKİNLİK-20

30 dk.

Adı	*Kevser Suresini Tilavet Ediyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Kevser suresinin okunuşu

1. *Kevser suresini önce öğretmeninizden ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kevser suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Kevser suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Kevser suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Kevser suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Kevser suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

إِنَّآ اَعْطَيْنَاكَ	وَانْحَرْ	هُوَ الْاَبْتَرُ	اِنَّ شَانِئَكَ

4.2.6. Kâfirun Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

Mekki suredir.

Altı ayetten oluşur.

Mushaf'taki sıralamada yüz dokuzuncu, iniş sırasına göre on sekizinci suredir.

Sure adını ilk ayetinde geçen ve inkârcılar anlamına gelen kâfirun kelimesinden almıştır.

Grafik Bilgi 4.17: *Kâfirun suresinin künyesi*[79]

ETKİNLİK-21

30 dk.

Adı	*Kâfirun Suresini Anlıyorum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce Kâfirun suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde eşit sayıda kişiden oluşan gruplara ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Kâfirun suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Kâfirun suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *Kâfirun suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
6. *Kâfirun suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendiriniz.*
7. *Kâfirun suresinden çıkardığınız mesajlardan hareketle bu surenin inancı ifade etme biçimini yansıtan bir afiş hazırlayarak grubunuzla paylaşınız.*
8. *Grup olarak Kâfirun suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, belirlediğiniz konu ve olayları, ayrıca surenin sizin için önemini not ediniz.*
9. *Kâfirun suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
10. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Kâfirun suresinde verilmek istenen mesajı kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

.....

.....

.....

Surede Hz. Peygamber'in inkârcılarla şirkte birleşmeyeceği kesin bir üslupla ifade edilmekte ve inancın şirkten uzak tutulması istenmektedir. Mekke müşrikleri, İslam'ın yayılmaması için Müslümanlara baskı ve işkence uygularken başarılı olamadıklarını gördüklerinden bir taraftan da Hz. Peygamber'le uzlaşma yollarını aramışlardır. İbni Abbas'tan nakledilen bir rivayete göre müşrikler Hz. Peygamber'e şu teklifte bulunmuşlardır: "Biz sana o kadar mal veririz ki Mekke'de herkesten zengin olursun. Eğer bir kadın istersen seninle onu evlendiririz. İstersen seni önder olarak kabul ederiz. Yalnız tanrılarımızı kötülemekten vazgeç. Eğer bu teklifi kabul etmezsen başka bir teklifimiz var. Bu, senin için de bizim için de hayırlı olur." Hz. Peygamber onlara "*O nedir?*" diye sordu. Onlar "Sen bir sene tanrılarımız olan Lat ve Uzza'ya ibadet et, biz de bir sene sadece senin tanrına ibadet edelim." dediler. Hz. Peygamber, bu teklifler üzerine "*Bekleyin bakalım, Rabbim ne emredecek?*" demiştir. Hz. Peygamber ve müşrikler arasında geçen bu olay üzerine Kâfirun suresi indirilmiştir.[80]

Tevhit ilkesinin sembolü olarak inen bu surede Mekkeli müşriklerin şahsında bütün putperestlere ilan edilmek üzere iman ile şirkin ayrı şeyler olduğu, bu iki inanç sistemi arasında bir benzerlik bulunmadığı ve iki inanç arasında bir uzlaşmaya gidilmesinin mümkün olmadığı kesin olarak ifade edilmiştir.[81] Kâfirun suresi, Müslümanların inançla ilgili konumlarını belirlemektedir. Gayrimüslimlerle dinî değerler hususunda herhangi bir pazarlık ve uzlaşma yapılamayacağını, hak dinin tek olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Sıra Sizde

Kâfirun suresinin verdiği mesajı düşünerek günlük hayatta doğru olduğunu düşündüğünüz bir değerden vazgeçmeniz istenirse nasıl davranırsınız?

ETKİNLİK-22

30 dk.

Adı	*Kâfirun Suresini Tilavet Ediyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Kâfirun suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Kâfirun suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Kâfirun suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Kâfirun suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Kâfirun suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Kâfirun suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Kâfirun suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ	وَلَآ اَنْتُمْ	عَابِدُونَ	وَلَآ اَنَا

4.2.7. Nasr Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ اِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

Medeni suredir.

Üç ayetten oluşur.

Mushaf'ta yüz onuncu, nüzul sıralamasında yüz on dördüncü suredir.

Adını ilk ayetinde geçen yardım anlamına gelen nasr kelimesinden alır.

Grafik Bilgi 4.18: Nasr suresinin künyesi[82]

ETKİNLİK-23

30 dk.

Adı	*Nasr Suresini Anlıyorum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce Nasr suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Nasr suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Nasr suresini inceleyerek surede geçen konuları belirleyiniz ve bu konuları sınıflandırınız.*
5. *Kendi hayatlarınızda elde ettiğiniz başarıları Nasr suresinde anlatılan fetih, yardım ve istiğfar ilişkisi üzerinden değerlendirerek arkadaşlarınız ile paylaşınız.*
6. *Nasr suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
7. *Nasr suresinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek durumlarla ilişkilendirerek duvar yazısı türünde "Zafer Geldiğinde Secdeyi Unutma" başlıklı metni grubunuzla paylaşınız.*
8. *Nasr suresi ile ilgili duvar yazısı metninizi diğer gruplarla paylaşınız.*
9. *Grup sözcüsünü etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Nasr suresinin mesajlarından hareketle insanın sahip olduğu yetenekleri, gösterdiği gayreti ve elde ettiği başarıları nasıl değerlendirmesi gerektiğine ilişkin çıkarımlarınızı kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

.....

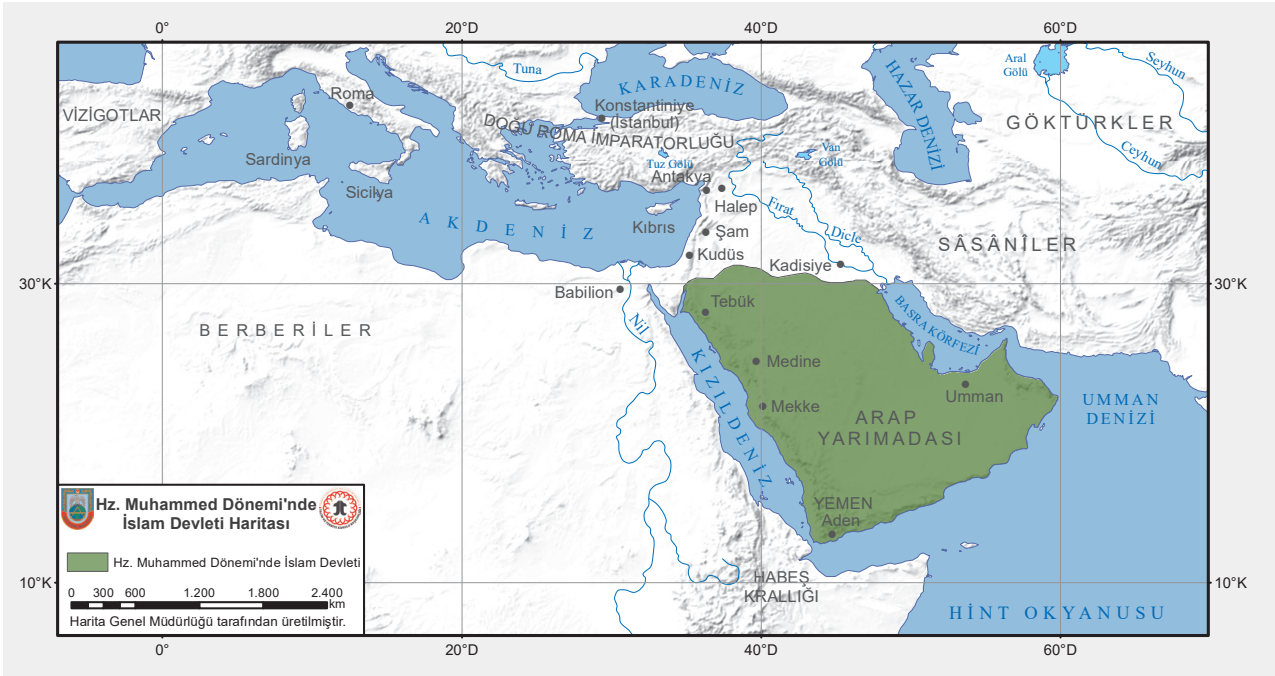
.....

.....

Nasr suresi, adını ilk ayette geçen "yardım, zafer" anlamına gelen nasr kelimesinden alır. "İzâ câe..." ve "Fetih" adlarıyla da bilinir.[83] Kur'an-ı Kerim'in tek parça hâlinde indirilen son suresidir.[84] Üç ayetten oluşan Nasr suresinde kazandıkları zaferler ve İslam'ın yayılıp güçlenmesi gibi nimetler karşısında Müslümanlara Allah'a (cc) "hamt ile tespih edip şükretmeleri gerektiği..." hatırlatılır.

İslam'ın ilk yıllarında Müslümanlar Mekke'de zor şartlar altındaydı. Sayıları az, maddi imkânları ise oldukça sınırlıydı. Hz. Peygamber, insanları Allah'a (cc) inanmaya davet ediyor fakat birçok kişi bu çağrıyı kabul etmiyordu. Bazıları Müslümanlara baskı uyguluyor ve onları çeşitli şekillerde engellemeye çalışıyordu. Buna rağmen Müslümanlar sabırla inançlarını korumaya devam ediyordu.[85]

Hicret'ten sonra Medine'de Müslümanlar güç kazanmaya başladı ve İslam toplumu giderek büyüdü. Bu süreçte İslam'ın yayılışı hızlandı ve birçok kişi İslam'ı kabul etti. Bu gelişmeler, İslam'ın kısa sürede geniş kitlelere ulaşmasına katkıda bulunmuştur *(Harita 4.2).* Nasr suresi, başarı ve zafer karşısında müminlerin nasıl bir tutum sergilemeleri gerektiğini de öğretir. İnsanlar çoğu zaman başarı elde ettiklerinde bunu kendi güç ve çabalarının bir sonucu olarak görebilir ve gurura kapılabilirler.[86]

Harita 4.2: *Mekke'nin fethinden sonra İslam'ın yayılışı hızlanmış, Arap Yarımadası geneline yayılarak birçok kişi Müslüman olmuştur.*

Allah Resulü'nün Nasr suresinde de bildirildiği gibi namaz sırasında ve günlük hayatında Allah'ı (cc) tespih ettiği, O'na hamdettiği ve bolca istiğfar ettiği rivayet edilmektedir.[87]

Nasr suresi, elde edilen başarıların Allah'ın (cc) yardımıyla gerçekleştiğini hatırlatır. Bu nedenle müminlerin Allah'a (cc) hamdetmeleri ve O'ndan bağışlanma dilemeleri gerektiği vurgulanır. İnsanlar başarı karşısında şükretmenin ve tevazu sahibi olmanın önemini öğrenir. Nasr suresi kısa olmasına rağmen Allah'ın (cc) yardımı, şükür, istiğfar gibi önemli mesajlar içeren bir suredir.[88] Bazı sahabiler, bu surenin Hz. Peygamber'in görevini tamamladığına ve vefatının yaklaştığına işaret ettiğini düşünmüştür. Bu nedenle sureye "Tevdi (Veda) suresi" de denilmiştir.[89]

ETKİNLİK-24

30 dk.

Adı	Nasr Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Nasr suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Nasr suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Nasr suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Nasr suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Nasr suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Nasr suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Nasr suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

اَلنَّاسَ	دِينِ اللهِ	اِنَّهُ	جَآءَ

4.2.8. Tebbet Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَآ اَبِى لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾

وَامْرَاَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِى جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ﴿٥﴾

- *Medeni suredir.*
- *Beş ayetten oluşur.*
- *Mushaf'taki sıralamada yüz on birinci, nüzul sıralamasında altıncı suredir.*
- *Adını "Elleri kurusun/Yazıklar olsun!" anlamına gelen ilk kelimesi "Tebbet"ten alır.*

Grafik Bilgi 4.19: *Tebbet suresinin künyesi*[90]

ETKİNLİK-25

30 dk.

Adı	Tebbet Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Tebbet suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan Tebbet suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Tebbet suresini inceleyerek ayette geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *Tebbet suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
6. *Tebbet suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.*
7. *Tebbet suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.*
8. *Tebbet suresinde Ebu Leheb'in olumsuz davranış özellikleri ile bu davranışlardan kaçınmaya yönelik çözümleri içeren tabloyu doldurunuz.*

Ebu Leheb'in Olumsuz Davranışı	Davranışın Özelliği	Bu Davranıştan Kaçınma Yolu

9. *Grup olarak Tebbet suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu ve olayları, ayrıca sizin için önemini not ediniz.*
10. *Tebbet suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
11. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Tebbet suresi ile ilgili çıkarımlarınıza dair kısa bir metin yazınız.

.....

.....

.....

Tebbet suresi, Müslümanların azınlıkta olduğu ve Mekke'de baskıların arttığı bir dönemde indirilmiştir. Sure adını ilk ayette geçen "tebbet (Elleri kurusun.)" kelimesinden alır. Bu ifade, Ebu Leheb'in hakikate karşı gösterdiği düşmanlığın sonunda başarısız olacağını ve yaptıklarının kendisine zarar olarak döneceğini anlatır.[91] Yüce Allah, Hz. Peygamber'e ***"En yakın akrabanı uyar."***[92] emrini verince Hz. Peygamber Safa Tepesi'ne çıkar ve Kureyş kabilesine seslenir. İnsanlar toplanınca onlara *"Size şu dağın arkasından bir düşman geldiğini söylesem bana inanır mısınız?"* diye sorar. Onlar da "Şimdiye kadar senden hiç yalan duymadık." derler. Bunun üzerine Hz. Peygamber kendisinin Allah (cc) tarafından gönderilmiş bir

uyarıcı olduğunu ve insanları büyük bir azap konusunda uyardığını bildirir. Topluluğun içinde bulunan amcası Ebu Leheb ise bu çağrıya öfkelenir ve "Yazıklar olsun sana! Bizi bunun için mi çağırdın?" diyerek tepki gösterir. İşte bu olaydan sonra Tebbet suresi indirilir.[93]

Surede Hz. Peygamber'e düşmanlık eden Ebu Leheb'in ve eşinin kötü akıbeti haber verilir. Ebu Leheb'in malı ve kazandıkları kendine hiçbir fayda sağlamamıştır. Bu durum, insanın servetinin ve gücünün onu kurtarmaya yetmeyeceğini açıkça gösterir. Surede ayrıca Ebu Leheb'in eşinin de yaptığı kötülükler sebebiyle cezalandırılacağı belirtilir. Rivayetlere göre o, zarar vermek amacıyla dikenler toplayıp Hz. Peygamber'in geçtiği yollara bırakmıştır. Tebbet suresi, kötülükte ısrar edenlerin sonunda kaybedeceğini; malın, makamın ve desteğin insanı kurtarmaya yetmeyeceğini öğretir. İyilikten ve doğruluktan uzaklaşan kişi, eninde sonunda kendi yaptıklarının sonucuyla karşılaşır. Surede Ebu Leheb ve eşinin iman etmeyecekleri ve ateşe girecekleri açıkça bildirilmiştir. Nitekim bu uyarıya rağmen onların iman etmedikleri bilinmektedir. Bu durumun nübüvvetin açık delillerinden biri olduğu ifade edilir.[94]

Bu sure insana akrabalık bağı, serveti veya toplumdaki konumunun onu Allah (cc) katında üstün yapmayacağını öğretir. Gerçek değer, iman ve doğru davranıştır. Kur'an-ı Kerim burada şu mesajı açıkça ortaya koyar: Hakikate karşı kibirle duran kim olursa olsun, sonunda kaybeder.[95] Bu sure aynı zamanda sabrın ve kararlılığın önemini gösterir. Hz. Peygamber'e en yakın akrabası bile karşı çıkmış fakat o, görevinden vazgeçmemiştir.[96]

ETKİNLİK-26

30 dk.

Adı	*Tebbet Suresini Tilavet Ediyorum*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Tebbet suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Tebbet suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Tebbet suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Tebbet suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Tebbet suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Tebbet suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

EBA

Tebbet suresinin okunuşu

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

يَدَآ اَبِى	وَتَبَّ	مَآ اَغْنٰى	نَارًا ذَاتَ	حَمَّالَةَ

4.2.9. İhlas Suresi ve Anlam

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿١﴾ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿٤﴾

Mekki suredir.

Dört ayetten oluşur.

Mushaf'taki sıralamada yüz on ikinci, nüzul sırasına göre yirmi ikinci suredir.

İslam dininin temel ilkesi olan tevhit inancını özlü bir şekilde anlattığı için "İhlas" adını almıştır.

Grafik Bilgi 4.20: *İhlas suresinin künyesi*[97]

ETKİNLİK-27

30 dk.

Adı	*İhlas Suresini Anlıyorum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce İhlas suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Bulduğunuz güvenilir kaynaklardan ihlas suresinin mealini okuyunuz.*
4. *İhlas suresini inceleyerek ayette geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *İhlas suresinde geçen iman esaslarından hareketle söz, inanç ve davranışlarında tutarlı olmanın sonuçlarına dair örnekler veriniz.*
6. *İhlas suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
7. *İhlas suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örneklerle ilişkilendiriniz.*
8. *İhlas suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.*
9. *İhlas suresinde geçen kavramlarla ilgili aşağıda verilen tabloyu doldurunuz.*

Kavram	Tanım	Özellik	Örnek cümle/Açıklama
Tevhit			
Ehad			
Samed			

10. *Grup olarak İhlas suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu ve olayları, ayrıca sizin için İhlas suresinin önemini not ediniz.*
11. *İhlas suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
12. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

İhlas kavramının bireyin ibadet ve ahlak dünyasına etkisini yazınız.

.....

.....

Bir Hadis

"Varlığım elinde olan Allah'a yemin ederim ki bu sure Kur'an'ın üçte birine denktir." (Buhari, "Tevhîd", 1)

İhlas suresi, İslam'ın temel inancı olan tevhidi yani Allah'ın (cc) birliğini açık ve özlü bir şekilde anlatır. Surenin inişiyle ilgili rivayetlere göre Mekkeli müşrikler, Hz. Peygamber'e Allah'ın (cc) nasıl bir varlık olduğunu sormuşlardır. Bunun üzerine İhlas suresi indirilmiştir. Tevhit; Allah'ı (cc) zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir ve tek kabul etmek demektir.[98] Surede geçen ehad ifadesi Allah'ın (cc) tek ve eşsiz olduğunu bildirir. Allah'ın (cc) birliği sayı anlamında bir olmak değildir. O'nun benzeri, ortağı ve dengi yoktur. Bu nedenle Allah (cc) hem birdir hem de tektir.[99] Surede yer alan samed kavramı ise bütün varlıkların ihtiyaçlarını karşılamak için kendisine yöneldiği fakat kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan varlık anlamına gelir.[100] Kur'an-ı Kerim'in temel konuları tevhit, ahiret ve nübüvvet olmak üzere üç başlıkta ele alınır. İhlas suresi, Allah'ın (cc) birliğini ve eşsizliğini kısa ve açık bir şekilde anlatan bir suredir ve tevhitle ilgilidir. Bu yönüyle İslam inancının özünü ortaya koyar ve müminlere doğru inancın temelini öğretir.[101]

ETKİNLİK-28

30 dk.

Adı	İhlas Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

İhlas suresinin okunuşu

1. *İhlas suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde İhlas suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *İhlas suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *İhlas suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *İhlas suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *İhlas suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

هُوَ اللّٰهُ	اَلصَّمَدُ	يُولَدْ

4.2.10. Felak Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِۙ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَۙ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَۙ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِى الْعُقَدِۙ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

Medeni suredir.

Beş ayetten oluşur.

Mushaf'ta yüz on üçüncü, nüzul sıralamasında yirminci suredir.

Adını ilk ayette geçen ve "sabah vakti" anlamına gelen "felak" kelimesinden alır.

Grafik Bilgi 4.21: Felak suresinin künyesi[102]

ETKİNLİK-29

30 dk.

Adı	*Felak Suresini Anlıyorum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce Felak suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.*

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Güvenilir kaynaklardan Felak suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Felak suresini inceleyerek ayette geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *Felak suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
6. *Felak suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajlardan hareketle kötülüklerden Allah'a (cc) sığınmanın yollarını tanıtan bilgilendirici bir broşür oluşturunuz.*
7. *Felak suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.*
8. *Grup olarak Felak suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, belirlediğiniz konu ve olayları, ayrıca surenin sizin için önemini not ediniz.*
9. *Felak suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
10. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Felak suresinin verdiği mesajların mümini kötülüklere karşı daha dikkatli ve bilinçli hâle getirmesiyle ilgili ne düşünüyorsunuz?

.....

.....

.....

Not Edelim

Felak ve Nâs surelerinin ikisine birden "sığındıran, koruyan" anlamında "muavvizeteyn" denir. (Aydar, "Muavvizeteyn", 30/334)

Medine Dönemi'nde indirilen Felak suresi adını ilk ayette geçen felak kelimesinden alır. Felak; sabah, tan yerinin ağarması anlamına gelir.[103] Felak kelimesi aynı zamanda "yarıp çıkmak" veya "bir şeyi çatlatıp içinden çıkmak" anlamını taşır. Bu yüzden bu kelime kâinatın yokluktan varlığa çıkması ve yaratılışın başlaması anlamına da gelmektedir.[104] Felak suresi, insanın Allah'a (cc) sığınma ihtiyacını hatırlatan bir suredir.

Surede insanın hayatında karşılaşabileceği maddi ve manevi şer unsurlarına dikkat çekilir. İnsanı dışarıdan etkileyebilecek zararların yanı sıra iç dünyasını bozan olumsuzluklara da işaret edilir. Karanlık, korku, kötülük, kıskançlık, kötü niyet ve insanı tedirgin eden her türlü durum bu çerçevede değerlendirilebilir. Bu yönüyle sure, insanın sadece fiziksel tehlikelerden değil; korku, endişe, haset ve kötü etkilerden de Allah'a (cc) sığınması gerektiğini vurgular[105] *(Görsel 4.8).*

Görsel 4.8: *Hz. Aişe'den nakledilen rivayete göre Peygamberimiz yatmadan önce Felak ve Nâs surelerini okuyarak dua ederdi. (bk. Buhari, "Fezailü'l-Kur'an", 15)*

Felak suresi, insana her zaman güçlü ve güvende olmadığını hatırlatır. İnsan, kimi zaman başkalarının kendisine zarar verme isteğiyle kimi zaman da hayatın belirsizlikleriyle karşı karşıya kalabilir. Müslümanlara paniğe kapılmak yerine Allah'a (cc) yönelmeyi, O'na güvenmeyi ve korunmayı O'ndan dilemeyi öğretir.[106]

Bu sure, kötülüğün varlığını kabul eder fakat insanı korkuya sürüklemez. Aksine ona güven duygusu kazandırır. Çünkü surenin ana fikri; kötülükler ne kadar çeşitli olursa olsun, Allah'ın (cc) korumasının hepsinden üstün olduğudur. Bu sebeple Felak suresi, müminin hem inancını güçlendiren hem de ona manevi huzur veren bir sığınma duası niteliği taşır.[107] Kur'an-ı Kerim'deki başka ayetlerde de şeytanın ve kötülüklerin şerrinden Allah'a (cc) sığınmamız emredilmiştir. İnsan, Felak suresini okuyarak görünür ve görünmez tehlikelere karşı yalnız olmadığını fark eder. Bu yönüyle sure, mümine korkularını büyütmek yerine Allah'a (cc) yönelerek huzur bulmayı öğretir. Aynı zamanda kötülükler karşısında tedbirli olmanın ve kalbi Allah'a (cc) bağlı tutmanın önemini hatırlatır.[108]

30 dk.

ETKİNLİK-30

Adı	Felak Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Felak suresinin okunuşu

1. *Felak suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Felak suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Felak suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Felak suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Felak suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Felak suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

مَا	حَاسِدٍ	شَرِّ النَّفَّاثَاتِ	فِى الْعُقَدِ

4.2.11. Nâs Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۙ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ۙ ﴿٢﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ۙ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۙ ﴿٤﴾

اَلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ النَّاسِ ۙ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾

- *Medeni suredir.*
- *Altı ayetten oluşur.*
- *Mushaf'ta yüz on dördüncü, nüzul sıralamasında yirmi birinci suredir.*
- *Adını beş ayetinin sonunda yer alan "nâs" (insanlar) kelimesinden alır.*

Grafik Bilgi 4.22: Nâs suresinin künyesi[109]

ETKİNLİK-31

30 dk.

Adı	Nâs Suresini Anlıyorum
Ön Hazırlık	Derse gelmeden önce Nâs suresinin mealini güvenilir kaynaklardan bulunuz.

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

1. *Öğretmeninizin rehberliğinde beş gruba ayrılınız.*
2. *Grup içinde görev (sözcü, yazman) paylaşımı yapınız.*
3. *Güvenilir kaynaklardan Nâs suresinin mealini okuyunuz.*
4. *Nâs suresini inceleyerek ayetlerde geçen konuları belirleyiniz ve sınıflandırınız.*
5. *Nâs suresinin mealinden ulaştığınız mesajları listeleyiniz.*
6. *Nâs suresinin mealinden ulaştığınız bu mesajları günlük hayattan örnek ve durumlarla ilişkilendirerek suredeki örnek vesvese ve çözümüne dair kısa bir senaryo hazırlayınız.*
7. *Nâs suresinin mesajlarının kendi hayatınızdaki yerini düşününüz ve grubunuzla paylaşınız.*
8. *Grup olarak Nâs suresi ile ilgili ulaştığınız sonuçları, konu ve olayları, ayrıca sizin için bu surenin önemini not ediniz.*
9. *Nâs suresi ile ilgili notlarınızı diğer gruplarla paylaşınız.*
10. *Söz alan arkadaşlarınızı etkin şekilde dinleyiniz.*

Değerlendirme

Nâs suresine göre insanı yanlış davranışlara yönelten vesveselere karşı hangi yollarla korunabiliriz? Günlük hayattan bir örnek vererek açıklayınız.

.....

.....

.....

Medine'de indirilen Nâs suresi, adını ilk ayetinde geçen ve insanlar anlamına gelen nâs kelimesinden alır.[110] Allah Teala, insanları yaratmış ve onlara hem maddi hem de manevi birçok nimet vermiştir. İnsanların hem bedenlerini hem de ruhlarını besleyip yetiştirdiği için Kur'an-ı Kerim'de kendisini "Rab" ismiyle tanıtmıştır. "Melik" kelimesinin anlamı ise insanları yöneten, onlara emirler veren ve yasaklar koyan yöneticidir. Bu kelime daha çok akıllı varlıkları yöneten kişiler için kullanılır.[111]

Bütün insanları yöneten, onlara kanun koyan ve hükmeden gerçek hükümdar ve sahip yalnızca Yüce Allah'tır. Surede geçen "ilah" kelimesi de sadece kendisine ibadet edilmeye layık olan Allah (cc) anlamına gelir.[112] Allah (cc) bütün varlıkların Rabbidir *(Görsel 4.9)*.[113]

Görsel 4.9: *Kâf suresinin 16 ve 17. ayetlerinde Allah (cc)" İnsanı biz yarattık ve elbette içinden geçenleri biliriz, sağında solunda oturmuş iki alıcı (yaptıklarını) alıp kaydederken biz ona şah damarından daha yakınız." buyurmuştur.*

Nâs suresinde geçen **vesvese** kelimesi insanı kötü ve ahlaka uygun olmayan davranışlara yönelten bir iç etki olarak hissedilir. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de ve hadislerde şeytanın insanlara vesvese verdiği bildirilmiştir.[114] Kötülüğü temsil eden şeytan insan üzerindeki etkisini daha çok psikolojik yollarla gerçekleştirir. Vesvesenin bir diğer kaynağı ise insanın kendi nefsi olabilir.[115] Nâs suresi, kalbe gelen her düşüncenin doğru olmayabileceği konusunda insanı bilinçli olmaya çağırır.

Bu surede cinlerin ve insanların şerrinden Allah'a (cc) sığınmamız istenir. Aynı zamanda içimizden gelen bazı düşünce, duygu ve isteklere karşı dikkatli olmamız gerektiğini de hatırlatır. İnsan bu düşünceleri akıl, vicdan ve dinî değerler ile değerlendirerek doğru olanı seçmelidir. Surede şeytanın vesveselerine uyarak kötü işler yapan insanlardan bahsedilmektedir. Bunlar doğru değerleri kaybetmiş, nefsinin isteklerine kapılmış olanlardır. Bu kişiler çoğu zaman doğru ve iyi görünerek insanlara yaklaşır. Fakat sonunda insanları kötü ve zararlı davranışlara yönlendirebilirler.[116] Dolayısıyla mümin hem görünmeyen varlıklardan hem de kötü niyetli insanlardan gelebilecek etkiler karşısında dikkatli olmalıdır.

Vesvese
İnsanın içine doğan şüphe, kuruntu, kötü düşünce ve olumsuz telkin anlamına gelir. Bu kelime; fısıldama, kuşku verme, kişiyi yanlış yönlendiren sözler söyleme gibi anlamlar da taşır.
(Çağrıcı, "Vesvese", 43/70-72)

ETKİNLİK-32

30 dk.

Adı	Nâs Suresini Tilavet Ediyorum

Yönerge

Aşağıdaki uygulama adımlarını takip ederek verilen etkinliği yapınız.

Nâs suresinin okunuşu

1. *Nâs suresini önce öğretmeninizden, ardından karekoddan dinleyiniz.*
2. *Dinleme esnasında harflerin mahreçlerine ve telaffuz özelliklerine dikkat ediniz.*
3. *Sıranız geldiğinde öğretmeninizin rehberliğinde Nâs suresini harflerin mahreçlerine, hareke ve işaretlerin telaffuz özelliklerine göre doğru bir şekilde okuyunuz.*
4. *Okumanızı gerçekleştirirken ayetlerdeki tecvit kurallarını uygulayınız.*
5. *Nâs suresini doğru bir şekilde telaffuz edene kadar yüzünden okumaya devam ediniz.*
6. *Nâs suresini öğretmeninizin rehberliğinde bireysel veya koro hâlinde talim ediniz.*
7. *Tekrar çalışmalarınızı bireysel olarak sürdürünüz.*
8. *Nâs suresini ezberlemeye çalışınız.*
9. *Nâs suresini tecvit kurallarına uygun bir şekilde sınıfta ezbere okuyunuz.*
10. *Hatalarınızı düzeltmek için öğretmeninizin dönütlerini dikkate alınız.*

Değerlendirme

Aşağıdaki kelimelerde yer alan tecvit kurallarını belirleyerek altındaki boşluklara yazınız.

اَعُوذُ	اَلْخَنَّاسِ	وَالنَّاسِ	فِى صُدُورِ

2. KONTROL NOKTASI

1. Aşağıda verilen 1-5. ifadelerin başına ilgili olduğu surenin harfini yazarak tanımlarla sureleri eşleştiriniz.

☐	**1.** Samed: Hiçbir şeye muhtaç olmamak	**a)** Fatiha
☐	**2.** Ebter: Soyu kesik, sonu olmayan	**b)** Kevser
☐	**3.** Sıratımüstakim: Dosdoğru yol	**c)** İhlas
☐	**4.** Rihle: Kış ve yaz yolculuğu (ticaret)	**ç)** Fil
☐	**5.** Siccil: Pişmiş çamurdan taş	**d)** Kureyş
		e) Felak

2. Aşağıda verilen 1-6. ifadelerdeki bilgiler doğru ise "D", yanlış ise "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

	İfadeler	D	Y
1.	Fil suresi Medine Dönemi'nde inmiştir.		
2.	Kureyş, Hz. Peygamber'in mensup olduğu kabilenin adıdır.		
3.	Felak ve Nâs sureleri Mushaf'ın en başında yer alan ilk iki suredir.		
4.	Kur'an-ı Kerim'in ilk suresi olduğu için başlangıç anlamına gelen Fatiha adını almıştır.		
5.	Felak suresi adını ilk ayette geçen ve insanlar anlamına gelen kelimeden almıştır.		
6.	Tebbet suresinde dünya malı ve makamının kişiyi kurtarmayacağı vurgulanır.		

PERFORMANS GÖREVİ

Amaç	*Fatiha ve Fil ila Nâs surelerini anlamada Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme*
Görev	*İçerik çerçevesindeki dua ve surelerde geçen önemli kelime/kavramlardan oluşan bir sözlük hazırlayıp sunma*
Ürün	*Sunum*
Ön Hazırlık	*Derse gelmeden önce geçerli ve güvenilir basılı/dijital kaynaklardan Fatiha ve Fil ila Nâs surelerinin mealleri bularak inceleyiniz.*

Yönerge

Bu performans görevini aşağıdaki uygulama adımları doğrultusunda hazırlayınız.

1. *Bir çalışma planı oluşturunuz.*
2. *Çalışmanızda faydalandığınız kaynakların isimlerine yer veriniz.*
3. *Konuyu ele alırken sınırları iyi belirleyiniz ve konu dışına çıkmayınız.*
4. *Çalışmanızı destekleyecek yazılı materyal kullanınız.*
5. *Konuyu ele alırken araştırma süreci, kavramları belirleme, çıkarım yapma ve sunma aşamalarını takip ediniz.*
6. *Fatiha ve Fil ila Nâs suresinde geçen kavramları belirleyerek hazırladığınız sözlüğü arkadaşlarınıza sununuz.*

Değerlendirme

1. *Öz değerlendirme formunu doldurarak çalışmanızla ilgili kendinizi değerlendiriniz.*

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form, Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme ile ilgili becerileriniz hakkında öz değerlendirme yapmanız için düzenlenmiştir. İlgili ifadeler size uygunsa "Evet"i, biraz uygunsa "Kısmen"i, uygun değilse "Hayır"ı işaretleyiniz.

Tüm ölçütlerle ilgili düşüncenizi işaretlemeyi unutmayınız.

	Değerlendirme Ölçütleri	Dereceler		
		Evet	Kısmen	Hayır
1.	Hazırladığım çalışma planına uygun hareket ettim.			
2.	Araştırma sürecinde en az iki farklı güvenilir kaynaktan araştırma yapıp veri topladım.			
3.	Konuyla ilgili kavramları doğru bir şekilde belirledim.			
4.	İncelediğim bilgilerden çıkarım yaptım.			
5.	Kendi cümlelerimle sözlük hazırlayıp sunum yaptım.			
6.	Fatiha ve Fil ila Nâs surelerini anlamada Kur'an-ı Kerim mealle-rine başvurabildim.			

2. *Hazırladığınız performans görevi yandaki karekodla verilen dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilecektir.*

Dereceli puanlama anahtarı

4. TEMA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1-7. soruları verilen tablolara göre cevaplayınız.

1. Aşağıda verilen 1-5. ifadelerin başına ilgili olduğu sureye ait harfi yazarak tanımlarla kavramları eşleştiriniz.

.....	1. اَلَّذِیْٓ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ	**a)** Felak Suresi
.....	2. وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِی الْعُقَدِ	**b)** Nâs Suresi
.....	3. فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۭ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا	**c)** Nasr Suresi
.....	4. مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا كَسَبَ	**ç)** Kureyş Suresi
.....	5. اَلَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ	**d)** Tebbet Suresi
		e) Kâfirun Suresi

2. Aşağıda çeşitli surelerle ilgili bilgiler verilmiştir.

1.	Surenin son dört ayetinde ibadetlerini gösteriş için yapanlar, iyiliğe engel olanlar ve her türlü iyilikten uzak durdukları için ihtiyaç sahiplerine ufak tefek yardımları bile esirgeyenler kınanır. Bazı âlimlere göre ise ayette namazlarını ciddiye almayan, eğlence kabilinden namaz kılan kimselere dikkat çekilmektedir.
2.	Bu vesveseyi veren varlığın "hannas" kelimesiyle tasvir edilmesi müminin manevi düşmanının kendisine açıktan cephe almadığını, gizli saklı yollardan ona tuzak kurmaya çalıştığını gösterir.
3.	Dördüncü ayette İslam dini tarafından yasaklanmış üfürükçülük, büyücülük gibi uygulamalar kastedilmektedir. Ayette büyücülere başvurulmaması, büyü ve sihirden uzak durulması gerektiği bildirilmektedir.
4.	Surede Mekke müşriklerine bildikleri bir olayın acı sonu hatırlatılmakta, İslam'a ve Hz. Peygamber'e karşı çıkmayı sürdürmeleri hâlinde kendilerinin de benzer bir cezaya çarptırılabilecekleri uyarısı yapılmakta ve Allah'ın (cc) evini yıkmaya gelen ordunun O'nun kudreti karşısında aciz kaldığı vurgulanmaktadır.
5.	Tefsir âlimlerine göre bu surede bahsedilen yolculuklar; yazın Şam, kışın Yemen bölgesine giden ticaret kervanlarıdır. Kureyşliler; bu yolculuklar sayesinde bir yandan ekonomik durumlarını düzeltiyor, diğer yandan da çeşitli medeniyet ve kültürleri tanıma imkânı buluyorlardı.

Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

.....	a)	Birinci sure اَرَاَیْتَ الَّذِیْ یُكَذِّبُ بِالدِّیْنِ ayetiyle başlamaktadır.
.....	b)	Birinci surenin adı "çokluk" manasına gelmektedir.
.....	c)	İkinci sure yedi ayetten oluşmaktadır.
.....	ç)	Üçüncü surenin ikinci ayeti مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ayetidir.
.....	d)	Dördüncü surede Fil Vakası anlatılmaktadır.
.....	e)	Beşinci sure, Mekki suredir.
.....	f)	Beşinci sure, tamamı bir defada indirilen son suredir.

3. Aşağıdaki tabloda bir öğrencinin günlük hayatından çeşitli durumlar verilmiştir. Verilen durumlarla ilişkili kavramları ve kişiye kazandırdığı tutumları yazınız.

Durum	Dualardaki Kavramlar	Kişiye Kazandırdığı Tutumlar
Bir öğrenci hata yaptığını fark edip hatasını düzeltmek istemektedir.		
Bir öğrenci gelecekle ilgili kaygı yaşarken Allah'a (cc) güvenmektedir.		
Bir öğrenci sadece kendisi için değil başkaları için de iyilik istemektedir.		
Bir öğrenci sahip olduğu nimetlerin farkına varmaktadır.		

Dualar	Kavramlar					
	Hamt	Salavat	Mağfiret	Tayyibat	Tenzih	İstiane
Kunut Duaları		X				
Rabbena Duaları			X			
Salli-Barik Duaları		X				
Sübhaneke Duası						X
Tahiyyat Duası				X		

4. Tabloda dualar ve dualara ait verilen kavramlardan hangileri yer değiştirdiğinde doğru eşleştirme sağlanmış olur?

.....

5. Verilen kavramlardan hangisi "yardım isteme" manasına gelmektedir?

.....

6. Verilen kavramlardan hangi ikisi aynı dua içinde geçmektedir?

.....

7. Verilen kavramlardan birini seçerek kısaca açıklayınız.

.....

.....

Aşağıdaki 8-9. soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

8. soruyu aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Ahmet, dışarıda kar yağdığını görerek yatağından fırlamıştı. Arka sokakta oynayan çocukların sevinç çığlıkları duyuluyordu. Eline aldığı karları sıkıştırmış, o tarafa doğru koşmaya başlamıştı bile. Sınıf arkadaşı Cemil'in evinin önünden geçerken birden durdu. Cemil'in camdan kendisine baktığını görünce içi cız etti. Cemil, babasını bir yıl önce trafik kazasında kaybetmişti. Annesi ve küçük kız kardeşiyle bu evde yaşıyorlardı. Dün okuldan eve gelirken onu göz ucuyla süzmüştü. Ayakkabıları eskimiş, içine su alıyordu. Artık dar gelmeye başlayan ceketi iyice solmuştu. Birden babasıyla birlikte yatsı namazından sonra mealini okudukları Maun suresi aklına geldi. Okuduğu ayetler hâlâ aklında idi. Ahmet hemen eve gitti, annesiyle birlikte Cemil için yeni bir kışlık ceket, bot, eldiven hazırladılar ve Cemillerin evine gittiler. Bir saat sonra yeni kıyafetleriyle coşkuyla koşan arkadaşlarına kartopu fırlatan Cemil'in kahkahaları etrafı çınlatıyordu. Yatağına uzanmadan önce perdeyi aralayıp Cemillerin evine baktı. Huzurla yatağına uzandı. Yardım etmenin insanı bu kadar mutlu edeceğini hiç düşünmemişti. Dudaklarından Maun suresi dökülürken gözleri güzel rüyalar için kapanıyordu.

(bk. Gümülcine Seçilmiş Müftülüğü, *Meal ve Açıklamalı Namaz Sûreleri ve Duâlar*, 81)

8. Bu metinden yola çıkarak Maun suresinden çıkarılabilecek mesajları yazınız.

.....

.....

.....

.....

9. Ahmet, Maun suresindeki hangi ayetleri hatırlayarak Cemil'e yardım etmek istemiştir?

.....

.....

.....

10-12. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Mekke Dönemi'nde Fatiha suresinden sonra nazil olmuştur. Beş ayettir. Adını "Elleri kurusun/Yazıklar olsun!" anlamına gelen ilk kelimesinden alır. Surede Hz. Peygamber'e düşmanca davranan amcası eleştirilmekte, onun gibi servetine ve gücüne dayanarak inkâra sapanların acı sonu bildirilmektedir. Surenin ilk üç ayetinde amcasının sahip olduğu servetten ve çocuklarından bir fayda görmeyeceği, cehennem ateşine atılmaktan kurtulamayacağı haber verilmektedir.

10. Metinde açıklaması yapılan sure hangisidir?

.....

.....

11. Bu surenin iniş sebebini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

12. Surenin son ayetinde vurgulanan düşünce nedir?

13-14. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

İnsanlar her devirde Allah (cc) ile yarattıkları arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışmışlardır. Ne var ki çoğunlukla putlar, melekler, cinler gibi çeşitli yaratıklar ile Allah (cc) arasında insanlar arasındakine benzer bir akrabalık ilişkisi kurmuşlardır. Bazen mahlukları ilahlaştırırken bazen de Allah'ı (cc) mahluklara benzetme hatasına düşmüşlerdir. Hatta O'nun yarattığı varlıklara hulul ettiğini yani onların bedenine girdiğini düşünenler dahi olmuştur. Allah'ı (cc) âlemdeki varlıklarla tamamen ilişkisiz bir varlık olarak algılamak da O'nun hakkındaki yanlış inanışlardan biri olmuştur. Kur'an'daki birçok ayette bu tür batıl inançlar yerilmektedir.

13. Bu metinde anlatılan düşünceleri reddeden surenin adını yazarak surenin ana düşüncesini açıklayınız.

14. Bu metinde altı çizili cümleyi reddeden kısa surelerden bir ayet yazarak ayeti açıklayınız.

15. Bir okulda Gazze'deki savaş mağduru çocuklar için yardım kampanyası düzenlenecekti. Başlangıçta bu kampanyaya yalnızca birkaç öğrenci katıldı. Ancak zamanla diğer öğrenciler de bu yardım kampanyasının önemini fark ederek kampanyaya destek vermeye başladı. Kampanya büyüdü ve ihtiyaç sahiplerine birçok yardım ulaştırıldı. Başarıyla tamamlanan bu çalışmadan sonra öğrenciler gururlanıp övünmek yerine Allah'a (cc) şükrettiler ve yaptıkları iyiliklerin devam etmesi için çaba sarf ettiler.

Bu metin, hangi kısa surenin ana düşüncesine işaret etmektedir?

16-17. soruları aşağıdaki ayetlere göre cevaplayınız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

فَاِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ اٰبَآءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًا ؕ فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا ؕ وَاللّٰهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

(Bakara suresi 200-202. ayetler)

16. Verilen ayetlerden hangisi namazda teşehhütte okunan dualardan biridir?

.....

.....

17. Verilen ayetlerden 201. ayetin Türkçe anlamını yazınız.

.....

.....

Aşağıdaki 18-20. soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

18. Rabbena dualarında aşağıdaki konulardan hangisine vurgu yapılmaktadır?

A) Dünya nimetlerini her şeyden çok istemeye
B) Dünya ve ahiret iyiliğini gözetmeye
C) Bireysel başarıya yönelmeye
D) Sadece ahiret için dua etmeye
E) İnsanlardan uzak inzivada yaşamaya

19. Aşağıdakilerden hangisi Kunut dualarının mesajını yansıtmaktadır?

A) İnsana güçlü olduğu zaman dua etmesi gerektiğini öğretir.
B) İnsanın başkalarına ihtiyaç duymadan yaşamasını öğütler.
C) Geçmişte yaşamış insanlarla ilgilidir.
D) Sadece istiğfar anlamı içermektedir.
E) İnsanın zor zamanlarda Allah'a (cc) sığınmasını ve ümitvar olmasını sağlar.

20. Felak suresi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) İnsanın maddi ve manevi kötülüklerden Allah'a (cc) sığınması gerektiğini vurgular.
B) Müslümana korku ve endişe karşısında Allah'a (cc) yönelmeyi öğretir.
C) Kötülüklerin varlığını kabul etmekle birlikte insana güven duygusu kazandırır.
D) İnsanın yalnızca fiziksel tehlikelere karşı korunma istemesi gerektiğini anlatır.
E) Müminin inancını güçlendiren ve manevi huzur veren bir sığınma duası niteliği taşır.

Tema ile ilgili daha fazla soruya yandaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

4. TEMA SONNOTLARI

1 bk. Serinsu vd., "Dua", 62.
2 Cilacı, "Dua", 9/529.
3 Bakara suresi 186. ayet.
4 Ebu Davud, "Salât", 119-120; Karaman vd., *İlmihal I*, 253.
5 Yurdagür, "Tesbih", 40/527.
6 Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 5/272-274.
7 Başoğlu vd., "Sübhâneke", 7/310.
8 Topaloğlu, "Hamd", 15/442.
9 Zemahşerî, *Keşşâf Tefsiri*, 1/80.
10 Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 1/74.
11 Buhari, "Ezân", 148; Karaman vd., *İlmihal I*, 250.
12 Atar, "Teşehhüd", 40/563.
13 Karaman vd., *İlmihal I*, 250.
14 İbni Mace, "İkametü's-salat", 24.
15 Tirmizi, "Deavât", 64.
16 İbni Mace, "İkâmet", 27.
17 Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
18 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 3/459; Başoğlu vd., "Ka'de", 4/519-520.
19 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/242, 253; Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 2/107, 237.
20 Buhari, "Enbiya", 10; Karaman vd., *İlmihal I*, 255.
21 Tirmizi, "Deavât", 64.
22 Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
23 Tirmizi, "Deavât", 60.
24 Müslim, "Salât", 70.
25 Ahzap suresi 56. ayet.
26 Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
27 Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 2/364; Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 1/200.
28 Tirmizi, "Salat", 117.
29 Ebû Davud, "Salât", 200, 201.
30 Topaloğlu, "Mecîd", 28/238; Topaloğlu, "Hamîd", 15/458; Yazır, *Hak Dini Kur'an Dili*, 6/46; Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/169.
31 Müslim, "Zikir", 26.
32 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/319.
33 Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/625-626.
34 Kasas suresi 77. ayet.
35 Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 3/626.
36 Bakara suresi 200. ayet.
37 Bakara suresi 200. ayet.
38 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 1/318.
39 Ebu Davud, "Vitr", 26.
40 Karaman vd., *İlmihal I*, 264.
41 Çağrıcı, "Hasene", 16/376; Bebek, "Mağfiret", 27/313; Serinsu vd., "Rab", 371; Yüksel, "Hesap", 17/240.
42 Buhari, "Deavat", 58; Çakır, "Hadislere Göre Sabah Namazında Kunut Uygulaması: Metinler Arası Karşılaştırma", 434.
43 Özafşar vd., *Hadislerle İslam*, 2/63, 64.
44 Buhari, "Deavât", 58.
45 Serinsu vd. "Kunut", 265.
46 Başoğlu vd., "Sübhâneke", 5/236.
47 Koçak, "Kunut", 26/380.
48 bk. Yaşaroğu, "Namaz", 32/350-357.
49 Yılmaz, *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim*, 87-88.
50 Başoğlu vd., "Fâtiha Sûresi", 2/553.
51 Başoğlu vd., "Fâtiha Sûresi", 2/553.
52 Fatiha suresi 1. ayet.
53 İbni Mace, "Edeb", 55.
54 Ahmed bin Hanbel, *el-Müsned*, 3/450; Buhari, "Tefsirü'l-Kur'an", 3.
55 İbni Mace, "Nikâh", 19.
56 Akseki, *Namaz Surelerinin Tercüme ve Tefsiri*, 8.
57 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/58-59.
58 Başoğlu vd., "Fatiha suresi", 2/553; Akseki, *Namaz Sûrelerinin Türkçe Terceme ve Tefsiri*, 8.
59 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/58-59.
60 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 1/15.
61 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 1/16; bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/58-59.
62 Fatiha suresi 6. ayet.
63 bk. Başoğlu vd., "Fâtiha sûresi", 2/555.
64 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 1/64-65.
65 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 5/689-691.
66 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/487.
67 bk. Başoğlu vd., "Kureyş sûresi", 5/267.
68 bk. Başoğlu vd., "Kureyş sûresi", 5/267.
69 bk. Çağrıcı, *Kur'an'ın Geliş Ortamında Ahlâk ve İnsan İlişkileri*, 167-168.
70 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 5/693-694.
71 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/491.
72 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu Tefsiri*, 5/696-697.
73 bk. Başoğlu vd., "Mâûn sûresi", 5/388.
74 Maun suresi 4-5. ayetler.
75 bk. Başoğlu vd., "Kevser sûresi", 5/147.
76 bk. Başoğlu vd., "Kevser sûresi", 5/147.
77 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/700.
78 bk. Başoğlu vd., "Kevser sûresi", 5/148.
79 bk. Şimşek, Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri, 5/496.
80 bk. Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri*, 5/496.
81 bk. Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710.
82 Yaşaroğlu, "Nasr Sûresi", 32/416-417.
83 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/706.
84 Yaşaroğlu, "Nasr Sûresi", 32/416-417.
85 Şimşek, *Hayat Kaynağı Kur'ân Tefsiri*, 5/499.
86 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/707-708.
87 Müslim, "Salât", 218-220.
88 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/707-708.
89 Buhari, "Tefsir (Kevser) ", 4; Buhari, "Tefsir", 110.
90 Birışık, "Tebbet Sûresi", 40/212.
91 Birışık, "Tebbet Sûresi", 40/212.
92 Şuara suresi 214. ayet.
93 Buhari, "Tefsir", 111.
94 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/710-712.
95 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/709-712.
96 Birışık, "Tebbet Sûresi", 40/212.
97 Işık, "İhlâs Sûresi", 21/ 537-538.
98 bk. Serinsu vd., "Tevhit", 365.
99 Topaloğlu, Bekir, "Ahad", 1/483-484.
100 Topaloğlu, Bekir, "Samed", 36/68-69.
101 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/716-717.
102 Işık, "Felak Sûresi", 12/ 301-302.
103 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/718.
104 Işık, "Felak Sûresi", 12/301-302.
105 Çağrıcı, "Haset", 16/378-380.
106 Işık, "Felak Sûresi", 12/301-302.
107 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/721-722.
108 bk. Araf suresi 200. ayet; Müminun suresi 97-98. ayetler; Fussilet suresi 36. ayet.
109 Yaşaroğlu, "Nâs Sûresi", 32/392-393.
110 Yaşaroğlu, "Nâs Sûresi", 32/392-393.
111 Topaloğlu, "Melik", 29/50-51.
112 Yavuz, "İlâh", 22/64.
113 Enam Suresi 164. ayet.
114 bk. Araf suresi 20. ayet; Taha suresi 120. ayet; Buhari, "Bedü'l-halk", 11.
115 bk. Kaf suresi 16. ayet.
116 Karaman vd., *Kur'an Yolu*, 5/724-725.

SÖZLÜK

A-B-C-Ç

aciz: Bir işi yapabilecek gücü, becerisi veya yeteneği olmayan kimse; güçsüz veya çaresiz olma durumu.

ahlak: İnsanın yaratılışından gelen özellikleri ile insanların iyiliğini ve mutluluğunu hedef alan kuralların hayata geçirilmesi ile kazanılan iyi ve güzel davranışlar; huylar, mizaçlar, karakterler, tabiatlar.

akıbet: Bir iş veya durumun sonu veya sonucu; serencam.

âlim: Bilimsel çalışmalarla uğraşan kimse; bilim insanı, bilgin.

amel: Dinin buyruklarını yerine getirmek için yapılan iş, fiil veya hareket. Yapılmış, gerçekleşmiş davranış; edim.

broşür: Genellikle bir şeyi tanıtmayı amaçlayan, sayfa sayısı az, küçük kitap; risale, kitapçık.

bürümek: Bir nesnenin veya alanın üzerini tamamen kapatacak şekilde yayılmak, kuşatmak veya bir durumun kişiyi veya yeri tamamen etkisi altına etkisi altına almak.

cahiliye: İslamiyet'in doğuşundan önceki Arap Yarımadası'nın içinde bulunduğu dönemi, sosyal yapıyı ve inanç sistemini tanımlamak için kullanılan söz; bilgisizlik, gerçeği tanımama.

cemaat: Camide veya mescitte bir imamın arkasında toplanarak birlikte namaz kılan Müslümanların oluşturduğu topluluk.

D-E-F

dâhil etmek: Bir kimseyi veya bir kavramı bir bütünün, bir grubun veya bir sınırın içine almak veya ona katmak.

delil: Gerçeğe ulaştıran şey anlamında kelâm ve fıkıhta kullanılan terim.

ebedî: Başlangıcı ve sonu olmayan; sonsuz, ölümsüz.

Ebrehe: Tarihte Fil Vakası olarak bilinen olaydaki kişi, Habeş Krallığı'nın Yemen valisi.

ecir: İyi tutum ve davranışların karşılığı, sevap, ödül anlamında bir terim.

etkin: Faal, aktif, hareket hâlinde olan.

farzıayn: Mükelleflerin her biri tarafından bizatihi yerine getirilmesi gereken farzlar.

farzıkifaye: Yerine getirilmesinden her bir mükellefin değil de toplumun sorumlu tutulduğu, bazı Müslümanların yapmasıyla diğer Müslümanlardan sorumluluğun kalktığı farzlar.

G-Ğ-H

gelenek: Bir toplumda bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışlar; anane, örf.

gözetmek: Bir kişiden veya durumdan yana tavır almak; önem vermek, himaye etmek, korumak.

günah: Dinî bakımdan suç sayılan veya vicdanı rahatsız edecek kötü davranış, iş.

Habeşistan: Günümüzdeki adı Etiyopya, eski adı Habeşistan olan Doğu Afrika ülkesi.

hadis: Hz. Peygamber'in sözlerini, fiillerini ve tasviplerini ifade eden terim; hadisişerif. Hadisleri tespit, nakil ve anlamaya yönelik ilim.

hafız: Kur'an-ı Kerim'i bütünüyle ezbere bilen, koruyan, saklayan kimse.

hakikat: Yalan olmayan, doğru olan şey; ciddi, gerçek.

has kılmak: İbadeti, duayı ve itaati çıkar beklentisinden veya başka varlıkları ortak koşmaktan (şirk) arındırarak sadece Allah (cc) için yapmak.

hatim: Kur'an'ın tamamını okuma.

heva: Nefsin akıl ve din tarafından yasaklanan kötü arzulara karşı olan eğilimi; istek, heves, meyil.

hicret: Dinî sebeplerle bir yerden diğer bir yere göçme ve özellikle Hz. Peygamber'in Mekke'den Medine'ye göç etmesi olayı.

huşu: Yüreği ürperme ve korku ile dolu olarak Allah'a (cc) boyun eğme. Varlığının farkında olamayacak derecede kendini karşısında bulunduğu şeyin heybet ve cazibesine kaptırma.

hüküm: Kavrama, karşılaştırma, değerlendirme vb. yollara başvurularak kişi, durum veya nesnelerin eleştirici bir biçimde değerlendirilmesi; yargı.

I-İ-J

ibadet: İnsanın Allah'a (cc) kulluğunu göstermek üzere yaptığı hareketler; namaz niyaz, taat.

idrak etmek: Bir şeyi sadece yüzeysel olarak bilmek değil onun özünü kavramak, derinlemesine anlamak

ve zihinsel olarak algılamak.

inanç: Allah'a (cc), O'nun dinine inanma, iman, itikat.

irtibat: Kişinin Rabbi ile ibadetleri arasında bağ kurması, O'na manevi olarak yaklaşması.

işaret: Bir şeyi göstermeye, belirtmeye veya tanıtmaya yarayan iz, hareket, nesne.

itaat: Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uymak; ibadet etmek, boyun eğmek, buyruğa uymak.

K-L

Kâbe: Mekke'de bulunan, Müslümanlarca kıble olarak kabul edilen, hac ve umre ibadeti yapılırken tavaf edilen kutsal yer.

kâinat: Allah (cc) tarafından yoktan var edilen her şey; gök varlıklarının bütünü, evren, cihan, âlem.

kelam: İslam dininin inanç esaslarını konu edinen, bunları ayetlerin yanı sıra akıl ve mantık delilleriyle ispat etmeye çalışan ilim dalı; Allah'ın (cc) sözü.

kıyam: Namazda ayakta durmayı ifade eden fıkıh terimi.

kıssa: Kur'an-ı Kerim'de tarihî kişilerle olaylara dair yer alan haberler ve bunlardan bahseden ilim.

kulluk: İnsanın Rabbi karşısındaki konumunu, acizliğini bilmesi, O'na gönüllü olarak teslim olması.

kurra: Kur'an-ı Kerim'i çok okuyan anlamına gelen ve tecvit ilminde Kur'an'ı usulüne uygun okuyan hafız. Kurra hafızı.

Kureyş: Hz. Muhammed'in (sav) mensup olduğu Arap kabilesi.

kuşatmak: Çevresini sarmak, çevrelemek, çevirmek, sarmak, abluka etmek, ablukaya almak, ihata etmek, muhasara etmek.

lafız: Bir metinde anlatılmak istenen anlamı ifade etmek için kullanılan sözcük ve kelimeler.

lafzatullah: Allah (cc) lafzı anlamına gelen, tecvit ilminde okunuşu kuralla belirlenmiş kelime.

lütuf: Önem verilen ve saygı duyulan bir makamdan hiçbir karşılık beklenmeksizin bahşedilen iyilik, yardım, sevgi ve bağış.

M-N

mabet: İçinde ibadet edilen yapı; tapınak, ibadethane, ibadetgâh.

matbu: Kâğıda geçirilmiş, çoğaltılmış olan kitap, dergi veya gazete gibi eserler.

meal: Arapçadan kelime kelime çevirmeksizin, asıl anlatılmak istenileni ifade ederek yapılan Kur'an çevirilerinin ortak adı.

merasim: Toplumsal veya resmî kurallara göre yapılan, belirli bir düzeni ve akışı olan toplantı veya kutlamalar, tören.

millet: Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu; ulus, budun.

misal: Bir düşünceyi, kuralı, gözlemi veya savı desteklemek ve açıklamak amacıyla ileri sürülen söz, yapılan davranış; emsal, örnek.

mukaddes: Kutsal olan, kutsiyet.

Mushaf: Kur'an-ı Kerim ayetlerinin iki kapak arasında toplanmasından oluşan kitap.

müessese: Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik; kurum.

mükâfat: Bir başarı karşılığında verilen armağan, ödül.

mümin: Allah (cc) katından peygamberleri aracılığı ile gelen her şeyi, tereddütsüz olarak doğrulayan ve kabul eden kişi.

münacat: Yakarışta bulunma, yakarma.

müracaat: Herhangi bir eserden yararlanma; başvuru, danışma.

müşahede: Gözlem yapma.

mütevatir: Arkası kesilmeden birbirini izleyen, birbiri ardına gelen, toplumdan topluma kesintisiz olarak aktarılan, nakledilen.

müzakere: Bir konuyla ilgili fikir alışverişinde bulunma; oylaşma. Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma; etüt.

nafile: Bir kimsenin dinen zorunlu olmadığı hâlde yalnızca Allah (cc) rızasını kazanmak amacıyla farz dışında kıldığı namaz, tuttuğu oruç ve yaptığı her türlü hayırlı iş ve davranış.

nakletmek: Bir olayı veya duyduğu bir sözü aynısı ile başka birine duyurmak, anlatmak.

nasihat: Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, mevize.

nasip: Allah'ın (cc) her kişiye uygun gördüğü yaşama durumu; kısmet, behre.

nesil: Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş; aynı çağın şartlarını dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış; benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu. Bir kimsenin evlatları, torunları, soyu, sülalesi.

nitelik: Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik; vasıf, keyfiyet.

nur: İlahi bir güç tarafından gönderildiğine inanılan parlaklık, ışık

O-Ö-P-R

örf: Toplumda genel kabul gören, sürekli veya baskın tatbikatı bulunan sosyal davranış biçimleri ve dildeki yerleşik kullanımlar.

özgü: Belli bir kimsede, şeyde veya türde bulunan; öze has, mahsus.

peltek harf: Dil ucu iki diş arasından dışarı çıkarılarak telaffuz edilen harf.

pişmanlık: Yaptığı bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülmek, üzülme durumu, nedamet.

rağbet: Bir şeye veya duruma karşı ilgi gösterilmesi, talepte bulunulması durumu; beğenme, itibar, istek, arzu, ilgi.

rahle: Üzerinde kitap okunan, yazı yazılan, bazıları açılıp kapanabilen alçak ve küçük masa.

rahmet: Yüce Allah'ın bütün varlıkların iyiliğini arzu edip onlara her türlü yardımda bulunma isteği; incelik, sevgi, lütuf, ihsan.

rehber: Birinin doğruyu bulmasına yardımcı olan, yol gösteren kimse, şey.

rekât: Namazda bir kıyam, bir rükû ve iki secdeden oluşan bölüm.

rıza: Yapılan her işin, ibadetin veya iyiliğin Allah'ın (cc) hoşnutluğunu kazanmak amacıyla yapılması.

riayet etmek: Bir inanca, bir anlayışa, bir duruma veya egemen bir güce uygun davranışta bulunmak; uymak.

riyakâr: İkiyüzlü davranan kişi.

S-Ş

sığınmak: Tehlikelerden kaçarak güvenilir bir yere çekilmek.

sine: Bir şeyin içi, derinliği, özü; bağır, gönül, yürek.

soy: Bir atadan gelen kimselerin topluluğu; ev, asıl, cins, ırk, nesep.

sünnet: Hz. Muhammed'in (sav) Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları, onayları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu sözleri.

şehit: Allah'ın (cc) dininin tüm insanlığa ulaştırılması ve bu esnada ortaya çıkan engelleri kaldırırken Allah (cc) yolunda ölen veya öldürülen Müslüman.

şeytan: Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın (cc) emirlerine karşı kışkırtan, kötülüğe yönelten cinlerin inkârcı olanlarından gizli varlık.

şirk: Allah'a (cc) inanmakla birlikte başka varlıkları ilah kabul etme; denklik, ortaklık, ortak olma, eş koşma.

şükür: Kulun Allah'ın (cc) vermiş olduğu sayısız nimetlerin onun sonsuz iyilik ve bağışının sonucu olduğunu fark ederek kalbinin teşekkür duygusuyla dolması ve bunu diliyle ifade etmesi, tutum ve davranışlarıyla haramlardan kaçınarak ve farzları yerine getirerek Allah'a (cc) bağlanması.

T-U-Ü

talim: Belirlenen bir konu ile ilgili alıştırma yapma, öğretim.

tebliğ: Bildirme, haber verme.

tefsir: Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini dil, hukuk, tarih, mantık ve hadisler ışığında inceleyerek Allah'ın (cc) bu sözlerle neyi kastettiğini insan gücü yettiğince açıklamaya çalışan ilim dalı.

telaffuz: Kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenişi; sesletim, söyleyiş.

teşvik etmek: Bir kimseyi bir iş yapması için isteklendirmek, özendirmek.

V-Y-Z

vahiy: Allah'ın (cc) dilediği emir, hüküm ve bilgileri peygamberine bildirmesi.

yetim: Babası ölmüş çocuk.

KAYNAKÇA

Ahmed bin Hanbel, Ebu Abdillah Ahmed bin Muhammed bin Hanbel eş-Şeybani. *el-Müsned*. Ürdün: Beytü'l-Efkari'd-Düveliyye, Birleşik Baskı, 1405/1985.

Akseki, Ahmed Hamdi. *Namaz Sûrelerinin Türkçe Terceme ve Tefsiri*, Ankara: DİB Yayınları, 21. Basım, 2012.

Apaydın, H. Yunus. "Mütevâtir". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/*208-211*. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Atar , Fahrettin. "Teşehhüd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/563-564. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.

Başoğlu, Tuncay vd. "Fâtiha sûresi". Temel İslam Ansiklopedisi. 2/552. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.

Başoğlu, Tuncay vd. "Hurûf-i Mukattaa". *Temel İslam Ansiklopedisi*. 4/38. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.

Başoğlu, Tuncay vd. "Kevser sûresi". *Temel İslam Ansiklopedisi*. 5/147. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.

Başoğlu, Tuncay vd. "Kur'an". *Temel İslam Ansiklopedisi*. 5/236-252. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.

Başoğlu, Tuncay vd. "Kureyş sûresi". *Temel İslam Ansiklopedisi*. 5/267. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.

Başoğlu, Tuncay vd. "Mâûn sûresi". *Temel İslam Ansiklopedisi*. 5/388. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.

Başoğlu, Tuncay vd. "Takvâ". *Temel İslam Ansiklopedisi*. 7/516. İstanbul: İSAM Yayınları, 3. Basım, 2020.

Bebek, Adil. "Mağfiret". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 27/*313-314*. İstanbul: TDV Yayınları, 2003.

Birışık, Abdülhamit. "Kur'an". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/383-388. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Birışık, Abdülhamit. "Kıraat". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 25/425-432. Ankara: TDV Yayınları, 2022.

Birışık, Abdülhamit. "Sûre". Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 37/538-539. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.

Birışık, Abdulhamit. " Tebbet Sûresi ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/212. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.

Bozkurt, Nebi. "Hâfız". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 15/74-78. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Buhari, Ebu Abdullah Muhammed bin İsmail. *Sahihu'l-Buhari*. Beyrut: Darü İbn Hazm, 2009.

Cilacı, Osman. "Dua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 9/529. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.

Çağrıcı, Mustafa. "Hasene". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/376-377. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Çağrıcı, Mustafa. "Haset". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/378-380. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Çağrıcı, Mustafa. *Kuranın Geliş Ortamında Ahlak Ve İnsan İlişkileri*. İstanbul: Kuramer Yayınları, 2017.

Çetin, Abdurrahman. *Kur'an Okuma Esasları (Tecvit).* Bursa: Emin Yayınları, 9. Basım, ts.

Çetin, Abdurrahman. "Tilavet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 41/155-157. İstanbul: TDV Yayınları, 2012.

Ebu Davud Sicistani, Süleyman bin Eş'as. Kitâbü's-Sünen = Sünenu Ebi Davud. thk. Muhammed Avvâme. 5 Cilt. Cidde: Darü'l-Kıble li's-Sekafeti'l-İslamiyye, 1998/1419.

Erdoğan, Mehmet. *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2. Baskı, 2005.

Hakkani, Nur Muhammed. *el-Kâidetü'n-Nûrâniyye*. thk. Muhammed Faruk er-Râî. 1. Baskı. Cidde: b.y., 1998.

Işık, Emin. " Felak Sûresi ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 12/301-302. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.

Işık, Emin, "İhlâs Sûresi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 21/ 537-538. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

İbni Mace, Ebu Abdullah Muhammed bin Yezid er-Rebei el-Kazvini, Sünen-i İbn Mace. (s. 2477-2741; el-Kütübü's-Sitte, Mevsûatü'l-Hadis eş-Şerif içinde) haz. Salih bin Abdulaziz. Arabistan: Dâru's-Selam, 2000.

Karaçam, İsmail. *Kur'ân-ı Kerîm'in Faziletleri ve Okunma Kâideleri*. İstanbul: İFAV Yayınları, 21. Basım, 2012.

Karaman, Hayreddin vd. *İlmihal I. İman ve İbadetler*. Ankara: DİB Yayınları, 2001.

Karaman, Hayreddin vd. *Kur'ân Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. 5 Cilt. Ankara: DİB Yayınları, 2012.

Kandemir, M. Yaşar." Cüz". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 8/147-148. İstanbul: TDV Yayınları, 1993

Kılıç, Mustafa. *Kur'an Tilavetinde Usul ve Esaslar*. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2022.

Koçak, Muhsin. "Kunut". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 26/380. İstanbul: TDV Yayınları, 2002.

Koçyiğit, Hikmet. "Kur'an'ın Bölümlenmesi", Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 0/39, (2013), 363-393.

Maşalı, Mehmet Emin. "Mushaf". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 31/242-248. Ankara: TDV Yayınları,2020.

Müslim bin Haccac, Ebül Hasan Nisaburi. Sahihu Müslim. Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 8. Basım, 2018.

Özafşar, Mehmet Emin vd. (ed.). *Hadislerle İslam*. 7 Cilt. İstanbul: DİB Yayınları, 4. Basım, 2020.

Paçacı, Mehmet. *Kur'an'a Giriş*. İstanbul: İsam Yayınları, 10. Basım, 2010.

Pakdil, Ramazan, *Ta'lim, Tecvit ve Kıraat*. İstanbul: MÜİFV Yayınları, 2016.

Parlatır, İsmail vd. *Türkçe Sözlük*. 2 Cilt. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1998.

Sarı, Mehmet Ali. "Harf", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/163-165. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Sarı, Mehmet Ali. *Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Tekniği ve Kuralları*. İstanbul: MÜİFV Yayınları, 4. Baskı, 2013.

Sarı, Mehmet Ali. "Med", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 28/*288-289*. İstanbul: TDV Yayınları, 2003.

Serinsu, Ahmet Nedim (ed.) vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2009.

Şimşek, Mehmet Sait. Hayat Kaynağı Kur'an Tefsiri. 5 Cilt. İstanbul: Beyan Yayınları, 2012.

Tirmizi, Ebu isa Muhammed bin İsa bin Sevre. *Sünenü Tirmizi (el-Câmiu's-sahîh)*. thk. Halid Abdülganî Mahfûz, Beyrut: Darü'l-Kütübi'l-İlmiye, 2017.

Topaloğlu, Bekir. "Ahad". Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. 1/483-484. İstanbul: TDV Yayınları, 1988.

Topaloğlu, Bekir. "Hamd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 15/442-445-244. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.

Topaloğlu , Bekir. "Mecîd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 28/238-239. İstanbul: TDV Yayınları, 2003.

Topaloğlu, Bekir. "Samed". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 36/68-69. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.

Ünlü, Demirhan. *Kur'an-ı Kerîm'in Tecvidi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1971.

Yaşaroğlu, M. Kâmil, " Nâs Sûresi ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/392-393. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Yaşaroğlu, M. Kâmil, " Nasr Sûresi ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 32/416-417. İstanbul: TDV Yayınları, 2006.

Yavuz, Yusuf Şevki & Çetin, Abdurrahman. "Âyet". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 4/242-244. İstanbul: TDV Yayınları, 1991.

Yavuz, Yusuf Şevki. "İlâh". *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 22/64. İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi. *Hak Dini Kur'an Dili*. 10 Cilt. İstanbul: Azim Dağıtım, t.s.

Yurdagür, "Tesbih". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/527-528. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.

Yılmaz, Nazif vd. *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvit*. b.y., 2020.

Yılmaz, Nazif. *Kur'an-ı Kerim'i Nasıl Öğretelim?*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları, 2016.

Yılmaz, Nazif vd. Kur'an Okumaya Giriş: Elif Ba. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1981.

Yüksel, Emrullah. "Hesap". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedis*i. 17/240-242. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.

Zemahşerî, Ebu'l-Kāsım Cârullah Mahmûd bin Ömer bin Muhammed el-Hārizmî. *Keşşâf Tefsiri*. ed. Murat Sülün. 6 Cilt. İstanbul. Mega Basım, 2020.

Kaynakça, İSNAD atıf sisteminin İSNAD Sonnot versiyonu esas alınarak düzenlenmiştir.

Cevap anahtarına bu karekod
üzerinden ulaşabilirsiniz.

Görsel ve Genel Ağ Kaynakçasına
bu karekod üzerinden ulaşabilirsiniz.

25°D
30°D
35°D
40°D
45°D
50°D
40°K
35°K
ROMANYA
Bükreş
UKRAYNA
RUSYA FEDERASYONU
HAZAR DENİZİ
Sofya
BULGARİSTAN
K A R A D E N İ Z
GÜRCİSTAN
Tiflis
ERMENİSTAN
AZERBAYCAN
Erivan
YUNANİSTAN
Edirne
Kırklareli
Tekirdağ
İstanbul
Bartın
Zonguldak
Kastamonu
Sinop
Samsun
Artvin
Ardahan
Kars
Rize
Trabzon
Ordu
Giresun
Gümüşhane
Bayburt
Erzincan
Erzurum
Ağrı
Iğdır
Tokat
Amasya
Çorum
Çankırı
Karabük
Düzce
Bolu
Kocaeli
Sakarya
Yalova
MARMARA DENİZİ
Gökçeada
Bozcaada
Çanakkale
Bursa
Bilecik
Balıkesir
Ankara
Eskişehir
Kırıkkale
Yozgat
Sivas
Kırşehir
Kütahya
Afyonkarahisar
Uşak
Manisa
İzmir
Aydın
Denizli
Muğla
Atina
EGE DENİZİ
Isparta
Burdur
Konya
Aksaray
Nevşehir
Niğde
Kayseri
Karaman
Antalya
Mersin
Adana
Osmaniye
Gaziantep
Kilis
Şanlıurfa
Kahramanmaraş
Adıyaman
Malatya
Elâzığ
Tunceli
Bingöl
Muş
Bitlis
Van
Diyarbakır
Batman
Siirt
Şırnak
Hakkâri
Mardin
Hatay
İ R A N
S U R İ Y E
I R A K
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
Erenköy
Lefkoşa
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ
LÜBNAN
Beyrut
Şam
Bağdat
A K D E N İ Z
L İ B Y A
M I S I R
Tel Aviv
FİLİSTİN
Batı Şeria
Doğu Kudüs
FİLİSTİN
Gazze Şeridi
İSRAİL
TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE
KARA VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI
BAŞKENT
Ankara
İL MERKEZİ
Elâzığ
GÖL
ÜLKE SINIRI
ÖZERK BÖLGE SINIRI
AKARSU
0 50 100 200 300 400
km
Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.

TÜRK DÜNYASI HARİTASI
Bağımsız Türk Devletleri
Türk Cumhuriyetleri, Türk Bölgeleri
Türk Toplulukları
0 250 500 1.000 1.500 2.000 km
TÜRK CUMHURİYETLERİ, TÜRK BÖLGELERİ
1 GAGAVUZ YERİ
2 KARAÇAY-ÇERKESYA
3 KABARDİN-BALKARYA C.
4 DAĞISTAN C.
5 ÇUVAŞİSTAN C.
6 TATARİSTAN C.
7 BAŞKURT C.
8 KARAKALPAKİSTAN C.
9 ALTAY C.
10 HAKASYA C.
TÜRK TOPLULUKLARI
a Avrupa'daki Türkler
b Kosova Türkleri
c Yunanistan Türkleri
ç Bulgaristan Türkleri
d Romanya Türkleri
e Suriye Türkmenleri
f Irak Türkmenleri
g İran Türkleri
h Afganistan Türkmenleri
ı Pakistan Türkmenleri
i Hindistan Türkmenleri
j Çin H. C. Türkleri
k Moğolistan Türkleri
l Rusya Federasyonu Türkleri
ÜLKE KISALTMALARI
ARNAVUTLUK ARN
BELÇİKA BEL
BOSNA - HERSEK BH
GÜNEY KIBRIS RUM YÖNETİMİ GKRY
HIRVATİSTAN HRV
İSVİÇRE İSV
KARADAĞ KRD
KOSOVA KSV
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ KKTC
KUZEY MAKEDONYA KMKD
LİHTENŞTAYN LİH
SIRBİSTAN SRB
TÜRKİYE
KAZAKİSTAN
RUSYA FEDERASYONU
ÖZBEKİSTAN
TÜRKMENİSTAN
KIRGIZİSTAN
TACİKİSTAN
AFGANİSTAN
PAKİSTAN
İRAN
IRAK
SURİYE
SAHA (YAKUT) C.
TUVA C.
MOĞOLİSTAN
ÇİN HALK CUMHURİYETİ
SİNCAN UYGUR ÖZERK BÖLGESİ
HİNDİSTAN
BANGLADEŞ
Norveç Denizi
Barents Denizi
Kara Denizi
Bering Denizi
Ohotsk Denizi
Akdeniz
Karadeniz
Hazar Denizi
Umman Denizi
Yemen Denizi
Kızıldeniz